

Utgiftsområde 23

Areella näringar, landsbygd och
livsmedel

Utgiftsområde 23 – Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Areella näringar, landsbygd och livsmedel	7
2.1	Utgiftsområdets omfattning.....	7
2.2	Utgiftsutveckling.....	8
2.3	Skatteutgifter	9
2.4	Mål för utgiftsområdet.....	10
2.5	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	11
2.6	Resultatredovisning.....	12
2.6.1	En sammanhållen landsbygdspolitik	12
2.6.2	En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	15
2.6.3	Skog.....	39
2.6.4	De samiska näringarna.....	43
2.7	Regeringens bedömning av måluppfyllelsen	45
2.7.1	En sammanhållen landsbygdspolitik	45
2.7.2	En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	45
2.7.3	Skog.....	48
2.7.4	De samiska näringarna.....	49
2.8	Politikens inriktning	49
2.8.1	En sammanhållen landsbygdspolitik	50
2.8.2	En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	51
2.8.3	Skog.....	53
2.8.4	De samiska näringarna.....	54
2.9	Budgetförslag.....	55
2.9.1	1:1 Skogsstyrelsen.....	55
2.9.2	1:2 Insatser för skogsbruket.....	56
2.9.3	1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt.....	58
2.9.4	1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	59
2.9.5	1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder.....	61
2.9.6	1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar.....	61
2.9.7	1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	62
2.9.8	1:8 Statens jordbruksverk.....	63
2.9.9	1:9 Bekämpning av växtskadegörare	65
2.9.10	1:10 Gårdsstöd m.m.....	66
2.9.11	1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.....	67
2.9.12	1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk.....	68
2.9.13	1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk.....	69
2.9.14	1:14 Livsmedelsverket.....	71
2.9.15	1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	73
2.9.16	1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.....	74
2.9.17	1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	75
2.9.18	1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	77
2.9.19	1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	79
2.9.20	1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.....	80
2.9.21	1:21 Åtgärder på fjällägenheter.....	80
2.9.22	1:22 Främjande av rennäringen m.m.....	81
2.9.23	1:23 Sveriges lantbruksuniversitet.....	82
2.9.24	1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning.....	83

2.9.25	1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien.....	85
2.9.26	1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	85
2.9.27	1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet.....	86
2.9.28	1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	87
2.9.29	1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	89

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringens förslag:

1. Riksdagen anvisar anslagen för budgetåret 2022 inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel enligt tabell 1.1.
2. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2022 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor	
Anslag	
1:1 Skogsstyrelsen	622 925
1:2 Insatser för skogsbruket	1 066 073
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	165 256
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	133 940
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	9 933
1:6 Bekämpning av smittsamma husdjursjukdomar	183 349
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	52 778
1:8 Statens jordbruksverk	615 698
1:9 Bekämpning av växtskadegörare	15 000
1:10 Gårdsstöd m.m.	6 982 048
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	167 000
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	36 200
1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	174 200
1:14 Livsmedelsverket	344 398
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	204 160
1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	46 913
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 783 297
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	4 088 310
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	42 330
1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	24 116
1:21 Åtgärder på fjällägenheter	1 529
1:22 Främjande av rennäringen m.m.	125 915
1:23 Sveriges lantbruksuniversitet	2 134 808
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	713 664
1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1 177
1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	73 237
1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet	15 000
1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	101 500
1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	120 000
Summa anslag under utgiftsområdet	22 044 754

Tabell 1.2 Beställningsbemyndiganden

Tusental kronor

Anslag	Beställningsbemyndigande	Tidsperiod
1:2 Insatser för skogsbruket	100 000	2023–2025
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	110 000	2023–2024
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	12 500	2023
1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	65 000	2023
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	47 000	2023–2025
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 005 400	2023–2025
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	2 629 000	2023–2029
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	1 600 000	2023–2028
1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	75 700	2023–2025
1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027	205 000	2023–2025
Summa beställningsbemyndiganden under utgiftsområdet	6 849 600	

2 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

2.1 Utgiftsområdets omfattning

Utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel omfattar verksamhet inom områdena jordbruks- och trädgårdsnäring, fiskerinäring, landsbygd, livsmedel, djur, skog och jakt samt rennäring och andra samiska näringar. Utgiftsområdet omfattar även verksamhet inom utbildning och forskning.

Myndigheter som verkar inom utgiftsområdet är Statens jordbruksverk (Jordbruksverket), Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA), Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård, Centrala djurförsöksetiska nämnden, Livsmedelsverket, Skogsstyrelsen, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och vissa verksamheter vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas).

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	Utfall 2020	Budget 2021 ¹	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
1:1 Skogsstyrelsen	490	545	535	623	574	580
1:2 Insatser för skogsbruket	296	725	759	1 066	932	932
1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt	153	161	160	165	170	176
1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet	126	128	128	134	115	116
1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder	10	10	10	10	10	10
1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar	148	563	559	183	133	133
1:7 Ersättningar för viltskador m.m.	53	53	52	53	53	53
1:8 Statens jordbruksverk	604	614	618	616	614	577
1:9 Bekämpning av växtskadegörare	7	12	12	15	15	15
1:10 Gårdsstöd m.m.	7 189	7 159	6 834	6 982	6 903	6 919
1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.	143	150	137	167	147	147
1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk	21	31	24	36	13	
1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk	151	167	163	174	145	
1:14 Livsmedelsverket	254	270	277	344	322	333
1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor	256	194	191	204	204	166
1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.	47	43	44	47	47	47
1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 274	4 921	3 493	3 783	4 236	4 008
1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur	3 830	4 541	3 321	4 088	2 144	4 185
1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket	169	250	248	42	42	20
1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.	4	14	14	24	24	24
1:21 Åtgärder på fjällägenheter	2	2	2	2	2	2
1:22 Främjande av rennäringen m.m.	122	129	120	126	126	126
1:23 Sveriges lantbruksuniversitet	1 985	2 170	2 144	2 135	2 164	2 186
1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	581	696	680	714	739	739
1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien	1	1	1	1	1	1
1:26 Nedsättning av slakteriavgifter	104	107	103	73	73	73
1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet		29	29	15	21	150
1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027		30	30	102	102	102
1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027		120	119	120	120	120
Totalt för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel	20 020	23 835	20 805	22 045	20 190	21 940

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

För 2021 prognostiseras de totala utgifterna för området uppgå till 20 805 miljoner kronor.

Regeringens förslag till anslag för 2022 för utgiftsområdet innebär att 22 045 miljoner kronor anvisas. För 2023 beräknas anslagsnivån till 20 190 miljoner kronor och för 2024 till 21 940 miljoner kronor.

Tabell 2.2 Förändringar av utgiftsramen 2022–2024 för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	22 581	22 581	22 581
Pris- och löneomräkning ²	33	76	116
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-273	372	536
<i>varav BP22³</i>	<i>833</i>	<i>3 607</i>	<i>4 837</i>
Makroekonomisk utveckling	-300	-597	-366
Volym	24	27	27
Överföring till/från andra utgiftsområden	-2	-5	-28
Övrigt	-19	-2 265	-926
Ny utgiftsram	22 045	20 190	21 940

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Av tabell 2.3 framgår utgiftsområdets föreslagna anslagsram för 2022 fördelad på transfereringar, verksamhetsutgifter och investeringar.

Tabell 2.3 Utgiftsram 2022 realekonomiskt fördelad för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel

Miljoner kronor

	2022
Transfereringar ¹	15 425
Verksamhetsutgifter ²	6 576
Investeringar ³	44
Summa utgiftsram	22 045

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2019 samt kända förändringar av anslagets användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

2.3 Skatteutgifter

Vid sidan av stöd till företag och hushåll på budgetens utgiftssida finns det även stöd på budgetens inkomstsida i form av avvikelser från en enhetlig beskattning, s.k. skatteutgifter. Innebörden av en skatteutgift beskrivs i Förslag till statens budget, finansplan m.m. avsnittet om skattefrågor. Den samlade redovisningen finns i regeringens skrivelse Redovisning av skatteutgifter (skr. 2020/21:98). I tabell 2.4 redovisas de skatteutgifter som är att hänföra till utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel.

Tabell 2.4 Skatteutgifter

Miljoner kronor

	2021	2022
Uttag av bränsle	120	130
Avverkningsrätt till skog	-	-
Anläggning av ny skog m.m.	50	80
Skogsavdrag	-	-
Nedsatt energiskatt på uppvärmningsbränslen inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna	20	u
Nedsatt energiskatt på el inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna	540	540
Nedsatt koldioxidskatt för diesel till arbetsmaskiner och fartyg inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna	770	770
Totalt för utgiftsområdet	1 500	1 520

"- " betyder att utgiften inte kunnat kvantifieras.

"u" innebär att skatteutgiften har upphört.

2.4 Mål för utgiftsområdet

Målet för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel är följande:

- Insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart (prop. 2014/15:1 utg.omr. 23 avsnitt 2.4, bet. 2014/15:MJU2, rskr. 2014/15:88).

Inom utgiftsområdet finns även mål beslutade av riksdagen som gäller en sammanhållen landsbygdspolitik, en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja, skogspolitiken samt de samiska näringarna.

Riksdagen har beslutat om ett generationsmål och 16 miljö kvalitetsmål för miljöarbetet (prop. 2009/10:155, bet. 2009/10:MJU25, rskr. 2009/10:377). Resultatredovisningen av miljö kvalitetsmålen i sin helhet finns inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. För arbetet inom utgiftsområdet är även det av riksdagen beslutade målet om Agenda 2030 för en ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling genom en samstämmig politik nationellt och internationellt centralt (prop. 2019/20:188, bet. 2020/21:FiU28, rskr. 2020/21:154).

En sammanhållen landsbygdspolitik

Riksdagen har beslutat om det övergripande målet för den sammanhållna landsbygdspolitiken (prop. 2017/18:179, bet. 2017/18:NU19, rskr. 2017/18:360):

- En livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet.

En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja

Riksdagen har genom beslut om livsmedelsstrategin beslutat om ett övergripande mål för livsmedelskedjan samt mål för tre strategiska områden – Regler och villkor, Konsument och marknad samt Kunskap och Innovation (prop. 2016/17:104, bet. 2016/17:MJU23, rskr. 2016/17:338). Det övergripande målet:

- En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan.

En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Skog

Riksdagen har beslutat om två jämställda mål för skogspolitiken – ett produktionsmål och ett miljömål (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252, prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244):

- Produktionsmålet innebär att skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning ska ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar.
- Miljömålet innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras. En biologisk mångfald och genetisk variation i skogen ska säkras. Skogen ska brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper ska skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden ska värnas.

De samiska näringarna

Det övergripande målet för samepolitiken (prop. 2000/01:1 utg.omr. 23 avsnitt 7.3, bet. 2000/01:MJU2, rskr. 2000/01:86):

- Att verka för en levande samisk kultur byggd på en ekologiskt hållbar rennäring och andra samiska näringar.

Samepolitiken omfattar flera utgiftsområden, bl.a. inom utgiftsområde 1 Rikets styrelse, 16 Utbildning och universitetsforskning och 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid. Resultatbeskrivningen för samiska näringar görs i förhållande till den delen av målet som rör samiska näringar.

2.5 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Utgiftsområdets centrala indikatorer och hur de är kopplade till målen framgår av tabell 2.5. De utvalda indikatorerna täcker inte alla verksamheter inom utgiftsområdet men bedöms ge tillräcklig information för att möjliggöra generella bedömningar av resultatet.

Tabell 2.5 Mål och centrala indikatorer inom utgiftsområde 23

Mål för utgiftsområdet	Insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.			
Resultatområde	En sammanhållen landsbygdsolitik	En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja	Skog	De samiska näringarna
Indikatorer	<ul style="list-style-type: none"> - Inrikes flyttnetto och befolkning - Tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten - Tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola 	<ul style="list-style-type: none"> - Nettomarginal i livsmedelssektorn - Förädlingsvärde i livsmedelssektorn - Antal sysselsatta i livsmedelssektorn 	<ul style="list-style-type: none"> - Tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder - Skog och vilt i balans - Skydd mot skadeinsekter m.m. - Miljöhänsyn i skogsbruket - Skydd och bevarande av skogsmark - Skogsbrukets klimatnytta 	<ul style="list-style-type: none"> - Renbruksplanernas användning

2.6 Resultatredovisning

Med utgångspunkt i målen för utgiftsområdet redovisas i det följande resultat för de fyra resultatområdena En sammanhållen landsbygdsolitik, En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja, Skog och De samiska näringarna.

En årligen återkommande dialog avses som tidigare att föras med miljö- och jordbruksutskottet om utvecklingen av resultatredovisningen. Resultatredovisningen kommer även fortsättningsvis att utvecklas i takt med politiken.

2.6.1 En sammanhållen landsbygdsolitik

Den sammanhållna landsbygdsolitiken är till sin karaktär sektorsövergripande och berör därmed många olika utgiftsområden. En resultatredovisning av insatser inom andra politikområden görs inom respektive utgiftsområde.

Uppföljning av den sammanhållna landsbygdsolitiken

Nya resultatindikatorer för politikområdet introducerades i samband med budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1). Klassificeringen av kommuntyper inom indikatorerna utgår ifrån den definition som används för att följa upp den sammanhållna landsbygdsolitiken. Kommuntyperna har bytt namn under 2021 för att på ett mer rättvist sätt beskriva respektive kommuntyps karaktär. Dock kvarstår klassificeringen som sådan. Kommuntyperna är framtagna av Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser och bygger på principer och antaganden från Eurostat och OECD, vilket möjliggör internationella jämförelser. För att följa upp politiken för en sammanhållen landsbygdsolitik finns tre centrala indikatorer. Därutöver görs årligen en fördjupning i utvald statistik med bäring på Sveriges landsbygder. Den årliga fördjupningen har denna gång gjorts gällande utbildningsnivå, uppdelat i utbildningskategorierna grundskola, gymnasial utbildning samt eftergymnasial utbildning.

Delvis förändrade flyttmönster

Under de senaste tio åren har storstadskommuner och täta blandade kommuner haft ett positivt inrikes flyttnetto medan övriga kommuntyper haft ett negativt inrikes flyttnetto. Det negativa inrikes flyttnettot har varit större för kvinnor än för män i

framför allt glesa blandade kommuner. Under de senaste fem åren och framför allt under 2020 har det inrikes flyttnettot förändrats i viss mån. Storstadskommuner hade då ett negativt inrikes flyttnetto både för kvinnor och män medan tätortsnära landsbygdskommuner samt mycket glesa landsbygdskommuner har gått från ett negativt till ett positivt inrikes flyttnetto det senaste året, se tabell 2.6. Det är ännu för tidigt att dra säkra slutsatser om eventuella effekter av pandemin på förändrade flyttmönster. Det bör också noteras att såväl utrikes flyttning som födelse- och dödstal påverkar den totala befolkningsförändringen.

Tabell 2.6 Inrikes flyttnetto och befolkning

Kommuntyp	Utveckling 2011–2020 (utv. 2020)	Utveckling kvinnor 2011–2020	Utveckling män 2011–2020	Befolkning 2020 (utv. sedan 2019)
Storstadskommuner (29 st)	9 182 (-8 974)	4 971	4 211	3 484 199 (23 539)
Täta blandade kommuner (103 st)	73 177 (8 201)	34 981	38 196	4 512 034 (25 962)
Glesa blandade kommuner (28 st)	25 442 (-1 543)	-13 431	-12 011	695 921 (-637)
Tätortsnära landsbygdskommuner (70 st)	-6 676 (4 104)	-3127	-3 649	1 026 391 (5 491)
Glesa landsbygdskommuner (45 st)	-42 468 (-1 329)	-19 519	-22 949	582 494 (-1 959)
Mycket glesa landsbygdskommuner (15 st)	-7 673 (459)	-3 875	-3 798	78 256 (-690)

Källa: Statistiska centralbyrån.

Skillnader i tillgång till bredband minskar i takt med utbyggnaden

Utbyggnaden av snabbt bredband sker över hela landet, men tillgången är fortsatt ojämnt fördelad mellan städer och landsbygder. Tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s eller fiber i absoluta närheten har utvecklats positivt för samtliga kommuntyper mellan 2017 och 2020. Ökningstakten är störst i tätortsnära landsbygdskommuner, glesa landsbygdskommuner och mycket glesa landsbygdskommuner där tillgången har ökat från ca 70 procent till mellan 82 och 87 procent för hushåll och från ca 60 procent till ca 80 procent för företag. Bredbandsstödet i landsbygdsprogrammet är en bidragande faktor till den högre utbyggnadstakten. För mer information om bredband i landsbygdsprogrammet se kapitel 2.6.2, avsnittet om genomförande av landsbygdsprogrammet.

Trots att tillgången till bredband ökar snabbare i glesa landsbygdskommuner kvarstår skillnader mellan kommuntyper, se tabell 2.7. År 2020 har 96 procent av företagen och 98 procent av hushållen tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s i storstadskommuner. Motsvarande siffra för hushåll och företag i mycket glesa landsbygdskommuner är 83 procent respektive 77 procent. För mer information om den nationella bredbandsstrategin, se utgiftsområde 22 Kommunikationer.

Tabell 2.7 Tillgång till fast bredband om minst 1 Gbit/s, eller fiber i absoluta närheten

Procent

Kommuntyp	Andelar (medel) 2017	Andelar (medel) 2018	Andelar (medel) 2019	Andelar (medel) 2020
	Hushåll/Företag	Hushåll/Företag	Hushåll/Företag	Hushåll/Företag
Storstadskommuner (29 st)	94,5 / 90,2	96,6 / 93,4	97,3 / 94,7	98 / 96
Täta blandade kommuner (103 st)	82,4 / 70,7	86,8 / 77,1	89,8 / 81,9	93 / 86,7
Glesa blandade kommuner (28 st)	78,3 / 68,6	85,0 / 77,1	89,7 / 82,8	93,1 / 87
Tätortsnära landsbygdskommuner (70 st)	70,0 / 59,4	77,0 / 68	82,3 / 75,1	87,1 / 80,4
Glesa landsbygdskommuner (45 st)	70,1 / 61,6	76,6 / 69,3	81,7 / 76,2	86,8 / 81,6
Mycket glesa landsbygdskommuner (15 st)	69,8 / 63,2	75,1 / 69,3	78,6 / 73,4	82,6 / 76,7

Källa: Post- och telestyrelsen.

Tillgängligheten till dagligvarubutiker, drivmedelsstationer och grundskola varierar

Flertalet glesa landsbygdskommuner har fått en något förbättrad tillgänglighet till dagligvarubutiker. Detta kan delvis förklaras av att människor även i dessa områden

tenderar att flytta till centralorter. Det har även förekommit en viss ökning av antalet butiker, vilket delvis kan förklaras av de olika stöd som kan beviljas till dagligvarubutiker. För en resultatredovisning av stöd till kommersiell service se även utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Nätet av drivmedelsstationer har varit relativt stabilt och antalet försäljningsställen för bensin och diesel har bara förändrats i liten utsträckning. En del stationer har lagts ned men samtidigt har det startats nya försäljningsställen. Sammantaget bedöms tillgängligheten vara god och landsbygdskommuner har en övervägande svag positiv utveckling, där tätortsnära landsbygdskommuner uppvisar minskade avstånd, medan glesa och mycket glesa landsbygdskommuner har marginellt ökande avstånd. Särskilda utmaningar finns för mindre drivmedelsstationer på landsbygderna kopplat till förändrade miljöregler. Regeringen fortsätter arbetet med att underlätta för bl.a. de små drivmedelsstationerna.

För grundskola har avstånden ökat marginellt under mätperioden för samtliga kommuntyper utom storstadskommuner. Mest ökar avstånden i tätortsnära landsbygdskommuner.

Tillgängligheten till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola är mätt som avstånd i tid (minuter med bil), då det ger en mer rättvisande bild än enbart geografiskt avstånd, se tabell 2.8

Tabell 2.8 Tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedelsstation och grundskola

Kommuntyp	Procentuell ökning/minskning av restid till dagligvarubutik mellan 2010–2021. Restid i minuter, medelvärde 2021, inom parentes.	Procentuell ökning/minskning av restid till drivmedelsstation mellan 2016–2021. Restid i minuter, medelvärde 2021, inom parentes.	Procentuell ökning/minskning av restid till grundskola mellan 2010–2021. Restid i minuter, medelvärde 2021, inom parentes.
Storstadskommuner (29 st)	8 % (2)	1 % (2)	0 % (1,5)
Täta blandade kommuner (103 st)	5 % (3)	-1 % (3)	2 % (2)
Glesa blandade kommuner (28 st)	5 % (3)	1 % (3)	2 % (2,5)
Tätortsnära landsbygdskommuner (70 st)	2 % (3)	-2 % (3)	5 % (3)
Glesa landsbygdskommuner (45 st)	3 % (4)	1 % (3)	1 % (4)
Mycket glesa landsbygdskommuner (15 st)	12 % (5)	0 % (5)	2 % (6)

Anm.: Tid som anges inom parentes anger de faktiska restiderna i ett medelvärde. Medelvärde innebär i sig att det finns stora skillnader inom och mellan kommuner inom varje kommuntyp.

Källa: Tillväxtverket.

Fortsatt stora skillnader i utbildningsnivå mellan stad och land

Trots stora satsningar på utbildning i hela landet har de regionala skillnaderna i utbildningsnivå inte minskat. Andelen med högst grundskola är relativt lika mellan alla kommuntyper. Den största skillnaden i utbildningsnivå är i stället fördelningen mellan de med högst gymnasieutbildning respektive eftergymnasial utbildning. År 2019 var andelen av befolkningen i åldrarna 25–74 år med eftergymnasial utbildning 49 procent i storstadskommuner medan andelen var 24 procent i mycket glesa landsbygdskommuner. I samtliga kommuntyper har kvinnor en högre utbildningsnivå inom gruppen högutbildade än män. Andelen högutbildade har ökat mest på platser med redan höga andelar högutbildade.

Programmet för lokalt ledd utveckling

Programmet för lokalt ledd utveckling har bidragit till en sammanhållen landsbygdspolitik genom att ha finansierat 239 projekt för utveckling av det lokala näringslivet,

entreprenörskap samt stimulerat nyföretagande och därigenom skapat förutsättningar för nya jobb. Av dessa har 156 projekt genomförts på ett sätt som länkar samman stad och landsbygd och 103 projekt i tätorter med mer än 5 000 innevånare, vilket utgör de programspecifika indikatorerna för Europeiska regionala utvecklingsfonden. Programmet har även finansierat 117 projekt med syftet att utveckla den lokala arbetsmarknaden, stärka människors ställning på den lokala arbetsmarknaden och bidra till kompetenshöjning och erfarenhetsutbyte. Hittills har 897 personer deltagit i avslutade sysselskapande projekt med medel från Europeiska socialfonden som är en programspecifik indikator för fonden.

2.6.2 En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja

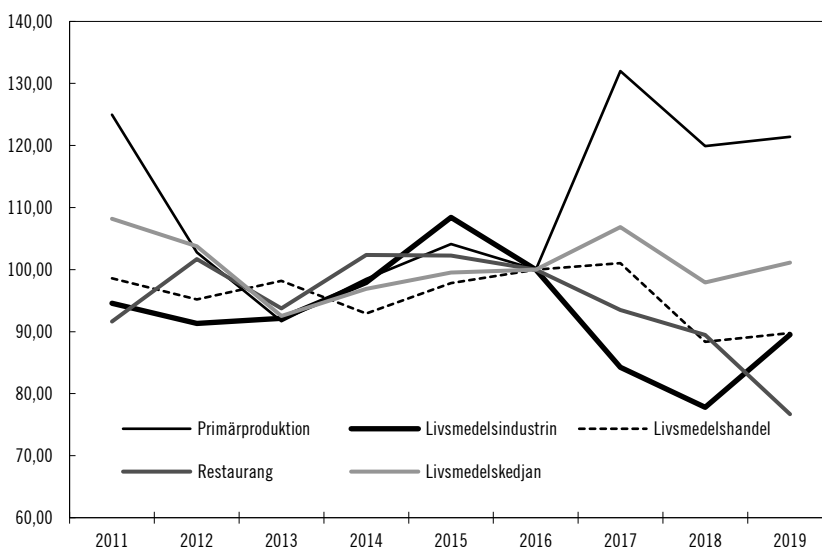
Åtgärderna inom livsmedelsstrategin är av långsiktig karaktär. Samtliga indikatorer med koppling till livsmedelsstrategin följs upp fortlöpande av Jordbruksverket, se rapporten Utvärdering och uppföljning av livsmedelsstrategin (Jordbruksverket, Rapport 2021:1), samt genom senast tillgänglig officiella statistik. Detta innebär en viss eftersläpning i redovisningen.

Jordbruksverket har sedan 2020 i rapporten om uppföljning och utvärdering av livsmedelsstrategin följt upp ett kvalitativt urval av åtgärder från livsmedelsstrategins handlingsplan del 1 och 2. Från handlingsplan del 1 har myndigheten exempelvis följt upp åtgärderna växtskydd för grödor som odlas i mindre omfattning, handlingsplan för vattenbruk och satsningar för växtförädling för de nordiska breddgraderna. Finansieringen av dessa tre åtgärder har lett till många genomförda insatser som har utvecklat kunskapen inom områdena, men då det krävs långsiktighet för att uppnå en effekt kommer åtgärderna fortsätta genom handlingsplan del 2.

För att redovisa utvecklingen av det övergripande målet för en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning, redovisas nedan de tre centrala indikatorer som anges i tabell 2.5.

Diagram 2.1 Nettomarginalens utveckling i livsmedelskedjan

Index 2016=100

Anm.: Ingen hänsyn har tagits till inflationen. Jordbruksverket har valt 2011 som basår för uppföljning och utvärdering av livsmedelsstrategin. Data för 2019 är preliminär.

Källa: Jordbruksverket, Rapport 2021:1 Uppföljning och utvärdering av livsmedelsstrategin årsrapport 2021.

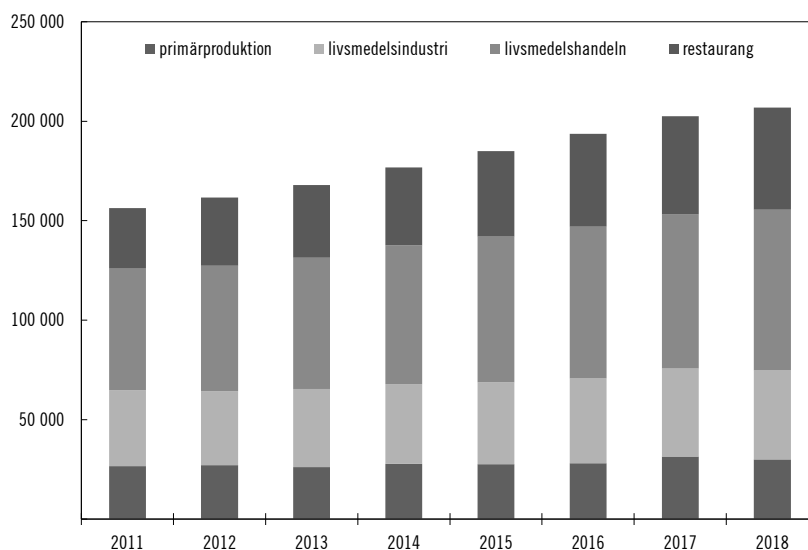
Mellan åren 2011 och 2019 minskade lönsamheten i livsmedelskedjan med en procentenhet. Samtidigt har avkastningen på eget kapital varit i stort sett oförändrad i livsmedelskedjan som helhet, vilket skulle kunna förklaras av att produktionen ökar.

Indikatorn nettomarginal i livsmedelssektorn speglar företagens lönsamhetsutveckling. För att bättre kunna följa utvecklingen av indikatorn nettomarginalens utveckling har Jordbruksverket ändrat indexår till 2016, vilket är året innan regeringens livsmedelsstrategi beslutades. Diagram 2.1 visar att bidraget till måluppfyllelsen från de olika leden i livsmedelskedjan varierar över tid. Utvecklingen mellan åren 2016 och 2019 visar att nettomarginalen i primärproduktionen ökade med tre procentenheter, medan den minskade i restaurangledet och livsmedelsindustrin. Inom primärproduktionen har det skett en gradvis återhämtning sedan 2013. Återhämtningen kom dock av sig 2018, sannolikt på grund av den torra som drabbade jordbruket hårt.

Av utvecklingen framgår att livsmedelshandeln har en någorlunda jämn lönsamhet över tid, medan den varierar för primärproduktionen och livsmedelsindustrin. Detta beror på sektorernas produktivitetsutveckling men även på opåverkbara faktorer såsom världsmarknadspriser och väderförhållanden.

Diagram 2.2 Förädlingsvärde livsmedelskedjans sektorer

Tusental kronor

Anm.: Löpande priser, ingen hänsyn har tagits till inflationen. Data för 2018 utgör senast tillgängliga data.

Källa: Statistiska centralbyrån, Företagens Ekonomi.

Indikatorn förädlingsvärde i livsmedelskedjans sektorer speglar utvecklingen av livsmedelssektorns omsättning. Mellan åren 2011 och 2018 ökade livsmedelskedjans förädlingsvärde med 32 procent, vilket var en procentenhet mer än i det totala näringslivet. Diagram 2.2 visar att förädlingsvärdet ökade i samtliga delar av livsmedelskedjan, där restaurangledet stod för den kraftigaste procentuella ökningen. Denna utveckling bidrar till det övergripande målet för utgiftsområdet.

Tabell 2.9 Sysselsatta i livsmedelskedjans sektorer

Antal förvärvsarbetande

	2011	2015	2017	2018	2019*
Primärproduktion	59 301	57 100	55 476	53 850	55 941
varav kvinnor	13 547	13 839	13 779	13 527	14 380
varav män	45 754	43 261	41 697	40 323	41 561
Livsmedels- och dryckestillverkning	55 539	53 068	52 543	52 149	51 830
varav kvinnor	21 126	19 919	19 680	19 578	19 788
varav män	34 413	33 149	32 863	32 571	32 042
Handel med livsmedel	114 814	124 274	128 896	130 222	131 348
varav kvinnor	65 356	69 631	70 991	71 343	72 837
varav män	49 458	54 643	57 905	58 879	58 511
Restauranger	103 128	121 977	125 297	124 689	136 365
varav kvinnor	50 444	58 366	57 765	56 430	63 266
varav män	52 684	63 611	67 532	68 259	73 099
Totalsumma	332 782	356 419	362 212	360 910	375 484
varav kvinnor	150 473	161 755	162 215	160 878	170 271
varav män	182 309	194 664	199 997	200 032	205 213

Primärproduktionen omfattar jordbruk och fiske. Statistik för 2020 redovisas i slutet av 2021.

*2019 års siffror baseras på en ny mätmetod, jämförelser med tidigare år måste göras med försiktighet.

Källa: Statistiska centralbyrån, (RAMS).

Den centrala variabeln i Registerbaserad arbetsmarknadsstatistik (RAMS) är sysselsättningsstatus, som anger om en person klassificeras som förvärvsarbetande eller inte. Förvärvsarbetande omfattar både anställda och företagare. Från och med referensår 2019 används huvudsakligen information från de månatliga arbetsgivardeklarationerna avseende november för de anställda, det ersätter de årliga kontrolluppgifterna.

Antalet anställda i livsmedelskedjan har ökat den senaste tioårsperioden, men utvecklingen i de olika sektorerna skiljer sig åt. Livsmedelskedjan sysselsätter fler män än kvinnor. Handeln med livsmedel sysselsätter dock fler kvinnor än män. Fördelningen av sysselsatta kvinnor respektive män är relativt konstant över tid. Ökad automatisering och strukturrationalisering bidrar till ökad produktivitet och leder även till att antalet anställda i primärproduktionen och livsmedelsindustrin minskar. Inom handel och restaurang har antalet anställda ökat totalt sett. Under 2020 och 2021 har restaurangbranschen påverkats negativt av den rådande pandemin, samtidigt som livsmedelshandeln har ökat sin omsättning. Statistik över antalet sysselsatta finns dock ännu inte tillgänglig. Primärproduktionen hade inledningsvis problem med bemanning inför odlingssäsongen 2020, men klarade trots detta att upprätthålla sin produktion. Det är för tidigt att bedöma eventuella långsiktiga effekter av pandemin.

Regler och villkor

Målet för livsmedelsstrategins strategiska område Regler och villkor:

- Utformningen av regler och villkor ska stödja målet om en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja där produktionen ökar. Detta genom ändamålsenliga skatter och avgifter, regelförenklningar, administrativa lättnader och andra åtgärder för att stärka konkurrenskraften och lönsamheten.

De kompletterande indikatorer som används för att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen på området har bidragit till målet för utgiftsområdet och det strategiska området presenteras i respektive avsnitt.

Fortsatt arbete för att förenkla för företagen i livsmedelskedjan

I livsmedelsstrategins handlingsplan del 3 presenterade regeringen ett förenklingspaket för ökad tillväxt i hela livsmedelskedjan. Förenklingspaketet innehöll två större uppdrag. Ett uppdrag till Livsmedelsverket att öka likvärdigheten i livsmedelskontrollen i hela landet och att förenkla och underlätta för företagen så att kontrollerna effektiviseras samt ett uppdrag till Tillväxtverket att i samråd med Jordbruksverket, Naturvårdsverket och länsstyrelserna ta fram tjänster för att effektivisera och förenkla för företag inom livsmedelskedjan att anmäla eller ansöka om tillstånd för miljöpåverkande verksamhet.

Tillväxtverket fick av regeringen i uppdrag att under 2020–2025 genomföra analyser av den samlade regelgivningen för livsmedelskedjan. Resultatet av analyserna kommer att delrapporteras årsvis till regeringen och en slutrapportering förväntas presenteras 2026. I mars 2021 kom den första delrapporten och där konstaterar myndigheten att det är såväl reglernas utformning som dess tillämpning som kan ge en förenklings-effekt för företagen, det senare t.ex. genom digitala tjänster och samlad information till företagen.

Jordbrukets utveckling

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av jordbruket bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- produktion av vissa jordbruksprodukter
- svenska marknadsandelar
- jordbruksmark i Sverige

Tabell 2.10 Produktion av vissa jordbruksprodukter

Kvantitet i tusen ton

År	2008	2012	2018	2019	2020
Spannmål	5 195	5 070	3 236	6 149	6 022
Oljeväxter	265	334	218	386	348
Potatis	863	805	720	847	879
Socketbetor	1 975	2 314	1 698	2 029	2 000
Invägd mjölk	2 987	2 861	2 761	2 704	2 773
Griskött	271	233	250	240	247
Matfågel	115	118	155	164	171
Nötkött	129	125	137	140	141
Ägg	102	122	141	150	149

Källa: Jordbruksverket 2021:1 Utvärdering och uppföljning av livsmedelsstrategin – årsrapport 2021.

Produktionsutvecklingen i jordbruket var under 2020 generellt god. Totalskörden 2020 var god. För spannmål var den 11 procent högre än genomsnittet de senaste fem åren, och för oljeväxter och potatis var den 5 procent högre. Under 2020 ökade grisproduktionen med 2 procent och nötköttsproduktionen med 1 procent, medan produktionen av lammkött minskade med 5 procent. Invägningen av mjölk vände uppåt för första gången sedan 2015 och ökade under 2020 med 3 procent.

Målsättningen med det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige är att upprätthålla produktionsnivåerna i jordbruket i norra Sverige. Under året har

413 miljoner kronor betalats ut i nationellt stöd varav 383 miljoner kronor har gått till mjölksektorn. Mjölkproduktionen i det området uppgick under 2020 till 366 370 miljoner ton vilket är 1 procent lägre än genomsnittlig produktion under perioden 2015–2019.

Tabell 2.11 Svensk marknadsandel i vissa sektorer

Andel svensk produktion av konsumtion, värde över 1 betyder att produktionen överstiger konsumtion

År	2008	2012	2017	2019	2020
Morötter	0,87	0,91	0,91	0,92	i.u
Äpplen	0,20	0,20	0,21	0,21	i.u
Nötkött	0,56	0,51	0,54	0,56	0,61
Griskött	0,81	0,68	0,73	0,77	0,80
Matfågel	0,69	0,65	0,68	0,72	0,77
Ägg	0,89	0,91	0,93	0,98	0,98
Konsumtionsmjölk	0,95	1,08	1,00	0,99	0,99
Ost	0,66	0,56	0,45	0,41	0,41
Matpotatis	0,75	0,79	0,77	0,89	0,93
Spannmål	1,22	1,24	1,34	1,36	1,39

Källa: Jordbruksverket 2021:1 Utvärdering och uppföljning av livsmedelsstrategin – årsrapport 2021.

Konsumtionen av frukt och grönt ökar och efterfrågan på svenskproducerade produkter är god. Marknadsandelarna för svensk frukt och grönt varierar dock beroende på förutsättningar för odling i Sverige. Den svenska marknadsandelen för kött, ägg och mejeriprodukter har sjunkit sedan EU-inträdet 1995, men under senare år har den svenska marknadsandelen för flera köttslag ökat. Den svenska marknadsandelen för mejeriprodukter har dock fortsatt minskat särskilt för ost, där importen ökar, men det finns variationer mellan produkter och år. Sverige är normalt nettoexportör av spannmål.

Tabell 2.12 Jordbruksmark i Sverige

Tusen hektar

	2010	2014	2017	2019	2020
Åkermark	2 633	2 596	2 568	2 551	2 548
Betesmark	451	436	453	461	465

Källa: Jordbruksverket Sveriges officiella statistik, statistiska meddelanden JO 10 SM 2001.

Sedan föregående års resultatredovisning har indikatorn jordbruksmark i Sverige lagts till. Det är en förutsättning för ökad livsmedelsproduktion att företagen har tillgång till produktiva markresurser och att jordbruksmarkens bördighet behålls och utvecklas.

Den gemensamma jordbrukspolitiken

Den övergripande målsättningen med EU:s gemensamma jordbrukspolitik (GJP) är att höja produktiviteten inom jordbruket, tillförsäkra jordbrukarna en skälig levnadsstandard, stabilisera marknaderna, trygga livsmedelsförsörjningen och tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser. Åtgärderna inom GJP bidrar bl.a. till stärkta inkomster men bidrar även till flera miljömål och till utvecklingen på landsbygden.

Nuvarande genomförande av GJP (2014–2020) har förlängts ytterligare två år (2021–2022), och det nya regelverket för GJP kommer att gälla först från 2023. Regeringen har i reformförhandlingarna om det framtida regelverket för GJP fått visst gehör för den svenska linjen om en fortsatt marknadsorientering av politiken, enklare regler, lika konkurrensvillkor, ökad konkurrenskraft och en högre ambition gällande miljö, klimat och djurvälfärd. Parallellt med förhandlingarna har regeringen inlett framtagandet av

en s.k. strategisk plan för det nationella genomförandet av GJP. Som ett led i detta remitterades i juni 2020 en promemoria om behovsanalysen i den strategiska planen. I syfte att inhämta synpunkter på utformningen av åtgärder hölls det under 2020 och 2021 flera sakråd.

Under innevarande period för GJP har Jordbruksverket haft utmaningar kopplade till utveckling av it-systemen. Jordbruksverket har fortsatt arbetet med att färdigställa it-systemen och även arbetat med att uppdatera systemen inför kommande GJP period, 2023–2027. Regeringen fattade i september 2020 beslut om att sätta Jordbruksverket under prövning som utbetalande organ för utgifter från Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Bakgrunden till prövningen är brister kopplade till hantering av återkrav samt överföring av vissa kontrollresultat.

Av 2020 års gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd och stöd till unga lantbrukare betalade Jordbruksverket ut 98 procent före årsskiftet, vilket motsvarade drygt 6 900 miljoner kronor (av totalt ca 7 100 miljoner kronor). Av de 5 099 miljoner kronor som betalades ut till enskilda företag så betalades 10 procent till företag där ansökan var registrerad på en kvinna och 90 procent till företag där ansökan var registrerad på en man.

Genomförandet av landsbygdsprogrammet

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av landsbygdsprogrammet bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- antal deltagare på utbildningar
- procentandel av jordbruksföretag som fått investeringsstöd
- procentandel av jordbruksföretag som fått startstöd
- procentandel av djurenheter som berörs av djurvälståndssättningar
- procentandel av jordbruksmark som omfattas av åtagande som stödjer biologisk mångfald
- investeringar i förnybar energi

Sedan föregående år har indikatorn antal deltagare på utbildningar och procentandel av jordbruksföretag som fått startstöd lagts till. Kompetensutveckling och startstöd till unga lantbrukare är exempel på åtgärder som bidrar till företagens modernisering och att företagsstrukturen utvecklas vilket bidrar till att konkurrensförutsättningarna förbättras. Jordbruksverket följer upp samtliga av landsbygdsprogrammets resultatindikatorer. För fördjupad redovisning och analys av hur programmet fortskrider hänvisas till programmet årsrapport och till Jordbruksverkets årsredovisning. Det slutliga resultatet av landsbygdsprogrammets åtgärder kan redovisas först när budgetperioden (2014–2020) inklusive förlängning (2021–2022) avslutats.

Under 2020 och 2021 har tre ändringar av landsbygdsprogrammet genomförts. Dessa har säkerställt att stödsökande som har ingått åtaganden har möjlighet att erhålla ersättning i förhållande till sina åtaganden. Det har även inneburit höjda ersättningsnivåer till naturbetesmarker och förstärkning av åtgärderna investeringsstöd, startstöd, olika projektstöd samt ekologisk produktion och åtgärder för att hantera den ökande vildsvinspopulationen. Särskilda insatser har genomförts för digitalisering hos företag på landsbygderna och för att stödja arbetet med framtagande av jordbrukets dataplattform. Därutöver har satsningar gjorts på täckdikning och kalkfilterdiken i jordbruket samt investeringar i exempelvis vandrings- och cykelleder och lokalt ledd utveckling.

Inom landsbygdsprogrammet har det t.o.m. 2020 betalats ut knappt 31 miljarder kronor. Måluppfyllelsen t.o.m. 2020 är överlag god i förhållande till programmets mål för de kompletterande indikatorerna.

Tabell 2.13 Kompletterande indikatorer för landsbygdsprogrammet

Fokusområde och indikatorer	Programmets mål för 2014–2020	Utfall t.o.m. 2020 av programmets mål	Utfall t.o.m. 2020 i % av programmets mål
Kunskapsöverföring och innovation			
Antal deltagare på utbildningar	135 500	12 114	8,9
Jordbrukets konkurrenskraft			
Andel av jordbruksföretag som fått investeringsstöd	4,92	3,3	67,1
Andel av jordbruksföretag som fått startstöd	0,81	0,75	92
Livsmedelskedjan och djurvälstånd			
Andel djurenheter som berörs av djurvälståndssättningar	17,41 %	16,7 %	95,7
Miljöersättningar			
Andel av jordbruksmark som omfattas av åtagande som stödjer biologisk mångfald eller landskap	19,18 %	19,43 %	101,3
Klimat			
Investeringar i produktion av förnybar energi (euro)	67 819 570	40 803 682	60,2

Källa: Jordbruksverket.

Att måluppfyllelsen för indikatorn antal deltagare på utbildningar är låg beror till stor del på att det endast är deltagare i slututbetalda ärenden som redovisats. Ärendena inom denna delåtgärd är ofta omfattande och pågår över flera år och därmed blir det en fördröjning av rapporteringen av deltagarantalet för indikatorn. Könsuppdelad statistik för denna delåtgärd finns inte att tillgå.

För att stärka jordbrukets konkurrenskraft ingår investeringsstöd i programmet, med en total åtgärdsbudget på 2 645 miljoner kronor under perioden. Vid utgången av 2020 har mer än hälften av programmets mål om andel jordbruksföretag uppnåtts.

Djurvälståndssättningarna har en total åtgärdsbudget på drygt 1 260 miljoner kronor och under 2020 uppnåddes nästan programmets mål om andel djurenheter.

Insatser för ett miljö- och klimatvänligt jordbruk i landsbygdsprogrammet har en åtgärdsbudget på ca 8 530 miljoner kronor under perioden. Medlen används bl.a. till åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden och landskapet. Under 2020 omfattades drygt 19 procent av jordbruksmarken av sådana åtgärder, vilket regeringen bedömer har bidragit till att gynna biologisk mångfald, bevara landskapsvärden, till kolinlagring och förbättrad vattenkvalitet.

De investeringar i produktion av förnybar energi som genomförts genom landsbygdsprogrammet har hittills skett i mindre omfattning än målsättningen. Jordbruksverket bedömer att relativt svaga marknadsutsikter och otillräcklig prisbild på den producerade energin har påverkat efterfrågan på investeringsmedel negativt.

För åtgärder inom området landsbygdsutveckling uppgår den totala budgeten efter programändring 6 till 7 930 miljoner kronor. Beviljat stöd uppgår till 7 988 miljoner kronor, det vill säga 101 procent av budgeten. Bredbandsstödet är beloppsmässigt det största stödet med en totalbudget på drygt 4 353 miljoner kronor efter programändring 6. En del av totalbudgeten kommer tillbaka i form av återflöden då det finns projekt som inte använder hela sin beviljade budget och projekt som inte blir av.

Jordbruksverket beslutade därför i november 2020 att överteckna budgeten och fördela ut mer pengar till länsstyrelserna för att nå fullt budgetutnyttjande och öka tillgången till bredband. Fram till utgången av 2020 hade därför projekt för drygt 4 567 miljoner kronor beviljats stöd, 5 procent mer än vad som budgeterats i programmet. Utbetalningstakten låg samtidigt på knappt 50 procent av budget (drygt 2 060 miljoner kronor). Målet är att 361 000 personer ska få möjlighet att ansluta sig till ett bredbandsnät. Det förväntade resultatet från beviljade projekt är att nästan 333 000 personer ges anslutningsmöjlighet. Det faktiska resultatet från de beviljade projekten kan redovisas först när alla projekt är avslutade. Till området landsbygdsutveckling räknas även stöd till kommersiell service, som delvis finansieras via landsbygdsprogrammet. Bredband och kommersiell service redovisas närmare inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Möjligheterna att kontrollera djurskyddet har påverkats av den pågående pandemin

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av länsstyrelsernas djurskyddskontroll bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikator:

- antalet djurskyddskontroller som länsstyrelserna har genomfört och hur många normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) som har genomförts i förhållande till antalet anmälningskontroller.

Länsstyrelserna genomförde totalt 17 656 kontroller under 2020, vilket var en minskning jämfört med 2019 och 2018. År 2019 utfördes totalt 20 286 kontroller och 2018 utfördes 19 273 kontroller. Minskningen beror främst på pandemin som bl.a. påverkat möjligheterna att utföra fysiska kontroller och även medfört att kontrollpersonal fått andra arbetsuppgifter. Av kontrollerna utfördes knappt hälften på plats hos djurhållare och resten hanterades genom administrativ handläggning från kontoret. Cirka 1 800 kontroller utfördes även i samband med ansökningar om tillstånd att bedriva viss djurhållning och inför godkännande av djurtransporter.

Målsättningen är att länsstyrelserna ska genomföra lika många i förväg planerade och riskbaserade kontroller (normalkontroller) som anmälningskontroller. Trots pandemin nådde länsstyrelserna målet 2020, i likhet med 2019. Det finns dock fortfarande stora skillnader i måluppfyllelsen mellan olika länsstyrelser.

För att effektivisera djurskyddsarbetet har flera länsstyrelser under året genomfört förändringar i t.ex. arbetssättet för att bättre kunna styra och följa upp kontrollverksamheten. Länsstyrelserna utförde under 2020 även förebyggande djurskyddsarbete, t.ex. i form av informations- och samverkansinsatser för att underlätta för djurhållare.

Kontrollmyndigheterna kontrollerade 2019 en något större andel livsmedels- och dricksvattenanläggningar i högsta riskklass jämfört med 2018

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av myndigheternas livsmedels- och dricksvattenkontroll bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikator:

- andelen livsmedels- och dricksvattenanläggningar i högsta riskklass som har kontrollerats.

Andelen kommunala kontrollmyndigheter som kontrollerar minst 90 procent av livsmedels- och dricksvattenanläggningarna med högst risk låg 2019 på en något högre nivå än tidigare år (se tabell 2.14 och tabell 2.15).

Tabell 2.14 Andelen livsmedelsanläggningar i högsta riskklass som har kontrollerats av kontrollmyndigheterna

Andelen av anläggningar i högsta riskklass som kontrollerats	Andel kontrollmyndigheter (%) 2014	Andel kontrollmyndigheter (%) 2015	Andel kontrollmyndigheter (%) 2016	Andel kontrollmyndigheter (%) 2017	Andel kontrollmyndigheter (%) 2018 ¹	Andel kontrollmyndigheter (%) 2019
0–50 %	4	4	7	5	5	3
51–90 %	21	19	16	17	17	17
91–100 %	74	77	77	78	78	79
Totalt	100	100	100	100	100	100

¹ Livsmedelsverkets uppgifter för 2018 är uppdaterade jämfört med motsvarande siffror som redovisades i budgetpropositionen 2020. Omräkningar har gjorts för att endast beakta genomförd kontroll som varit planerad.

Anm.: Uppgifterna är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Källor: Livsmedelsverkets årsredovisningar 2015–2020, kompletterande information från Livsmedelsverket samt egna beräkningar.

Tabell 2.15 Andelen dricksvattenanläggningar i högsta riskklass som har kontrollerats av kontrollmyndigheterna

Andelen av anläggningarna i högsta riskklass som kontrollerats	Andel kontrollmyndigheter (%) 2014	Andel kontrollmyndigheter (%) 2015 ¹	Andel kontrollmyndigheter (%) 2016 ¹	Andel kontrollmyndigheter (%) 2017 ¹	Andel kontrollmyndigheter (%) 2018 ¹	Andel kontrollmyndigheter (%) 2019
0–50 %	18	24	27	28	19	15
51–90 %	0	3	1	3	1	0
91–100 %	82	73	72	69	79	85
Totalt	100	100	100	100	100	100

¹ Livsmedelsverkets uppgifter för 2015–2018 är uppdaterade jämfört med motsvarande siffror som redovisades i budgetpropositionen 2020. Omräkningar har gjorts för att endast beakta genomförd kontroll som varit planerad.

Anm.: Uppgifterna är avrundade och överensstämmer därför inte alltid med summan.

Källor: Livsmedelsverkets årsredovisningar 2015–2020, kompletterande information från Livsmedelsverket samt egna beräkningar.

Under 2020 har pandemin påverkat kontrollmyndigheternas möjlighet att bedriva livsmedelskontroll på plats. I vissa fall har man kunnat kontrollera med digitala hjälpmedel eller administrativt, men i andra fall har kontroll fått ställas in. Många kommuner har omprioriterat personal som vanligen arbetar med livsmedelskontroll till tillsynen av lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen.

Insatser för att förstärka kontrollen av foder och livsmedel i primärproduktionen

För att förstärka kontrollen av foder och livsmedel i primärproduktionen tillfördes länsstyrelserna 15 miljoner kronor i budgetpropositionen för 2020 och 10 miljoner kronor 2021 i syfte att genomföra kontroller utifrån en nationell, riskbaserad kontrollplanering som tagits fram av Livsmedelsverket, Jordbruksverket och länsstyrelserna gemensamt. Länsstyrelserna kontrollerade 762 av de 981 anläggningar som skulle kontrolleras enligt den nationella planen under 2020, dvs. 78 procent.

I den nationellt planerade riskbaserade kontrollen under 2020 genomfördes foderkontroll i samband med livsmedelskontroll i 581 av de 762 genomförda kontrollerna, dvs. i 76 procent av fallen. Totalt har 2,9 procent av de registrerade primärproducenterna kontrollerats under 2020, antingen i samband med riskbaserad kontroll eller tvärvillkorskontroll, vilket är en något högre andel än föregående år.

Även länsstyrelserna anger i sina årsredovisningar att deras kontroll har påverkats av pandemin. I många fall har länsstyrelserna prioriterat stabsarbete och andra verksamheter, vilket i vissa fall medfört mindre resurser till livsmedelskontrollen.

Insatser för en ökad likvärdighet i livsmedelskontrollen

Livsmedelsverket har genomfört en rad åtgärder i syfte att höja kompetensen i livsmedelskontrollen samt främja ett enhetligt arbetssätt och skapa förutsättningar för

likvärdig kontroll. En ny kontrollrapportmall har tagits fram och en nationell kontrollplanering för 2020–2023 har fastställts för att nå en riskbaserad primärproduktionskontroll på nationell nivå. Arbetet med att ta fram en ny riskklassificeringsmodell har påbörjats. Inom projektet God kontrollsed, som syftar till att underlätta för företag genom en förbättrad livsmedelskontroll, har det under året genomförts digitala utbildningar. För att öka delaktigheten vid t.ex. lagstiftningsarbete har Livsmedelsverket inrättat två samrådsgrupper med branscher och andra intressenter.

Under året har viss del av Livsmedelsverkets planerade vägledande verksamhet fått ställas in eller genomföras digitalt på grund av pandemin.

Fler konsumenter ska kunna äta vildsvinskött

I april 2020 beslutade regeringen om uppdrag till Livsmedelsverket, länsstyrelserna, Jordbruksverket och SVA i det s.k. vildsvinspaketet inom ramen för livsmedelsstrategin. Detta syftade till att öka volymerna av svenskt vildsvinskött på marknaden genom att underlätta köttets väg till konsument och skapa incitament för jägare att skjuta fler vildsvin. Jordbruksverket hade på regeringens uppdrag under 2020 en utlysning för främjande av vildsvinskött med fokus på säljfrämjande eller kunskapshöjande åtgärder som riktades mot hela den potentiella marknaden. Livsmedelsverket har på regeringens uppdrag föreslagit ett system för hantering av subventioner för analyser och hantering av vissa animaliska biprodukter. Regeringen beslutade den 10 juni 2021 att införa subventioner riktade till privatpersoner för kostnader för analyser av trikiner och cesium-137 i vildsvinskött. Staten ersätter de ackrediterade laboratorierna för de analyser de utfört åt jägare. Subventionerna ges i mån av medel och gäller för analyser utförda efter den 1 juli 2021.

Modernisering och effektivisering ger minskade kostnader i slakterikontrollen

På regeringens uppdrag har Livsmedelsverket under perioden 2018–2020 arbetat för att effektivisera och modernisera den offentliga kontrollen på slakterier och vilt-hanteringsanläggningar. Från och med 2020 tillämpas en ny modell för styrning av kontrollen som ger bättre förutsättningar för uppföljning av verksamheten. Åtgärder har genomförts för att förenkla och standardisera kontrollarbetet på slakterierna, t.ex. genom att testa nya arbetssätt i slakten, nya kontrollmetoder samt att utveckla digitala stödverktyg. Under 2020 uppgick kostnaden för kontroller vid slakt till 191 miljoner kronor. Motsvarande kostnad 2019 var 205 miljoner kronor. Kostnaderna för slakt (löpande priset i öre/kg besiktigat kött) har minskat med 10 procent från 2019 till 2020, vilket bl.a. beror på genomförda effektiviseringsåtgärder.

En särskild satsning för att underlätta för små slakterier och vilthanteringsanläggningar i glesbygden har gjorts. Vetenskapliga studier som genomförts i samarbete med SLU och publicerades hösten 2020 visade att tillförlitligheten vid distansbesiktning efter slakt med hjälp av digitala verktyg, i detta fall mobiltelefon, var lika god som vid besiktning på plats.

Nya regler ska stärka skyddet av dricksvatten

Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 om kvaliteten på dricksvatten antogs under andra halvåret 2020. Direktivet innefattar ett flertal viktiga förändringar bl.a. skärpta regler för per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS-ämnen) i dricksvatten, nya regler för att öka informationen till konsumenterna samt regler om material i kontakt med dricksvatten. Regeringen tillsatte under 2020 en utredning för att utreda hur direktivet ska genomföras i svensk rätt.

Arbetet med livsmedels- och dricksvattenförsörjning inom det civila försvaret

Som en följd av ett tidigare uppdrag till bevakningsansvariga myndigheter att inkomma med underlag för den fortsatta inriktningen av det civila försvaret har Livsmedelsverket, Jordbruksverket och SVA redovisat ett gemensamt underlag om livsmedel och dricksvatten. Regeringen har fattat beslut om uppdrag till myndigheterna att påbörja åtgärder för uppbyggnaden av en livsmedelsberedskap. Uppdrag har även lämnats till Livsmedelsverket och länsstyrelserna att utveckla verksamhet kopplad till frågor om dricksvattenförsörjning.

Fortsatt gott djurhälsoläge och minskad antibiotikaanvändning i djurhållningen

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen i animalieproduktionen bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- försäljning av antibiotika till djur och antibiotikaresistens i djurhållning
- antalet utbrott av smittsamma djursjukdomar.

Sett ur ett internationellt perspektiv är förekomsten av antibiotikaresistens inom svensk djurhållning låg. Sveriges fördelaktiga läge visar på ett gott förebyggande djurhälsoarbete med ett minskat behov av användning av antibiotika. Enligt Folkhälsomyndighetens och SVA:s gemensamma rapport Swedres-Svarm om övervakning av antibiotikaanvändning och resistens i Sverige har andelen tarmprover från svenska slaktkycklingar med *E. coli* som är positiva för ESBL (betalaktamas med utvidgat spektrum) minskat under senare år och för 2020 sågs en fortsatt låg nivå.

Av de 31 länder som rapporterar data till European Medicines Agency (EMA) har Sverige, Norge och Island den lägsta försäljningen av antibiotika till djur, enligt rapport från 2020. År 2020 såldes 9,44 ton aktiv substans i Sverige jämfört med 9,70 ton året före (uppgiften för 2019 har korrigerats sedan resultatredovisningen i budgetpropositionen för 2021 för att ta hänsyn till rapportering från olika källor). Sverige har en långsiktigt nedåtgående trend av försäljning av antibiotika till djur i Sverige.

Sverige har ett gott djurhälsoläge, även om det förekommer vissa geografiskt avgränsade utbrott av smittsamma djursjukdomar. Många av de smittämnen som är vanliga i andra länder förekommer inte alls eller i mycket begränsad omfattning i Sverige. Under 2020 har 145 utredningar av allvarliga och smittsamma djursjukdomar (epizootier) i Sverige lett till provtagning (se tabell 2.16) varav epizootisk sjukdom har konstaterats i fem fall. I ett av fallen påvisades CWD (kronisk avmagringssjuka hos hjort), vilket ledde till utökad övervakning i det aktuella området.

Tabell 2.16 Antalet utredningar av epizootisjukdom som lett till provtagning samt antalet fall/besättningar där epizootisjukdom konstaterats

Antal	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Utredningar av epizootisjukdom som lett till provtagning	215	195	134	162	131	185	156	138	141	145
Fall/besättningar med konstaterad epizootisjukdom	8	3	4	9	4	22	9	5	3	5

Källa: SVA, årsredovisningar 2012–2020 samt egna beräkningar.

Under 2020 konstaterades 13 svenska minkbesättningar smittade med SARS-CoV-2 i samband med den pågående pandemin. Utöver det hanterades flera fall av salmonellautbrott i grisbesättningar i södra Sverige samt utbrott av fågelinfluensa hos

vilda och tama fåglar. Under året påvisades också en ovanlig salmonellatyp, Salmonella Choleraesuis, i en grisbesättning i Skåne, vilket var första gången på 40 år. Smittan har även påvisats hos vildsvin. Internationellt fortsätter afrikansk svinpest att breda ut sig liksom fågelinfluensa. Arbete pågår för att stärka den nationella beredskapen och hindra introduktion av afrikansk svinpest och andra smittsamma djursjukdomar till Sverige.

Sektorsövergripande samarbete – djurhälsa och folkhälsa

Med en tillfällig ändring i myndighetens instruktion har SVA kunnat bistå humansjukvården med analyser av covid-19-prover. Under 2020 utförde SVA ca 165 000 analyser. I inledningen av pandemin, innan testkapaciteten i landet hade hunnit byggas upp, stod SVA för en signifikant del av antalet testanalyser.

Miljömässig hållbarhet i jordbruket

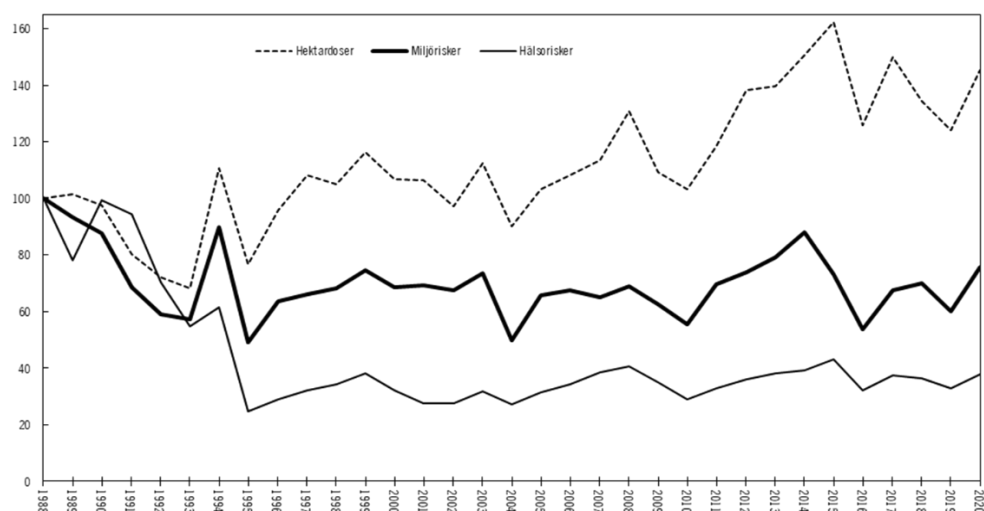
För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av miljömässig hållbarhet i jordbruket bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- förändring i kväve- och fosforutnyttjande i den svenska jordbrukssektorn
- utsläpp av ammoniak från jordbrukssektorn
- förändringar i hälso- och miljörisker vid användning av växtskyddsmedel
- utsläpp av växthusgaser från jordbruket.

När det gäller kväve- och fosforutnyttjande redovisades senast tillgängliga statistik i budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1) och beskrivs därför inte närmare här. Enligt statistik från Naturvårdsverket uppgick jordbrukets utsläpp av ammoniak till 46 800 ton 2019, vilket är en svag ökning jämfört med 2018. I diagrammet nedan illustreras trender för hektardoser samt hälso- och miljörisker vid användningen av växtskyddsmedel inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsodling.

Diagram 2.3 Riskindex för växtskyddsmedel i Sverige åren 1988–2020, uppdelat i hälso- och miljöriskindex respektive hektardoser

Index, basår 1988

Källa: Kemikalieinspektionen.

Jordbrukssektorns utsläpp av växthusgaser uttryckt i koldioxidekvivalenter i Sverige var ca 7 miljoner ton 2019, vilket motsvarar ca 14 procent av Sveriges totala utsläpp. Det innebär att utsläppen i princip är oförändrade sedan 2009.

Under 2020 betalades stöd för metangasreducering ut för den sjätte stödperioden och 65 anläggningar fick stöd. Den totala mängden producerad energi från dessa anläggningar under 12 månader var 178 GWh och totalt utbetalades 29,9 miljoner kronor. Under 2020 betalades 151,7 miljoner kronor ut till 36 anläggningar för produktion av biogas som ska användas som fordonsgas. Totalt producerades 492 GWh biogas i dessa anläggningar under stödperioden 1 juli 2020–31 december 2020.

Risken för att nya växtskadegörare ska etablera sig förväntas öka på grund av ett förändrat klimat och ökad internationell handel. Utvecklingen följs noga av regeringen. Jordbruksverkets arbete har gett resultat och få fynd av karantänsskadegörare har gjorts under 2020.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att regeringen bör säkerställa effektiva och förutsägbara godkännandeprocesser för växtskyddsmedel (bet. 2016/17:MJU23 punkt 17, rskr 2016/17:338). Regeringen har redan före riksdagens tillkännagivande vidtagit ett antal åtgärder. Ett exempel är att regeringen i mars 2017 förtydligade att Växtskyddsrådets arbete framöver ska syfta till att stödja prövningen av produktgodkännande. Ansvariga myndigheter har tagit fram en handlingsplan för 2020–2025. Utvecklingsarbetet har resulterat i att Kemikalieinspektionens handläggningstid för bedömning av växtskyddsmedel respektive biocidprodukter fortsätter att kortas. Under 2019 har i genomsnitt 95 procent av besluten i växtskyddsmedelsärenden och 93 procent för biocidproduktärenden fattats inom fastställda tidsfrister.

Under våren 2020 publicerade EU-kommissionen en rapport om översyn av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden. I översynen ingick bl.a. att se över reglerna för ömsesidigt erkännande, zonsystemet och godkännandekriterierna. Regeringen informerade sommaren 2020 riksdagen om kommissionens rapport i faktapromemorian Kommissionens utvärdering av EU:s förordning om växtskyddsmedel och EU:s förordning om bekämpningsmedelsrester (2019/20:FPM41). Rapporten innehöll inte några lagstiftningsförslag och inga av de aviserade förändringarna i sekundärrättsakter bedöms påverka svenska regler. Under hösten 2020 antogs rådsslutsatser där Sverige fick gehör för flera av sina ståndpunkter. I rådsslutsatserna betonas behov av att hålla lagstadgade tidsfrister för godkännande av växtskyddsmedel samt att ett ökat samarbete mellan länder skulle bidra till att stärka zonsystemet för ömsesidiga godkännanden. Regeringen anser därmed genom dessa åtgärder att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Fiskeripolitik och vattenbruk

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av en hållbar förvaltning av fiskbestånden och en hållbar utveckling av fiskerinäringen, inklusive vattenbruket, bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- biologisk status för fiskbestånd
- svenska yrkesfiskets förädlingsvärde
- svenska vattenbrukets produktion.

Centrala åtgärder är fastställandet av de årliga fiskemöjligheterna, inom ramen för EU:s gemensamma fiskeripolitik, i form av totalt tillåtna fångstmängder (Total Allowable Catch, TAC) och kvoter och därtill knutna regleringar. Varje år redogör kommissionen i ett meddelande till rådet och Europaparlamentet för de framsteg som har gjorts mot ett mer hållbart fiske i EU. I meddelandet konstaterar kommissionen bland annat att fisketrycket inom nordöstra Atlanten har minskat samtidigt som

fiskbestånden ökat under 2003–2019. För de bestånd som endast förvaltas av EU i Atlanten, Östersjön och Skagerrak/Kattegatt fastställdes totala fångstmängder i enlighet med maximal hållbar avkastning (MSY, maximum sustainable yield) för samtliga bestånd, utom för sydvästlig Östersjösill, vilket innebär att EU inte fångar mer fisk än vad de berörda fiskbestånden kan bygga upp igen varje år. För bestånd som saknar analytisk vetenskaplig rådgivning om maximal hållbar avkastning ökade antalet fångstbegränsningar som grundas på vetenskaplig försiktighetsrådgivning samtidigt som ytterligare bevarandeåtgärder infördes för sydvästlig Östersjösill, för torsk i östra Östersjön samt i Kattegatt, vilka är bestånd som inte har god biologisk status. Samtidigt konstaterar kommissionen att av bestånd som förvaltas tillsammans av EU och Norge och Storbritannien enades man t.ex. inte om en fångstbegränsning för torsk i linje med MSY även om detta var EU:s hållning. Det har heller inte lyckats för makrill, atlantisk sill och blåvitling på grund av att berörda kuststater inte är överens om fördelningen av dessa bestånd.

Världshandelsorganisationens (WTO) förhandlingar för att förbjuda vissa former av subventioner som bidrar till ett ohållbart fiske kunde inte avslutas under 2020 i enlighet med delmål 14.6 i Agenda 2030 om hav och marina resurser, och fortsätter därmed under 2021.

Majoriteten av fiskemöjligheterna för Västerhavet (Nordsjön, Skagerrak, Kattegatt och Atlanten) delas med Storbritannien och med Norge. Detta innebär att EU inte längre har ensam rådighet att besluta om totalt tillåtna fångstmängder för berörda bestånd. I och med Storbritanniens utträde ur EU och förhandlingarna om ett handels- och samarbetsavtal fastställdes dessa kvoter på preliminära nivåer till och med den 31 juli 2021. Förhandlingar mellan EU och Storbritannien om slutliga kvoter för 2021 kunde avslutas först i juni 2021. Detta påverkade även avtalet med Norge som blev klart först i mitten av mars 2021 vilket bl.a. innebär att tillträde, även för svenskt fiske, till norska vatten försenades.

En analys av effekter i synnerhet för svenskt fiske och för EU:s fiskeriförvaltning av avtalet mellan EU och Storbritannien visar att svenskt fiske i första hand påverkas av minskade kvotandelar för ett antal fiskslag, i första hand pelagiska såsom sill och makrill. Minskningarna bedöms motsvara ca 14 miljoner kronor beräknat på snittpriser för svenskt fiske 2019 och kvotnivåer 2020. Avtalet innehåller gemensamma målsättningar för hållbar förvaltning av bestånden som motsvarar de mål och principer som finns i den gemensamma fiskeripolitiken, bland annat förvaltning i linje med maximal hållbar avkastning (MSY) och försiktighetsansatsen, samt att parterna ska sträva efter att minimera fiskets påverkan på de marina ekosystemen samt motverka illegalt och oreglerat fiske. Beslut ska grundas på bästa tillgängliga vetenskap. Avtalet har dock inte samma detaljeringsgrad och ambition som inom EU:s gemensamma fiskeripolitik.

Arbetet med fiskereglering i marina skyddade områden utanför Halland har resulterat i en överenskommelse med Danmark och Tyskland om förslag till regleringar för att skydda naturvärden i de aktuella områdena. Regeringen sände i februari 2021 dessa förslag till Europeiska kommissionen för antagande.

Havs- och vattenmyndigheten utför särskilda kontrollinsatser utifrån sitt riskbaserade angreppssätt inom fiskerikontrollen varje år. Liksom tidigare år har en betydande del av kontrollarbetet av ålfiske på ostkusten gått ut på att avsöka kusten efter illegalt fiske. Drönare har under året visat sig vara ett framgångsrikt hjälpmedel i kontrollarbetet och tiden till sjöss har minskat med ca 100 timmar sedan föregående år utan att det påverkat kontrollresultatet. 2020 togs 210 ålfiskeredskap i beslag, vilket är något färre än 2019. För det fortsatta arbetet med geografisk övervakning av två prioriterade marina skyddade områden, Bratten och Kosterhavet, gör Havs-och

vattenmyndigheten bedömningen att medvetenheten hos yrkesfisket om gränserna för de aktuella områdena har ökat, vilket bidragit till att antalet överträdelse med trålning i förbudsområden minskat jämfört med tidigare år.

Ett av målen för Havs- och vattenmyndighetens digitala spårbarhetssystem är att underlätta företagets rapportering. Utöver pågående utveckling av systemet har den pågående pandemin och därmed försvårade ekonomiska förutsättningar också resulterat i vissa tillfälliga lättnader i rapporteringskraven. Antal registrerade företag har dock ökat marginellt under 2020. Följsamheten mot rapporteringskraven har fortsatt varit låg. Förklaringen till den uteblivna rapporteringen varierar men den pågående pandemin är en bidragande orsak.

Tabell 2.17 Utvecklingen för svenskt yrkesfiske – antal fartyg, infiskad volym, infiskat värde och förädlingsvärde 2010–2019

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totalt antal fartyg	1096	1064	1047	1018	1020	1002	972	910	877	857
Totalt infiskad volym (ton)	204 934	177 576	149 679	177 756	172 115	202 715	197 840	221 629	214 782	178 022
Totalt infiskat värde (mnkr)	1 044	1 117	1 125	1 057	976	1 106	1 238	1 190	1 216	1 249
Totalt förädlingsvärde (mnkr)	538	569	523	518	451	577	636	605	580	591

Förädlingsvärde är infiskat värde minus insatsförbrukning, såsom fasta kostnader, rörliga kostnader, bränslekostnader och kostnader för reparation & underhåll.

Källa: Statistiska centralbyrån och Havs- och vattenmyndigheten.

Under tidsperioden har antalet fartyg minskat från ca 1 200 till ca 800 stycken. En uppdelning av fiskeflottan kan göras utifrån de två redskapssegmenten, aktiva respektive passiva redskap. Minskningen har skett i båda redskapssegmenten, dock större minskning för det passiva segmentet. Utöver trenden att fiskeflottan minskar successivt minskar även den infiskade volymen, vilket delvis beror på färre fiskemöjligheter vilket är kopplat till minskade kvoter. Värdet har dock inte samma trend utan ligger mer stabilt runt 1–1,1 miljarder kronor. Störst andel av både volym och värde kan härledas till det aktiva segmentet. Detta segment står för 98 procent av den totala landade vikten och 88 procent av det totala landade värdet. Även förädlingsvärdet följer samma mönster, dvs. ca 87 procent av förädlingsvärdet kan härledas till det aktiva redskapssegmentet.

Under 2020 har fördjupade ekonomiska analyser gjorts för Sveriges insjöfiske. År 2018 var det 174 licensinnehavare som landade ca 1 560 ton till ett värde av 133 miljoner kronor. Uppskattningen är att förädlingsvärdet uppgick till 86 miljoner kronor. Samtliga segment inom respektive sjö gick med vinst, även om det finns stor variation mellan segment och sjöar. Segmentet gösfiske är det mest omfattande både sett till landad fångst, landningsvärde samt antal licenser. Gösfisket är också det mest lönsamma fisket med ett bruttoresultat på ca 37 miljoner kronor.

Den 2 juli 2020 beslutade regeringen förordningen (2020:720) om stöd vid tillfälligt upphörande av fiskeverksamhet som en följd av spridningen av sjukdomen covid-19. Syftet var att underlätta för de fiskeföretag som drabbats av en minskad efterfrågan på fisk. Stödet kunde sökas för perioden 16 juni–31 december 2020. Totalt betalades drygt 5 miljoner kronor ut till 31 stödmottagare från anslaget 1:12 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk*.

De lättnader för vattenbruksverksamhet som regeringen beslutade om i juni 2020 med anledning av den pågående pandemin utnyttjades i mycket liten utsträckning och förlängdes inte efter 31 december 2021.

Inom vattenbruket har produktionsvolymen av matfisk och musslor, efter en uppgång under 2016 och 2017, minskat under 2018 och 2019 samtidigt som antalet sysselsatta

har ökat. Utvecklingen inom svenskt vattenbruk t.o.m. 2019 redovisas i tabell 2.18. Regeringen har under året fortsatt arbetet med regelförenkling och att minska den administrativa bördan för företagen, som är en viktig del i arbetet för ett konkurrenskraftigt och hållbart vattenbruk. Satsningar på regelförenkling och vattenbrukssektorn inom ramen för livsmedelsstrategin har bland annat resulterat i att vattenbruksföretag via portalen verksamt.se nu kan få digital information, guidning och tjänster som utgår från företagets förutsättningar och behov. Satsningar inom vattenbruk har även skett genom projekt som till exempel främjar djurvälståndet vid slakt och projekt som ökar kunskapen om återställning av miljön efter en belastning från vattenbruk.

Tabell 2.18 Produktion, försäljningsvärde, antal odlingar och antal sysselsatta i vattenbruk

	2015	2016	2017	2018	2019
Produktion (ton)					
Matfisk	10 752	13 451	12 834	11 108	9 600
Sättfisk	1 073	860	924	731	900
Försäljningsvärde (mnkr löp. priser)					
Matfisk	344,6	487,0	521,0	520,6	400
Sättfisk	78,9	67,5	83,9	62,7	80
Antal odlingar					
Matfisk	103	64	69	70	60
Sättfisk	118	56	98	85	52
Antal sysselsatta					
Kvinnor	75	85	63	95	99
Män	336	384	301	311	337

Anm.: Odlingar med kombinationsverksamhet, dvs. både matfisk och sättfisk, kan ingå i båda kategorierna.

Källa: Statistiska centralbyrån.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den ska verka för effektivare uppföljningssystem inom fiskeområdet (bet. 2017/18: MJU13 punkt 10, rskr. 2017/18:182). Utöver den kontinuerliga utveckling som redovisades i skr. 2020/21:75 angående EU:s regelverk för datainsamling är även fiskerikontrollen en viktig del i uppföljning inom fiskeområdet. Inom EU har förhandlingar om en reviderad förordning för fiskerikontrollen pågått sedan maj 2018. I förhandlingarna verkar regeringen för att kontrollåtgärderna ska vara ändamålsenliga, kostnadseffektiva, proportionerliga, leda till förbättrad och effektiv fiskerikontroll, men utan att öka den samlade administrativa bördan för företagen. Havs- och vattenmyndigheten och Kustbevakningen har även redovisat ett uppdrag om förslag på hur fiskerikontrollen kan förstärkas. Det spårbarhetssystem för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter i syfte att kunna följa produkten från fångst till konsument och som krävs enligt nuvarande kontrollförordning började att gälla i Sverige den 1 januari 2019. Forskningsfartyget R/V Svea togs i drift 2019 och används för forskningsinsatser och för datainsamling avseende havsmiljön och fiskbestånd. Regeringen anser att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den ska verka för ett fortsatt och intensifierat regelförenklingsarbete för svenskt yrkesfiske som även inbegriper det småskaliga kustfisket (bet. 2018/19: MJU3 punkt 3, rskr. 2018/19:131). Utöver det som redovisats i skr. 2020/21:75 har regeringen även i regleringsbrevet för 2020, med rapportering 31 maj 2021, gett Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att utforma en gemensam strategi för fiskets framtid samt nya sektors-specifika handlingsplaner. Strategin och planerna ska, med ett långsiktigt perspektiv, bidra till en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja i enlighet med bl.a. målen i

En livsmedelsstrategi för Sverige - fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet (prop. 2016/17:104). Sverige agerar generellt i förhandlingar om olika förvaltningsåtgärder och tekniska regleringar, och särskilt i pågående förhandlingar om en revidering av EU:s fiskerikontrollförordning för förenkling av reglerna. Regeringen anser att tillkännagivandet därmed är slutbehandlat.

Genomförandet av havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av havs- och fiskeriprogrammet bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer och bedömningsgrunder:

- resultatindikatorer som framgår av tabell 2.15
- utvärderingar i enlighet med EU:s regelverk (förordning [EU] nr 1303/2013).

Per den 3 maj 2021 har 952 ansökningar beviljats stöd, vilket motsvarar ca 1 222 miljoner kronor. För åtgärderna som hunnits slutföras redovisas resultatet i tabellen nedan. Med stöd av uppgifter i ansökningarna av icke slutförda åtgärder redovisas en prognos om förväntade resultat i tabellen nedan. För att optimera genomförandet och budgetutnyttjandet lämnade regeringen in en slutlig programändring till kommissionen i maj 2021. Det slutliga resultatet av havs- och fiskeriprogrammets åtgärder kan därför redovisas först 2024.

Tabell 2.19 Indikatorer för havs- och fiskeriprogrammets genomförande

Indikatorer	Förväntade resultat utifrån beviljade ansökningar	Resultat från slutförda projekt	Mål
Förändring av oönskade fångster (ton)	-1,4	-541	-2 300
Förändrad vattenbruksproduktion (ton)	1 440	10 765	3 975
Antal projekt inom datainsamling och kontroll	27	108	109
Antal genomförandeprojekt inom lokalt ledd utveckling	97	79	300
Antal projekt inom saluföring och beredning	25	68	94
Förändrad areal skyddade områden (km ²)	182	57	700

Källa: Jordbruksverket.

Jakt- och viltförvaltning

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av jakt- och viltförvaltning bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Regler och villkor används följande kompletterande indikatorer:

- viltstammarnas utveckling
- omfattning av viltskador
- antal viltolyckor i trafiken.

Insatser under 2020 har fortsatt legat i linje med Strategin för svensk viltförvaltning och utgångspunkten att viltet ska förvaltas på ett hållbart sätt, vilket innebär att både ekologiska, sociala, kulturella och ekonomiska aspekter ska vägas in i förvaltningen. En hållbar viltförvaltning innebär också en balans mellan att bruka och bevara vilt.

Rådjurs- och älgstammarna bedöms fortsatt stabila, medan stammarna för vildsvin, kron- och dovhjort bedöms öka genom att stammarna fortsatt sprider sig. Stora fåglar

som exempelvis grågås, sångsvan och trana fortsätter att öka och vitkindad gås har ökat markant. Storskarv har sedan 1970-talet ökat kraftigt, men populationen har det senaste årtiondet legat relativt stabilt. Detta kan dock variera såväl lokalt som regionalt. Samtliga stora rovdjur (björn, järv, lo och varg) bedöms enligt de senaste inventeringsresultaten uppnå gynnsam bevarandestatus.

Delegering av rätten att besluta om skydds jakt och licensjakt till länsstyrelserna är en förutsättning för att uppnå riksdagens målsättning om en regionaliserad rovdjursförvaltning. Naturvårdsverket har under 2020 överlämnat rätten att fatta beslut om skydds jakt på björn, varg, järv, och lo till samtliga länsstyrelser. Delegeringsbeslutet gäller tre år framåt, till 2023. Naturvårdsverket har under 2020 överlämnat rätten att fatta beslut om licensjakt på björn till länsstyrelserna i det norra och det mellersta rovdjursförvaltningsområdet, och på varg till samtliga län i mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Rätten att fatta beslut om licensjakt på lo överlämnades under 2019 till samtliga länsstyrelser och löper till 2022. Licensjakt på järv förekommer för närvarande inte.

Under 2020 har Naturvårdsverket för första gången fattat beslut om licensjakt efter gråsäl. Beslutet sträcker sig till och med 31 januari 2021 och omfattar maximalt 2 000 fällda gråsäl. Jakten får bedrivas i samtliga län med kust mot Östersjön och kvoten är gemensam för hela området. Vid årsskiftet hade ungefär hälften av de beslutade 2 000 gråsälarna fällts. Antalet är tämligen jämnt utspritt efter hela kuststräckan. Jakten syftar i första hand till att minska och förhindra de problem och skador som gråsälerna orsakar. Detta innefattar exempelvis skador på fiskeredskap och fångsten i dessa samt problem för återväxten av fiskbestånden i särskilt viktiga områden som är fredade från fiske. Skadorna kan med hjälp av licensjakten minskas både genom att jakt bedrivs där skador förekommer, men också genom att dämpa tillväxttakten i populationen generellt. Regeringen har uppdragit åt Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket att redovisa en vetenskaplig utvärdering av den beståndsreglerande jakten på gråsäl senast den 1 juni 2021.

Täta eller stora viltstammar fortsätter att medföra skador inom såväl skogs- som jordbruk samt orsakar olyckor på väg och på spårbunden trafik. Ersättning för skador erhålls från anslaget 1:7 *Ersättning för viltskador m.m.* Enligt viltskadestatistik för 2020 från SLU utbetalades 21,2 miljoner kronor i stöd till åtgärder som förebygger skador av fredat vilt och i ersättning för sådana skador. Ersättning för förekomst av rovdjur inom renskötselområdet erhålls från anslaget 1:22 *Främjande av rennäringen m.m.* Under 2020 utbetalades 56 miljoner kronor i rovdjursersättning samt till förebyggande åtgärder inom rennäringen.

Regeringen fattade den 6 maj 2021 beslut om nya jakttider och jaktträning med hund med ikraftträdande den 1 juli 2021. Detta innebär bl.a. helt nya bilagor i jaktförordningen inför höstens jakt, där det framgår vilka arter som får jagas och under vilka tider, dvs. allmänna jakttider, och jakt för att förebygga skador av vilt. Beslutet och processen med jakttider är en del av den adaptiva viltförvaltningen.

Under 2020 har Naturvårdsverket färdigställt en reviderad nationell förvaltningsplan för vildsvin som gäller fram t.o.m. 2025. Planen kommer att vara ett stöd i förvaltningen av den svenska vildsvinspopulationen vid framtagande av regionala förvaltningsplaner och vid utarbetandet av lokala förvaltningsstrategier. Planen ska också vara ett stöd för samverkan mellan myndigheter i gemensamma frågor, exempelvis för att förebygga skador av vildsvin eller vid sjukdomsutbrott. Den förväntade långsiktiga effekten av förvaltningsplanen är en hållbar och kontrollerad vildsvinspopulation där skador på gröda och mark samt trafikolyckor med vildsvin inblandade minskar.

Det totala antalet trafikolyckor med vilt inblandat har minskat jämfört med 2019, vilket är ett trendbrott sett till de senaste årens ökning, se tabell 2.20. Orsakerna till trendbrottet är inte utredda men den minskade trafiken i stort på grund av pandemin kan vara bidragande. Det är klövvilt (bl.a. vildsvin och rådjur) som är inblandade i de flesta olyckorna. För närvarande finns inga nya data på den beräknade kostnaden för trafikolyckor med vilt.

Tabell 2.20 Viltolyckor i trafiken 2015–2020

Antal					
Viltslag	2016	2017	2018	2019	2020
Dovhjort	2 537	2 546	2 918	3 267	3 244
Kronhjort	390	425	414	486	403
Rådjur	44 629	45 863	46 985	47 304	45 159
Vildsvin	4 757	6 082	6 938	7 696	7 216
Älg	5 874	5 941	5 951	5 602	4 607
Övrigt vilt					
Totalt	58 579	61 282	63 750	64 931	61 136

Källa: Nationella viltolycksrådet.

Det senaste fullföljda jaktåret 2020/2021 skedde en minskning nationellt av antalet lösta statliga jaktkort jämfört med föregående jaktår. Under de två förevarande åren skedde en ökning efter en tidigare nedåtgående trend mellan jaktåren 2012/2013 och 2017/2018. Delar av ökningen under år 2018/2019 och 2019/2020 kan hänvisas till de administrativa åtgärder som vidtogs i början av 2019. Antalet och andelen kvinnor som löst statligt jaktkort har ökat stadigt de senaste åren och uppgick under jaktåret 2020/2021 till 22 811 av totalt 286 628 jaktkortslösare, vilket motsvarar 8,6 procent. Det ligger i linje med visionen i Strategin för svensk viltförvaltning, om en viltförvaltning i balans som gör att alla kan ta del av viltets värden.

Den 7 januari 2021 beslutade regeringen om vissa förändringar angående viltvårdsfonden. Naturvårdsverket gavs bl.a. i uppdrag att med beaktande av upphandlingsreglerna ombesörja att vissa delar av Svenska Jägareförbundets s.k. Allmänna uppdrag utförs. Vidare beslutades om förordningen (2021:12) om vissa bidrag ur viltvårdsfonden samt att viltvårdsavgiften ska höjas inför det kommande jaktåret.

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om att regeringen bör återkomma till riksdagen med en samlad redovisning av regeringens arbete med jaktfrågor och vilka åtgärder som planeras för dessa frågor (bet. 1999/2000: MJU17 punkt 24, rskr. 1999/20:253). Tillkännagivandet innebär inte krav på specifika förändringar i sak utan motiverades med att det under allmänna motionstiden varje år aktualiseras ett stort antal jakt- och viltvårdsfrågor av olika slag, även om beslutanderätten i dessa frågor i huvudsak delegerats till regeringen eller behörig myndighet. Regeringen har sedan dess inte återkommit med en samlad redovisning men med såväl betydande reformer av stora delar inom jakt- och viltförvaltningen som med löpande redovisningar av utvecklingen. Ett betydande exempel på detta är regeringens proposition Älgförvaltningen (prop. 2009/10:239) där organisationen av jakten efter älg ändrades med syfte att åstadkomma en ekosystembaserad lokal älgförvaltning som kompletteras med en övergripande samordning av älgjakten. Ett annat exempel är regeringens proposition En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) där de nya målen bl.a. har en direkt koppling till Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Regeringen fattade under 2016 beslut om ändringar i 3 § andra stycket rennäringsförordningen (1993:384) som avser rätt till småviltjakt på statens mark ovanför odlingsgränsen och på renbetesfjällen. Viltstammarnas

utveckling har under ett antal år varit en indikator i regeringens budgetproposition för att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av jakt- och viltförvaltning bidrar till målet för utgiftsområdet. Under 2021 har regeringen fattat beslut om ändringar av de nuvarande jakttiderna genom ändring i jaktförordningen (1987:905). Vidare har regeringen tillsatt en parlamentarisk kommitté (dir. 2021:35) som har i uppdrag att föreslå en ny renskötsellagstiftning. Regeringen anser att tillkännagivandet med denna och tidigare lämnade redovisningar är slutbehandlat.

Konsument och marknad

Målet för livsmedelsstrategins strategiska område Konsument och marknad:

- Att konsumenterna ska ha ett högt förtroende för livsmedlen och kunna göra medvetna och hållbara val, exempelvis av närproducerat och ekologiskt. Marknaden för livsmedel ska kännetecknas av en väl fungerande konkurrens. Den svenska livsmedelsexporten ska ges förutsättningar att öka för att möta efterfrågan på relevanta marknader.

De kompletterande indikatorer som används för att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen på området bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området redovisas under respektive avsnitt.

Livsmedelsexport

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av konkurrenskraften och livsmedelsexporten bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Konsument och marknad används följande kompletterande indikator:

- exportandel i svensk livsmedelsindustri.

Tabell 2.21 Exportandel i svensk livsmedelsindustri

År	Exportandel
2011	27 %
2012	28 %
2013	29 %
2014	29 %
2015	31 %
2016	31 %
2017	33 %
2018	34 %
2019	34 %

Källa: Sveriges export- och investeringsråd och Livsmedelsföretagen.

Under 2020 ökade värdet av den totala exporten av livsmedels- och jordbruksprodukter, undantaget vidareexporten av norsk fisk, med drygt 6 procent och uppgick därmed till nästan 57 600 miljoner kronor. Ökningen har skett över ett antal produktkategorier.

Pandemin påverkade arbetet för Sveriges export- och investeringsråds livsmedels-exportprogram Try Swedish! som drivs på uppdrag av regeringen. Av 11 planerade mässor ställdes 9 in. I stället genomfördes ett stort antal digitala främjandeaktiviteter. Digitala matchmaking-aktiviteter genomfördes i Asien, USA, Kanada och Storbritannien. I dag finns det e-handelssamarbeten där svenska företag kan sälja sina produkter bl.a. i Kina, Hong Kong, Sydkorea och Singapore.

Livsmedelsverket och Jordbruksverket har i uppdrag att fortsatt utveckla arbetet med exportgodkännanden för svenska livsmedel och jordbruksvaror i syfte att underlätta för ökad export. Under 2020 har arbetet för att öka den svenska exporten genom att få tillträde till nya marknader fortsatt. Team Sweden Livsmedel som leds av den nationella exportsamordnaren för livsmedelssektorn har fortsatt att vara ett aktivt forum för företag och intressenter att identifiera hur den svenska livsmedelsexporten ska öka, bl.a. arrangerades ett digitalt möte i november 2020.

Regeringen har under året lyft fram svenska exportintressen inom ramen för EU:s förhandlingar om bilaterala handelsavtal.

Under 2020 har samarbetet för en ökad gemensam livsmedellexport mellan Sverige och Finland fortsatt med ett antal gemensamma aktiviteter på utlandsmarknaden liksom ett utbyte av information och erfarenheter på myndighetsnivå.

Ett steg närmare möjligheten till medvetna och hållbara val

Riksdagen har tillkännagett för regeringen att den bör göra det lättare för konsumenter att göra hållbara och medvetna val (bet. 2016/17:MJU23 punkt 26, rskr. 2016/17:338). Regeringen gav Livsmedelsverket i uppdrag att 2020–2025 vidareutveckla Nyckelhålet som ger konsumenterna möjlighet att välja hälsosammare livsmedel. Inom ramen för Jord till bord-strategin har kommissionen påbörjat arbetet med att ta fram förslag på obligatorisk framsidesmärkning, se över en eventuell utökning av bestämmelserna om obligatorisk ursprungsmärkning samt revidering av bestämmelserna om datummärkning, vilket är i linje med tillkännagivandet. Livsmedelsverket redovisade i juni 2021 regeringsuppdraget att ta fram det underlag som krävs för att Sverige ska kunna göra en anmälan till kommissionen om nationella bestämmelser om obligatorisk ursprungsinformation för kött på restaurang och i storhushåll. Mot denna bakgrund bedömer regeringen att tillkännagivandet är slutbehandlat.

Fallen av salmonella, campylobacter och EHEC hos människor har minskat

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av livsmedelssäkerheten bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Konsument och marknad används följande kompletterande indikator:

- antalet utbrott av vissa zoonoser hos livsmedelsproducerande djur och vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor.

Zoonoser är sjukdomar som kan överföras mellan djur och människor. Indikatorn visar hur vanligt det är att människor blir sjuka av animaliska livsmedel. I Sverige, liksom i EU, är infektion med campylobacter den mest rapporterade zoonosen på människa. Konsumtion och hantering av kycklingkött anses som den viktigaste smittkällan. Förekomsten av campylobacter i svensk slaktkyckling ökade under andra halvan av 2020 och under samma tidsperiod ökade antalet rapporterade fall av campylobacter hos människor. Andelen smittade kycklingflockar var 4,5 procent för 2020, vilket är lågt både i jämförelse med tidigare år och ur ett internationellt perspektiv.

Tabell 2.22 Antalet utbrott av vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor

Antal fall per 100 000 invånare, oavsett smittland

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Campylobacter	86,68	82,66	84,12	85,03	93,17	110,27	104,81	79,48	64,8	33,03
Andel	46,0/	46,5/	47,0/	45,5/	46,8/	46,7/	46,8/	44,6/	44,8/	43,1/
kvinnor/män	53,9	53,4	52,9	54,4	53,1	53,2	53,1	55,3	55,1	56,8
EHEC	5,04	4,93	5,70	4,84	5,59	6,37	4,98	8,71	7,32	4,73
Andel	52,9/	53,3/	54,3/	53,6/	55,3/	54,7/	53,3/	54,9/	53,6/	53,9/
kvinnor/män	47,0	46,6	45,6	46,3	44,6	45,2	46,6	45,0	46,3	46,0
Listeria	0,59	0,75	0,96	1,28	0,89	0,68	0,80	0,86	1,09	0,84
Andel	46,4	54,1/	49,4/	52,8/	47,7/	52,9/	55,5/	51,6/	56,6/	45,4/
kvinnor/män	/53,5	45,8	50,5	47,2	52,2	47,0	44,4	48,3	43,3	54,5
Salmonella	30,44	30,52	29,42	22,68	23,31	22,47	22,52	19,94	19,29	7,95
Andel	50,9/	50,3/	50,2/	48,6/	49,9/	48,4/	48,8/	47,1/	50,7/	48,5/
kvinnor/män	49,0	49,6	49,6	51,3	50,0	51,5	51,0	52,8	49,2	51,4

Källa: Folkhälsomyndighetens statistik om anmälningspliktiga smittsamma sjukdomar. Statistiken hämtas från en föränderlig databas och antalet fall kan därför justeras både uppåt och nedåt.

Antalet fall av salmonella, campylobacter, EHEC och listeria hos människor var lägre under 2020 jämfört med under 2019 (se tabell 2.22). En orsak skulle kunna vara att de rekommendationer och restriktioner som införts under året på grund av covid-19 även har haft en inverkan på antalet smittade av livsmedelsburna infektioner. Den ökning i antal fall av listeria hos människor som setts under senare år kunde inte noteras för 2020. Andelen fall som smittats i Sverige skiljer sig för de olika infektionerna. När det gäller salmonella är de endast cirka hälften av fallen som kan kopplas till inhemsk smitta. Motsvarande siffra för campylobacter, listeria och EHEC är 71, 94 respektive 81 procent. Andelen män respektive kvinnor som smittas är förhållandevis jämn.

Ytterligare medel för att öka den ekologiska produktionen och konsumtionen

Den ekologiska odlingen och andelen ekologiska livsmedel i offentlig sektor har ökat kontinuerligt de senaste åren. Under 2020 minskade dock andelen ekologiskt odlad jordbruksmark till 19 procent, vilket är en minskning med 1 procent jämfört med 2019. Inköpen i offentlig sektor som bestod av ekologiska livsmedel fortsatte dock att öka något. Andelen inköp i offentlig sektor var 39 procent, vilket är en ökning med 1 procent jämfört med 2019. Den ekologiska livsmedelsförsäljningen har avtagit med 2 procent under 2020, motsvarande en minskning med 0,5 miljarder kronor, till 27,7 miljarder kronor 2020 jämfört med 2019. Av sålda livsmedel 2020 var 8,7 procent ekologiska.

Genom budgetpropositionen för 2021 tillfördes Jordbruksverket ytterligare 25 miljoner kronor för 2021 till fortsatt arbete med samordningsfunktionen för ekologiska livsmedel, som i större utsträckning ska bidra till utbyte av erfarenheter och dialog mellan berörda aktörer som verkar för ekologisk produktion, utreda marknadsutveckling och verka för kunskapsuppbyggnad, kunskapsförmedling, innovation och rådgivning inom området. För 2022 och 2023 beräknades samma belopp per år.

Internationellt arbete

Sverige bidrog i framtagandet 2021 inom ramen för Kommittén för trygghet i livsmedelsförsörjning av de frivilliga riktlinjerna för livsmedelssystem och nutrition, som ett verktyg för att motverka felnäring samtidigt som de lyfter fram ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Riktlinjerna utgör ett viktigt inspel till FN:s toppmöte 2021 om livsmedelssystemens betydelse för möjligheterna att nå de globala målen för hållbar utveckling, bl.a. minskad hunger och förlust av biologisk mångfald. Som ett bidrag till toppmötet publicerade Svenska FAO-kommittén en skrift med några centrala element som på olika sätt kan bidra till en transformation till mer

hållbara livsmedelssystem. Skriften lanserades som en del av Sveriges nationella dialog inför toppmötet.

I en sampublication mellan svensk expertis och FN:s livsmedels- och jordbruksorganisation FAO från 2020 sprids svenska erfarenheter, som lett till att svensk mjölkproduktion är i världsklass när det gäller låg antibiotikaanvändning kombinerat med friska och högproduktiva djur. Nyckelfaktorer som rapporten lyfter fram är förebyggande arbete för god djurhälsa och -välfärd och det nära samarbetet mellan djurbönder, veterinärer, universitet, myndigheter och departement. Genom FAO:s spridning av de svenska framgångsfaktorerna har Sverige därmed gjort en betydande internationell insats för att bekämpa antibiotikaresistensen bland djur och människor.

På råvaruområdet fortsätter Sverige att aktivt arbeta för en fungerande världshandel och att genom projekt inom de internationella råvaruorganisationerna, stödja utvecklingen, reducera fattigdom och minska konsekvenserna av klimatförändringar för utvecklingsländerna på råvaruområdet. Under 2020 var Sverige ordförande i Internationella Tropiskt timmer rådet, ordförande för en kommitté inom Metallstudiegrupperna, vice ordförande för det Styrande Rådet inom Den Gemensamma Råvarufonden (CFC), ordförande för dess Exekutivkommitté samt talesperson inom CFC för OECD-länderna. Sverige har också aktivt medverkat vid omförhandlingar av de grundläggande avtalen för flera av de internationella råvaruorganisationerna.

Regionalt har Sverige aktivt medverkat till utarbetande av ett nytt samarbetsprogram för Nordiska Ministerrådet för Fiske och vattenbruk, jordbruk, livsmedel och skogsbruk. Vidare har Sverige, inom ramen för EU:s strategi för Östersjön, bidragit till utarbetande av en ny handlingsplan såvitt avser bioekonomi. Sverige är också prioriteringsområdes koordinator inom Strategin för fiskefrågor.

Kunskap och innovation

Målet för livsmedelsstrategins strategiska område Kunskap och innovation:

- Att stödja kunskaps- och innovationssystemet för att bidra till ökad produktivitet och innovation i livsmedelskedjan samt hållbar produktion och konsumtion av livsmedel.

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av kunskap och innovation bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Kunskap och innovation används följande kompletterande indikator:

- livsmedelssektorns forsknings- och utvecklingskostnader i procent av livsmedelssektorns omsättning.

Investeringar i forskning och utveckling är en indikator som belyser viljan och förutsättningarna att utveckla näringslivets innovationsförmåga.

I arbetet för att nå målen i livsmedelsstrategin har Formas identifierat behov av samverkan mellan aktörer och sektorer samt mer kunskap och kompetens. Sådan samverkan har uppnåtts bl. a. genom att det under året etablerades fyra centrumbildningar för hållbarhet och konkurrenskraft i livsmedelssystemet inom ramen för forskningsprogrammet. Centrumbildningarna är samarbeten mellan flera universitet, företag, branschorganisationer och kommuner och regioner. Dessutom har utlysningar för kunskapssammanställningar och kunskapsspridning inom området hållbart och konkurrenskraftigt livsmedelssystem gjorts. Livsmedelssystemet har fungerat som pilotprojekt för utveckling av förbättrade metoder för hur ökat värdeskapande kan skapas i samverkan i ett av Verket för innovationssystem

(Vinnova) projekt för att främja innovation i livsmedelssektorn. Sweden Food Arena har medverkat i flera av Vinnovas aktiviteter.

Under 2020 betalade Formas ut totalt 581 miljoner kronor i forskningsstöd till forskning inom de areella näringarna. SLU, som under 2020 mottog 21 procent av medlen, är den största bidragsmottagaren. Resultatredovisning för Formas verksamhet i övrigt lämnas i utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård avsnitt 4.

God kvalitet vid Sveriges lantbruksuniversitet

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen av utbildning och forskning bidrar till målet för utgiftsområdet och det strategiska området Kunskap och innovation används följande kompletterande indikatorer och bedömningsgrunder:

- antal helårsstudenter
- antal sökande och antagna
- prestationsgrad och examinationsfrekvens (antal examinerade individer)
- andel disputerade lärare
- vetenskaplig publicering
- externa medel.

Alla universitet och högskolor får sitt kvalitetssäkringsarbete granskat under perioden 2017–2022 av Universitetskanslersämbetet. Ett samlat mått på SLU:s kvalitet utgörs av att SLU under 2020 blev det första lärosätet med omdömet ”godkänt kvalitetssäkringsarbete”.

Antalet helårsstudenter uppgick under 2020 till 4 216 (70 procent kvinnor och 30 procent män) vilket innebär en ökning med ca 300 helårsstudenter jämfört med 2019. Trenden med ökande antal helårsstudenter från föregående år fortsätter därmed. Antalet behöriga sökande till program som börjar på grundnivå ökar kraftigt, liksom antalet ansökningar och antagna studenter till program på avancerad nivå, se tabell 2.23.

Tabell 2.23 Sökande och antagna till högskoleutbildning

	2016	2017	2018	2019	2020
Sökande grundnivå	5 746	5 674	5 247	5 848	6 821
Antagna grundnivå	1 124	998	1 032	1 020	1 003
Andel kvinnor/män	66/34	67/33	68/32	68/32	70/30
Sökande avancerad nivå	2 829	3 560	4 556	5 338	6 169
Antagna avancerad nivå	426	608	701	609	991
Andel kvinnor/män	57/43	61/39	60/40	63/37	65/35

Källa: SLU, årsredovisning 2020.

Prestationsgraden varierar något mellan åren, men ligger på en hög nivå nationellt sett, se tabell 2.24.

Tabell 2.24 Prestationsgrad läsåren 2016–2020

Procent	2016	2017	2018	2019	2020
Kvinnor	92	89	92	89	89
Män	87	86	89	87	85
Totalt	90	89	91	88	88

Anm.: Tabellen redovisar totalprestationsgraden, där utresande utbytesstudenter som inte får någon helårsprestation redovisad ingår.

Källa: SLU.

Antalet disputerade lärare har ökat något under 2020, till 1 010 (43 procent kvinnor och 57 procent män). Andelen disputerade lärare är 80 procent.

SLU uppvisar fortsatt goda resultat när det gäller vetenskaplig publicering. Forskare vid SLU publicerade drygt 1 950 artiklar och kunskapsöversikter (reviews) under 2020 vilket är en ökning med 4 procent jämfört med 2019. Trenden med ökande publicering har funnits en rad år, jämförelsevis noterades drygt 1 100 publiceringar 2010. Ett mått på hög kvalitet är att i genomsnitt 17 procent av alla artiklar som publiceras internationellt tillhör de 10 procent mest citerade i världen inom sina respektive ämnesområden.

SLU har tillhandahållit miljödata till ansvariga myndigheter till bl.a. uppföljning av de nationella miljömålen och klimatrapporeringen. Forskningsfartyget Svea har genomfört sin datainsamling i stort sett som planerat trots pandemin.

Förmågan att attrahera extern finansiering har ökat vilket bidrar till måluppfyllelsen. Den externa finansieringen utgjorde 53 procent av de totala intäkterna till forskning och utbildning på forskarnivå 2020, en ökning jämfört med 2019.

2.6.3 Skog

För att redovisa resultat och bedöma hur utvecklingen i skogen bidrar till målet för utgiftsområdet och skogspolitikens två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet, används följande centrala indikatorer:

- tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder
- skog och vilt i balans
- skydd mot skadeinsekter m.m.
- miljöhänsyn i skogsbruket
- skydd och bevarande av skogsmark
- skogsbrukets klimatnytta.

Redovisning för miljö kvalitetsmålet Levande skogar finns i utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Nationellt skogsprogram

Arbetet inom ramen för Skogsprogrammets strategi med dess vision och fem fokusområden har fortsatt under 2020. Under 2020 har flera regeringsuppdrag genomförts. Indikatorer, jämställdhet i skogsnäringen och rådgivning har stått i fokus. Cirka 10 miljoner kronor har fördelats till länsstyrelser och regioner 2020 och bidragit till utvecklingsarbetet av regionala skogsprogram. En majoritet av länen har nu beslutat eller långt kommen process om regionala skogsprogram. Som en del i det nationella skogsprogrammet har regeringen även bedrivit ett aktivt internationellt arbete, inte minst inom EU kopplat till bl.a. den gröna given samt lagstiftningen om hållbara finanser.

Den fördjupade dialog om bevarande och hållbart nyttjande av skog i syfte att öka samstämmighet, stärka synergier och minska målkonflikter som inleddes 2019 har fortsatt. Under 2020 har fyra kunskapsseminarier under ledning av landsbygdsministern genomförts, med brett deltagande från organisationer, företag och offentlig sektor. De tre under hösten genomfördes digitalt på grund av den pågående pandemin. Antalet deltagande organisationer etc. var 38 under våren och 77, 79 respektive 97 under höstens seminarier. Skogsprogrammets årskonferens genomfördes i februari 2021 med temat Skogen i framtiden. Skogsstyrelsen har publicerat bakgrund och motiv till val av scenarier för arbetet med nya skogliga konsekvensanalyser (rapport 2021/6).

I november 2020 lämnades Skogsutredningens betänkande Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen (SOU 2020:73) med en rad förslag.

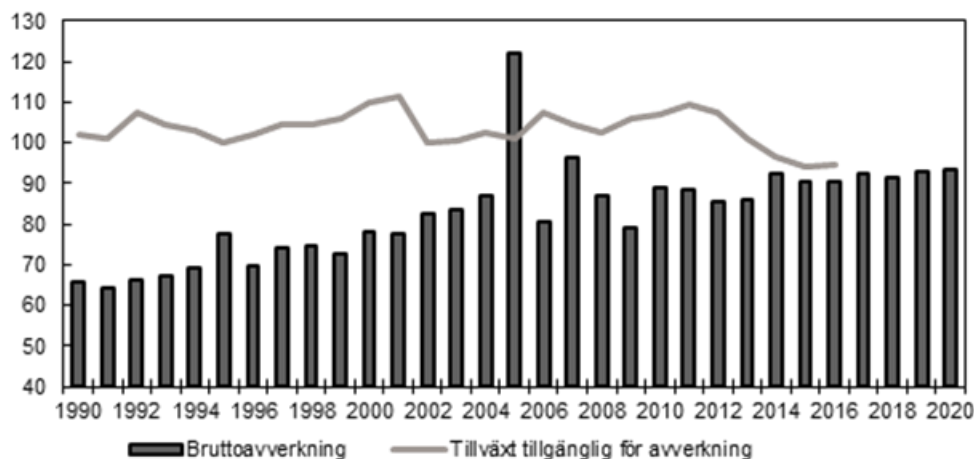
Tillväxt, avverkning och skogsbruksåtgärder

Den årliga tillväxten på produktiv skogsmark som inte är formellt skyddad var enligt SLU under perioden 2011–2019 i genomsnitt 111 miljoner skogskubikmeter (m³sk). Den årliga tillväxten som var tillgänglig för avverkning 2014–2018 uppskattas till ca 95 miljoner m³sk. Den tillväxt som är tillgänglig för avverkning beräknas som årlig tillväxt på virkesproduktionsmark med avdrag för naturlig avgång som inte har tillvaratagits, samt tillägg för tillväxt på andra ägoslag än skogsmark. Den totala tillväxten har ökat trendmässigt under flera decennier, medan tillväxten tillgänglig för avverkning legat relativt stabilt sedan 1990.

Bruttoavverkningen uppgick 2020 enligt Skogsstyrelsens preliminära beräkning till ca 93 miljoner m³sk. Diagram 2.4 visar hur den årliga avverkningen och tillgänglig tillväxt utvecklats. Sedan 1990 har en allt större andel av den tillgängliga tillväxten avverkat. Värdemässigt står sågtimmer för drygt 60 procent av den avverkade volymen, massaved för drygt 30 procent medan energived och avverkningsrester (grot) står för ungefär 5 procent. Restströmmar, ungefär halva volymen av avverkningen, utnyttjas som bioenergi framför allt i massa- och pappersindustrin samt i kraftvärmeverk.

Diagram 2.4 Bruttoavverkning jämförd med årlig tillväxt tillgänglig för avverkning

Miljoner m³sk

Anm. Bruttoavverkning inkluderar hela lämnade träd. Tillväxt tillgänglig för avverkning redovisas i löpande femårsmedelvärden. Tillväxt i alla åldersklasser ingår. Tillväxt och avverkning på andra ägoslag än skogsmark ingår.

Källa: Skogsstyrelsen JO0312 samt SLU Skogsdata 2021.

Varje år förnygras ca 200 000 hektar efter slutavverkning. Plantering är den vanligaste förnygringsformen med 85 procent, därefter följer naturlig förnygring 10 procent, sådd 4 procent samt ingen åtgärd 1 procent. Drygt 90 procent av förnygringarna

inventerade 2019–2020 uppfyllde krav enligt föreskrifter meddelade av Skogsstyrelsen utan ytterligare åtgärd. Föryngring via plantering har högst andel godkända föryngringar. Leveransen av skogsplantor uppgick 2020 till 407 miljoner plantor, vilket är en ökning med 12 procent jämfört med 2019. Gran- och tallplantor utgjorde 97 procent av totalt antal levererade skogsplantor.

Röjd areal har trendmässigt ökat varje år sedan mitten på 90-talet, men har under de senaste åren stabiliserat sig och ligger nu på ca 270 000 hektar per år enligt riksskogstaxeringen, som utförs årligen av SLU. Arealen med bedömt omedelbart röjningsbehov ligger på en fortsatt hög nivå, knappt 1,3 miljoner hektar, vilket motsvarar ungefär 6 procent av den samlade arealen virkesproduktionsmark.

Främjande och användning av digitala metoder, såsom laserskanning, har fortsatt varit centralt för skogsbrukets utveckling. Exempel på resultat under året kopplat till digitalisering är förbättrade markfuktighetskartor och kartor för att identifiera skogsskador, samt ökande intresse för Skogsstyrelsens externa digitala tjänster.

Skog och vilt i balans

Resultaten från älgskadeinventeringen visar på fortsatt omfattande skador, särskilt i södra Sverige. Årsskadorna på tall är idag 15 procent i Götaland och i övriga landet 12 procent, att jämföras med det av myndigheterna framtagna måltalet 5 procent för tolerabel skadesituation. På mer än 90 procent av de inventerade ytorna har rönn, sälg, asp och ek svårt att växa upp till fullstora träd. Projektet Mera Tall har under 2020 övergått till kontinuerlig verksamhet och är under uppbyggnad av Skogsstyrelsen.

Skydd mot skadeinsekter m.m.

Granbarkborreangrepp har under 2020 fortsatt ligga på rekordhöga nivåer i södra och mellersta Sverige. Totalt uppskattas ca 8 miljoner m³sk angripet 2020, vilket är något mer än 2019 och ungefär en fördubbling jämfört med 2018. Myndigheterna har tillsammans med berörda länsstyrelser genomfört en rad åtgärder, i enlighet med regeringens uppdrag att arbeta för att fortsätta bekämpa skadorna av granbarkborrar. Genom Skogsstyrelsens projekt Stoppa borrarna samverkar näringsliv och myndigheter kring bland annat rådgivning och kommunikation. Skogsstyrelsens riskindexkartor underlättar lokalisering av skadad skog. Med hjälp av drönare och artificiell intelligens kan skador identifieras i ett tidigt stadium.

Miljöhänsyn i skogsbruket

Volymen död ved utgjorde 2020 ca 2,9 m³sk per hektar och 1993–1996 ca 1,6 m³sk per hektar. Skogsstyrelsen har korrigerat statistik för antal lämnade träd och död ved vid föryngringsavverkning. Istället för en stor ökning från och med 1998 visar den korrigerade statistiken en liten ökning eller ingen förändring alls. Kvantitativ statistik över lämnad areal påverkas dock inte av korrigeringen. Den ökning som varit har skett i alla landsdelar utom i norra Norrland. Mängden död ved på all produktiv skogsmark, i hela landet utanför formellt skyddade områden, ligger 2020 på 8,4 m³sk per hektar i genomsnitt. Mängden död ved inom formellt skyddade områden, i hela landet, ligger på 20,4 m³sk per hektar.

Under det senaste decenniet uppvisas en svag men positiv utveckling när det gäller hänsyn till skydds-zoner. Antal överfarter över vattendrag i samband med avverkning med stor negativ påverkan har minskat. Uppföljningen visar att allvarliga skador på hänsynskrävande biotoper har ökat på senare tid. Den positiva trenden för hänsyn till kulturlämningar bröts 2020. 40 procent har blivit påverkade vid föryngringsavverkning. Av de som påverkats har drygt hälften (22 procent) bedömts som skadade eller grovt skadade. Alltjämt sker de flesta skadorna vid markberedning. Drygt hälften

av villkorsområdena (skyddat område kring fornlämning) har skada eller grov skada från skogsbruksåtgärder.

Den ackumulerade arealen lämnad hänsynsyta som lämnas i samband med förnygringsavverkning ökar gradvis. Sedan 2008 har det årliga tillskottet av lämnad hänsynsareal varit ca 20 000 hektar produktiv skogsmark, vilket motsvarar ca 10 procent av den årligt avverkade arealen. Den totala ackumulerade arealen hänsynsytor motsvarar ca 456 400 hektar på produktiv skogsmark. Skogsstyrelsen har inte underlag för att bedöma den biologiska funktionaliteten i den hänsyn som skogsbruket ska ta till bl.a. hänsynskrävande biotoper och kantzoner. Det saknas uppföljning av om lämnad hänsyn efter avverkning långsiktigt finns kvar. Skogsstyrelsen avser återkomma med en utvecklad hänsynsuppföljning som är statistiskt säkerställd.

Skydd och bevarande av skogsmark

Under 2020 fattade Skogsstyrelsen beslut om 727 hektar biotopskydd och 332 hektar naturvårdsavtal. Totalt har Skogsstyrelsen under perioden 1993–2020 beslutat om ca 32 600 hektar biotopskyddsområden och 39 100 hektar naturvårdsavtal. Den genomsnittliga ersättningen till markägare under 2020 för biotopskydd var 157 606 kronor per hektar och 29 708 kronor per hektar för naturvårdsavtal. Totalt har ca 3,2 miljarder kronor utgått till markägare från Skogsstyrelsen som ersättning för områdesskydd, varav 2,7 miljarder kronor för biotopskyddsområden och 529 miljoner kronor för naturvårdsavtal mellan åren 1993–2020. Av etappmålet om skydd från 2014 (M2014/593/Nm) återstår bl.a. att formellt skydda ca 12 500 hektar.

Statistiska centralbyrån har redovisat statistik för formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor och improduktiv skogsmark (tabell 2.25). Av den produktiva skogsmarken är 5,7 procent formellt skyddad, 5,6 procent uppskattas vara frivilliga avsättningar och 2 procent skattas som hänsynsytor. Improduktiv skogsmark som inte överlappar formellt skydd omfattar 11 procent av Sveriges totala skogsmark. Med anledning av metodmässiga och juridiska skillnader mellan skyddsformerna ska en aggregering av siffrorna göras med en viss försiktighet.

Tabell 2.25 Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark, 2020

	Arealer i hektar, utan överlapp mellan former		Andel av total skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Formellt skyddad skogsmark	1 313 200	2 350 400	5,7 %	8,7 %
Frivilliga avsättningar	1 323 100	1 323 100	5,6 %	4,7 %
Hänsynsytor	480 700	480 700	2,0 %	1,7 %
Improduktiv skogsmark	0	3 124 300	0,0 %	11,2 %

Källor: Statistiska centralbyrån, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och SLU Riksskogstaxeringen.

Skogsbrukets klimatnytta

Det svenska skogsbruket bidrar till att minska de globala klimatförändringarna. Det sker dels genom att skogsprodukter, restprodukter och avfall från skogsbruk och skogsindustri kan användas som förnybara material och bioenergi som kan ersätta fossila alternativ vars utsläpp är svåra att minska med andra metoder, dels genom att minska utsläpp av växthusgaser och öka upptag av koldioxid i skog, mark och träprodukter.

Biobränslen från de gröna näringarna svarar i dagsläget för 35 procent av den svenska slutliga energianvändningen (biobränslen och biodrivmedel samt slutanvänd fjärrvärme och slutanvänd el som producerats av biobränsle), varav ca 75 procent

kommer från skogsbruket och skogsindustrins biprodukter. Total tillförd mängd biobränsle 2019 var 145 TWh, en ökning från föregående år men mer än en fördubbling jämfört med de 61 TWh biobränslen som tillfördes 1990. En mindre del av detta är importerat i form av både fasta och flytande biobränslen samt avfall för förbränning.

I Sverige visar Naturvårdsverkets klimatredovisning för skog och skogsmark (Utsläpp och upptag av växthusgaser från markanvändning) att upptagen av växthusgaser är större än utsläppen för skog och skogsmark. Skog och skogsmark, inklusive träprodukter, hade 2019 ett nettoupptag på 44 miljoner ton koldioxidekvivalenter, vilket är i samma nivå som 1990, liksom även 2018, trots kraftigt ökad avverkningsnivå. Anledningen är främst att den sammanlagda tillväxten i den svenska skogen har ökat i motsvarande grad. Redovisningens beräkningar av nettoupptag för skog och skogsmark inkluderar såväl upptag som utsläpp. Upptagen sker i växande skog. Utsläppen sker vid naturlig nedbrytning och vid avverkning, inklusive utsläpp från massa- och träprodukter samt bioenergi. Utsläppen inkluderar även stora utsläpp från torvmarker som tidigare varit våtmarker som dikats ut för skogsproduktion. I syfte att minska utsläpp från torvmarker har regeringen gett Skogsstyrelsen i uppdrag att genomföra åtgärder för att återvåta utdikade våtmarker (N2021/01632).

2.6.4 De samiska näringarna

För att redovisa och bedöma resultaten för utgiftsområdet, med avseende på rennäringen används den centrala bedömningsgrunden:

- renbruksplanernas användning

samt följande kompletterande indikatorer:

- vinterrenhjordens antal
- årets slakt
- prisutveckling för renkött
- bedömning av rovdjursskador.

Vinterrenhjordens storlek ligger fortsatt på ca 241 000 djur efter att ha minskat under ett antal år. Svängningar i renhjordens storlek beror till största delen på variationer i naturbetet och förändringar i rovdjursförekomst. Storleken har varierat i cykler mellan 220 000 och 260 000 i vinterhjord 1996–2020. Den geografiska fördelningen av renhjorden och antal personer involverade i rennäringen ligger relativt konstant över tid.

Mellan 2010/11 och 2019/20 har antalet slaktade djur varierat mellan ca 58 000 och ca 45 000. Slaktuttaget varierar från år till år men trenden är sjunkande om man ser till hela tioårsperioden. För medelpris per kilo är dock den långsiktiga trenden en fortsatt ökning. Utöver slaktintäkten tillkommer statligt pristillägg med 9 kronor/kilogram för vuxna djur och 14,50 kronor/kilogram för renkalv. Den totala slaktintäkten (slaktvärde och prisstöd) har varierat mellan ca 72 miljoner kronor 2012/13 och ca 126 miljoner kronor 2016/17. Ersättningen för rovdjursförekomst uppgick till 54,87 miljoner kronor under 2020, jämfört med 50,13 miljoner kronor 2019. Både prisstöd och ersättning för rovdjursförekomst finansieras från anslaget 1:22 *Främjande av rennäringen m.m.*

Vintern 2019/2020 sökte 36 samebyar katastrofskadestöd, dvs. bidrag till kostnader för utfodring som uppstått på grund av synnerligen svåra betesförhållanden. Den totala ersättningen slutade på närmare 15,1 miljoner kronor. Arbetet med att hantera

klimatets effekter för rennäringen fortsätter och fler samebyar har tagit fram handlingsplaner för klimatanpassning.

Tabell 2.26 Statistik avseende rennäringens utveckling

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Vinterrenhjord *									
(antal djur)	257 299	248 46	254 200	250 364	248 139	254 247	248 702	241 013	240 419
Slakt									
(antal djur)	57 675	44 869	54 440	56 333	54 802	59 121	53 150	47 618	49 631
Medelpris per kilogram									
(kronor)	51,6	49,9	52,8	57,1	59,5	68,6	66,5	67,4	67,6
Prisstöd									
(tkr)	17 161	13 232	17 095	17 768	16 362	18 806	16 381	14 825	15 175
Slaktvärde									
(tkr)									
(exkl. prisstöd)	75 451	58 639	74 491	83 312	80 291	107 366	90 641	81 767	85 509
Ersättning för rovdjursförekomst *									
(tkr)									
(från anslag 1:22)	63 813	52 397	49 837	53 822	53 120	50 412	54 268	50 130	55 493

Källa: Sametinget * Avser kalenderår 2012–2020.

Utvecklingsarbetet av renbruksplanerna fortsätter och under 2020 har fokus lagts på löpande teknikutveckling då den pågående pandemin förhindrat planer på utbildning för att öka kunskapen hos skogsbrukets företrädare om renskötselns villkor och renbruksplaner. Deltagande samebyar erbjuds nu möjligheten att lagra alla gps-positioner från sina renar. Gps på ren finns nu tillgängligt i 46 samebyar och 24 byar har anslutit sig. Under året har gps på ren fått ökad användning för att beskriva rovdjursattacker. Renars flyktbeteende kan visas och nyttjats i kommunikation exempelvis med länsstyrelser inför skydds jakt. Som en följd av påbörjad lavinventering 2019, där 25 byar anmälde intresse för fältarbete, fick 14 samebyar fått ny lavkarta över sitt betesland 2020.

Under året har berörda myndigheter ökat kvaliteten på förvaltningsverktyget gällande samebyarnas toleransnivå för rovdjursskada. Nivån avser andel skador på ren orsakade av stora rovdjur räknat på den aktuella samebyns faktiska renantal. Enligt den beräkningsmodell som tagits fram ligger skadenivån fortsatt på ca 20 procent, och vissa samebyar har förluster på 30–40 procent.

Merparten av renköttbranschens företag upplevde under hösten 2020 en starkt minskad efterfrågan på renkött, skinn och horn. Minskningen är kopplad till effekterna av pandemin och bedöms av branschen uppgå till såväl minskad slaktvolym med drygt 20 procent och ett prisfall på renköttet med ca 10 procent.

Regeringen beslutade den 20 maj 2021 om direktiven för en parlamentarisk kommitté (dir. 2021:35) som har i uppdrag att föreslå en ny renskötsellagstiftning. Arbetet kommer att ske med en bred och stor samisk delaktighet och närvaro. Regeringen gav även Sametinget i uppdrag att i nära dialog med samebyarna analysera hur samebyarnas interna organisation, beslutsfattande och regler för medlemskap bör utformas. Regeringskansliet har alltsedan Girjasdomen (NJA 2020 s. 3) bedrivit ett omfattande förankringsarbete genom sakråd och andra möten om både utredningens form och innehåll. Kommittén ska lämna ett delbetänkande den 21 november 2022 och slutbetänkande den 20 maj 2025.

2.7 Regeringens bedömning av måluppfyllelsen

Regeringens samlade bedömning för utgiftsområdet är att de redovisade insatserna bidrar till att uppfylla det övergripande målet. I det följande bedöms måluppfyllelsen för respektive resultatområde.

2.7.1 En sammanhållen landsbygdspolitik

Det är regeringens uppfattning att insatser inom ramen för den sammanhållna landsbygdspolitikerna har bidragit till att nå det övergripande målet för landsbygdspolitikerna.

Regeringen bedömer att genomförda insatser inom ramen för landsbygdspolitikerna har bidragit till ökad attraktivitet och människors förutsättningar att bo, leva och verka i landsbygder och därmed bidragit till målet för den sammanhållna landsbygdspolitikerna. Inrikes flyttnetto används som en central indikator för att mäta attraktivitet. Indikatorn visar att de senaste fem åren har inrikes flyttnetto förändrats i viss mån från att vara negativt för samtliga landsbygdskommuner till att vara positivt för framför allt de tätortsnära landsbygdskommunerna men även de mycket glesa landsbygdskommunerna har ett svagt positivt inrikes flyttnetto.

Tillgång till bredband blir allt viktigare för att kunna bo, leva och verka i hela landet. Alltjämt saknar många hushåll och företag snabb bredbandsuppkoppling och riskerar att inte fullt ut kunna delta i den digitala omställning som pågår. Utbyggnad av bredband pågår i hela landet och ökningen är störst i glesa kommuner. Den låga utbetalningstakten inom landsbygdsprogrammet inledningsvis under programperioden beror på att projekten ofta omfattar en stor budget och löper under lång tid. En större andel av stödutbetalningarna förutses under programperiodens senare del. Regeringen bedömer att bredbandsstödet är en bidragande faktor i den högre utbyggnadstakten.

Tillgänglighet till dagligvarubutik, drivmedel och skola påverkar människors vardag. Utvecklingen visar på en stabilisering av servicestrukturen och trenden med ett minskat antal butiker och en minskad tillgänglighet till dagligvaror tycks därmed ha bromsats upp under de senaste åren. Tillgängligheten till drivmedelsstationer i landsbygdskommunerna bedöms vara god. Regeringen bedömer att satsningarna på stödet till kommersiell service inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel och utgiftsområde 19 Regional utveckling har bidragit till förbättrade förutsättningar att bo, leva och verka på landsbygderna och därmed bidragit till det landsbygdspolitiska målet.

2.7.2 En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja

Livsmedelsstrategin är långsiktig och arbetet med att uppnå det övergripande målet fortsätter genom åtgärderna i livsmedelsstrategins handlingsplaner. Förädlingsvärdet i livsmedelskedjan fortsätter att öka, trots oförändrad lönsamhet i kedjan som helhet. Regeringen bedömer att de initiativ som har tagits inom livsmedelsstrategin främjar utvecklingen mot en konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja och bidrar till att nå det övergripande målet för utgiftsområdet.

Regeringen bedömer att händelser i omvärlden och den nu pågående pandemin påverkar alla delar av livsmedelskedjan och att det på längre sikt kan ge en minskad köpkraft som påverkar de internationella marknaderna och därmed prisnivån på jordbruksprodukter.

Regler och villkor

Regeringen konstaterar att lönsamheten i livsmedelskedjan under en längre period visar en nedåtgående trend, medan lönsamheten i primärproduktionen ökade mellan åren 2016 och 2019. Regeringen bedömer att den nedåtgående trenden för hela kedjan kan vändas på sikt genom fortsatt arbete kring sänkta kostnader och förenklingsinsatser. De beslutade åtgärderna i livsmedelsstrategins handlingsplan del 2 och 3 är ett led i detta arbete.

Enligt Tillväxtverkets enkätundersökning Företagens villkor och verklighet upplevde 60 procent av företagen i primärledet 2020 att myndighetsregler är ett stort hinder för företagets utveckling och tillväxt, vilket var 11 procentenheter högre än vid förra undersökningen 2017. För de tre senare leden i livsmedelskedjan visar enkätundersökningen att under 2020 upplevde 35 procent av företagen att myndighetsregler är ett stort hinder för tillväxt, vilket var 6 procentenheter högre än motsvarande undersökning 2017. Genom livsmedelsstrategins handlingsplan del 2 och 3 inleddes ett arbete med förenkling genom samverkan och digitalisering. Regeringen bedömer att det arbete som påbörjats i och med handlingsplan del 2 och 3 kommer ge stegvis effekt hos den enskilda företagaren under tiden som uppdragen pågår.

Regeringen bedömer att åtgärderna inom den gemensamma jordbrukspolitiken bidrar till att skapa arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. Åtgärderna stärker inkomster och konkurrenskraften i de areella näringarna, som har en viktig roll i arbetet med att nå ett hållbart samhälle, där de nationella miljömålen nås. Djurvälferdsåtgärderna har bidragit till att förbättra djurvälferden.

Kostnaderna för den offentliga kontrollen på slakterier och vilthanteringsanläggningar har ökat fram till och med 2019. Åtgärder som genomförts för att effektivisera och modernisera kontrollen har bidragit till minskade kostnader i kontrollen 2020.

En fungerande kontroll av djurskydd och livsmedel trots pandemi

Regeringen bedömer att trots att den pågående pandemin har påverkat möjligheterna för länsstyrelserna att genomföra djurskyddskontroller har länsstyrelserna lyckats uppnå en balans mellan rutinkontroller och anmälningskontroller.

Grundat på uppgifter om bl.a. andelen anläggningar i högsta riskklass som har kontrollerats konstaterar regeringen att livsmedelskontrollen i ledet efter primärproduktion fortsätter att utvecklas i en positiv riktning. Samtidigt finns kvarvarande brister i en mindre andel av kontrollmyndigheterna.

Kontrollen av livsmedel i primärproduktionen uppfyller regeringens förväntningar utifrån rådande omständigheter, dock uppfyllde länsstyrelserna inte den nationella kontrollplaneringen för primärproduktion 2020. Samtidigt saknas tillräckliga underlag för att ge en heltäckande bild av resultatet av förstärkningen av primärproduktionskontrollen för 2020.

Fortsatt gott djurhälsoläge

Sverige har ett gott djurhälsoläge, även om det under 2020 förekommit ett antal geografiskt avgränsade utbrott av smittsamma djursjukdomar. Regeringen bedömer att insatserna på området, t.ex. genom sjukdomsövervakning och bekämpningsåtgärder samt informationsinsatser, har bidragit till en ökad konkurrenskraft, en hållbar livsmedelskedja och ökad lönsamhet. Många av de smittämnen som är vanliga i andra länder förekommer inte alls eller i mycket begränsad omfattning i Sverige.

Miljömässig hållbarhet i jordbruket

Regeringen bedömer att det inte är möjligt att mellan enskilda år dra några mer långtgående slutsatser vad gäller utvecklingen av jordbrukets miljömässiga hållbarhet då miljöpåverkan från jordbruket beror av många faktorer, t.ex. årsmån och vad och hur mycket som produceras. Jordbruket är en bidragande orsak till att flera av miljö kvalitetsmålen inte nås, exempelvis på grund av förluster av kväve och fosfor från jordbruksmark som kan leda till övergödning. Jordbruket är också en förutsättning för att andra miljö kvalitetsmål ska kunna nås, exempelvis genom hävden av natur- och kulturmiljöer och åtgärder som upprätthåller åkermarkens hållbara produktionsförmåga. Regeringen bedömer att risken för ökade angrepp av karantänsskadegörare är oroande.

Fiskeripolitik och vattenbruk

Regeringen bedömer att EU:s gemensamma fiskeripolitik skapar förutsättningar för att nå målen om att säkerställa ett biologiskt och socioekonomiskt hållbart fiske och att den gemensamma fiskeripolitiken fortsatt har genomförts, såväl inom EU som nationellt. Det blir dock allt mer tydligt att marina ekosystem och fiskresursernas livsmiljö har avgörande betydelse för möjligheten till måluppfyllelse (se utg.omr. 20). Även om handels- och samarbetsavtalet mellan EU och Storbritannien är klart återstår den faktiska tillämpningen och hur det påverkar måluppfyllelsen och EU har inte längre ensam rådighet över förvaltningen av majoriteten av arterna i Nordostatlanten. Samtliga typer av överträdelseärenden har minskat jämfört med 2019 och regeringen bedömer att det riskbaserade angreppssättet och vidtagna åtgärder inom ramen för fiskerikontrollen har ökat regelefterlevnaden. Genomförda projekt för att förenkla för vattenbruksverksamheter bedöms bidra till att möjliggöra ökad vattenbruksproduktion och stärka konkurrenskraften. Genomförandet av havs- och fiskeriprogrammet visar att utvecklingen mot de uppsatta målen är positiv även om det är långt till målen på vissa områden. Fiskerinäringens utveckling visar på stor variation beroende både på tillgängliga fiskresurser och marknaden.

Jakt och viltförvaltning

Regeringen bedömer att arbetet utifrån viltstrategin innebär att viltförvaltningen har fortsatt att utvecklas. Då många viltstammar fortsätter att öka, särskilt vildsvinsstammen, eller kvarstår på en hög nivå är det viktigt med en fortsatt adaptiv viltförvaltning. En reviderad nationell förvaltningsplan för vildsvin påverkar målet om en kontrollerad vildsvinsstam där skador på gröda och mark samt antalet trafikolyckor med vildsvin inblandade minskas. Även annat klövvilt, stora fåglar och rovdjur orsakar skador för olika verksamheter på landsbygden och i trafiken. Arbetet med viltförvaltning har bl.a. genom beslut om nya jakttider, förvaltningsplaner och skydds jaktbeslut medverkat till att förebygga skador och andra problem.

Konsument och marknad

Livsmedelsindustrin och livsmedelsexport

Regeringen bedömer att den förstärkta satsningen på livsmedelsexport har bidragit till att uppnå målet om en ökad svensk livsmedelsproduktion då värdet av den totala exporten av livsmedels- och jordbruksprodukter ökade under 2020, undantaget vidareexporten av norsk fisk.

Liten risk för livsmedelsburen smitta bidrar till högt förtroende för svenska livsmedel

Mot bakgrund av den låga förekomsten av vissa zoonoser hos livsmedelsproducerande djur och vissa livsmedelsburna zoonoser hos människor bedömer regeringen att animaliska livsmedel i Sverige utgör en mycket liten risk för livsmedelsburna infektioner hos människor och att det finns goda förutsättningar för

ett högt förtroende för svenska livsmedel. Regeringen bedömer att det har bidragit till en ökad konkurrenskraft, en hållbar livsmedelskedja och ökad lönsamhet.

Kunskap och innovation

Regeringen gör bedömningen att de redovisade insatserna inom det strategiska området Kunskap och innovation har bidragit till att uppfylla det övergripande målet för utgiftsområdet. Formas arbete med det nationella forskningsprogrammet för livsmedel, Vinnovas främjande av innovation i livsmedelssektorn samt Sweden Food Arena har alla på ett väsentligt sätt ökat samverkan och samarbete såväl mellan näringens olika sektorer som mellan forskningsfinansiärer, forskare och näringen. Dessa aktiviteter ligger väl i linje med och kommer ytterligare att förstärkas av de satsningar och reformer om bl.a. samverkan som beslutades i propositionen Forskning, frihet, framtid – kunskap och innovation för Sverige (prop. 2020/21:60).

Regeringen bedömer att satsningarna har lagt grund för stabila strukturer för forskning, innovation och ökad samverkan över tid, och möjliggör synergier mellan aktörer. Detta har bidragit till att målen inom livsmedelsstrategin och att omställningen till ett konkurrenskraftigt och hållbart livsmedelssystem delvis kan nås.

De indikatorer som valts för verksamheten vid SLU visar att universitetet bidrar till att uppfylla målen för livsmedelsstrategin. Särskilt positivt är ökningen av studentantal och att kvaliteten på forskningen bedöms som hög, samt att SLU som första lärosäte godkänts i det nationella kvalitetssäkringssystemet.

Regeringen bedömer att SLU:s arbete med att öka attraktiviteten för sina utbildningar är av stor vikt för sektorns framtid. Att söktrycket till SLU:s utbildningar ökat med 16 procent sedan föregående år är ett mått på attraktiviteten dessa utbildningar har hos studenterna. SLU utbildar till flera bristyrken med god arbetsmarknad, regeringen bedömer därför att ett ökat söktryck till SLU:s utbildningar bidrar till att minska den ökade ungdomsarbetslösheten som orsakats av pandemin.

2.7.3 Skog

Regeringen bedömer, utifrån årets resultat och indikatorer, att den befintliga modellen för skogsförvaltningen i huvudsak är anpassad för att uppnå de riksdagsbundna målen. Samtidigt finns det områden som behöver utvecklas.

Regeringen bedömer att det nationella skogsprogrammet utvecklas väl och att programmets olika aktiviteter och dialog fortsatt bidrar till att ytterligare främja en växande skogsnäring och ett hållbart skogsbruk. Den svenska skogen och skogsnäringen spelar en stor roll för svensk välfärd och sysselsättningen i alla delar av landet. Dialogen om skogsfrågor har främjats genom de fyra kunskapsseminarierna under året. Den digitala mötesformen förefaller ha varit gynnsam då de digitala seminarierna hade fördubblat deltagande.

De senaste fem åren har avverkningsnivån varierat mellan 91 och 94 miljoner m³sk. Det är historiskt höga nivåer och beror bl. a. på en hög efterfrågan på svenska skogsprodukter. Även virkesimporten har ökat de sista tio åren. De energi- och klimatpolitiska målen förväntas bidra till en ytterligare ökad efterfrågan på skoglig biomassa. Skogsstyrelsens analyser visar att bruttoavverkningsnivån ligger nära den tillgängliga tillväxten på virkesproduktionsmarken. Skogsstyrelsens scenarioanalys visar på en utveckling som kan innebära problem för biologisk mångfald, skogens betydelse för friluftsliv och rekreation samt för rennäringen.

I en växande bioekonomi måste ett långsiktigt hållbart uttag av skogsråvara säkras samtidigt som också biologisk mångfald, kolinlagringen och sociala värden säkerställs.

Skogsbruket har en stor påverkan på det svenska landskapet. Hittillsvarande åtgärder har inte varit tillräckliga för att nå Levande skogar och andra berörda miljömål. Den miljöhänsyn som tas i samband med skogsbruk visar både en långsiktig positiv utveckling men också på behov av att skogsbruket förbättrar hänsynen till naturvärden och kulturmiljövårdens intressen vid skötsel och brukande av skog. Med stöd av bl.a. de framtagna målbilderna för god miljöhänsyn samt samverkan och dialog kommer miljöhänsynen kunna förbättras ytterligare. Skogsstyrelsen ligger i framkant med att nyttiggöra digitaliseringens möjligheter för skogsbruket.

Skadorna på skog orsakade av såväl klövvilt som skadeinsekter var fortsatt stora under 2020. Regeringen bedömer vidare att myndigheternas samverkan med näringslivet för att bekämpa granbarkborre bidragit till en hög medvetenhet hos markägare och resulterat i en mer effektiv bekämpning.

Klimatförändringarna kan komma att innebära fler konsekvenser för skogsbruket. Det är därför viktigt att skogsskötseln planeras med rådande och framtida klimatförändringar i åtanke. Skogsstyrelsens handlingsplan för klimatanpassning är en viktig del i arbetet.

Skogsnäringen kan bidra till klimatnytta bl.a. genom att biobaserade alternativ i allt högre grad ersätter fossilbaserade råvaror och produkter. Det saknas dock enhetliga metoder att beräkna substitutionseffekten vilket medför att klimatnyttan av t.ex. byggande i trä eller användning av bioenergi inte kan redovisas på ett jämförbart och transparent sätt.

2.7.4 De samiska näringarna

Regeringen bedömer att en livskraftig rennäring och andra samiska näringar är en grundförutsättning för en levande samisk kultur. Insatserna på området bedöms bidra till uppfyllande av det övergripande målet. Renskötseln är också viktig för att Sverige ska nå miljö kvalitetsmålet Storslagen fjällmiljö.

Regeringen bedömer att utmaningen för renskötselns framtid fortsatt främst består av att hantera och att hitta en balans mellan påverkan av pågående och framtida planerade verksamheter i förhållande till rennäringens behov av betesmarker. Även klimatförändringar och extremväder har en betydande påverkan på rennäringens verksamhet. Att framställa underlag för markanvändningen, till exempel renbruksplaner, är en av de viktigaste åtgärderna för att minimera intresse-motsättningar i renskötselområdet. Utvecklingen av renbruksplanerna har förbättrat förutsättningarna för både samebyar och Sametinget att beskriva en helhetsbild av markanvändningen och förbättra hanteringen av kumulativa effekter på renskötseln och samisk markanvändning. Sametingets och samebyarnas möjligheter att delta i de samrådsprocesser som sker vid etablering av olika verksamheter är av betydelse och planerna blir då ett viktigt underlag. Regeringen gör även bedömningen att toleransnivån för skador orsakade av stora rovdjur på sina håll fortsatt överskrids.

2.8 Politikens inriktning

I Sverige ska alla kunna leva och förverkliga sina drömmar, oavsett var man bor. Regeringens mål är att politiken för areella näringar, landsbygd och livsmedel ska bidra till en hållbar utveckling i alla delar av landet. Regeringen vill se levande och livskraftiga landsbygder med konkurrenskraftiga areella näringar, jobb och företag samtidigt som värdefull miljö skyddas. Nu finns också behov av en grön återstart som kan bidra till jobb och omställning mot ett mer hållbart samhälle. De areella näringarna har bland annat genom produktion av förnybara råvaror och förädling av

produkter en viktig roll i arbetet med klimatomställningen, en cirkulär och biobaserad ekonomi och ett hållbart samhälle där de nationella miljömålen nås. Svensk livsmedelsproduktion bidrar stort till jobb och hållbar tillväxt på landsbygden. Enligt livsmedelsstrategins målsättning ska livsmedelsproduktionen öka och därmed kan försörjningsförmågan stärkas och sårbarheten minskas, samtidigt som relevanta miljömål nås. En ökad innovationsgrad, stärkt marknadsutveckling och en starkare livsmedelsexport är viktiga delar i att åstadkomma detta. Regeringen arbetar fortsatt internationellt bl.a. för hållbara jordbruks-, skogsbruks- och fiskerinäringsar, en öppnare handel samt hållbar globalt tryggad livsmedelsförsörjning.

En preliminär överenskommelse finns mellan de lagstiftande organen inom EU kring en förordning om reserv med anledning av Storbritanniens utträde ur EU, den s.k. brexitjusteringsreserven. Inrättandet av en sådan ingick i Europeiska rådets uppgörelse i juli 2020 om den fleråriga budgetramen för perioden 2021–2027 och syftar till att kunna ge ekonomiska bidrag för att motverka negativa konsekvenser i medlemsstater, regioner och sektorer orsakade av Storbritanniens utträde ur unionen. Totalt kommer brexitjusteringsreserven uppgå till 5 miljarder euro. Medlen kommer till största delen fördelas mellan medlemsstaterna baserat på storleken på deras handel med Storbritannien och fisket i Storbritanniens exklusiva ekonomiska zon. Mot denna bakgrund upprättas ett särskilt anslag för detta ändamål under utgiftsområde 24 Näringsliv.

2.8.1 En sammanhållen landsbygdspolitik

Målet för en sammanhållen landsbygdspolitik är en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. Den sammanhållna landsbygdspolitiken ska ses som en plattform utifrån vilken beslut och åtgärder för att göra det möjligt att bo, leva och arbeta på landsbygderna ska utformas. En bredd av insatser inom många politikområden är viktiga för att uppnå målet för den sammanhållna landsbygdspolitiken. I linje med regeringens proposition om en sammanhållen politik för Sveriges landsbygder (prop. 2017/18:179) är det fortsatt viktigt att insatser inom många politikområden tar hänsyn till landsbygdernas olika behov. Regeringen föreslår därför satsningar på landsbygder inom flera politikområden.

Landsbygdspolitiken och den regionala utvecklingspolitiken har båda geografiska områden som utgångspunkt där sektorssamordning och flernivåsamverkan är centrala. Den fortsatta utvecklingen av den sammanhållna landsbygdspolitiken och regionala utvecklingspolitiken ska samordnas och insatser ska komplettera och förstärka varandra. Regionerna och Gotlands kommun och statliga myndigheter har viktiga roller i genomförandet av båda dessa politikområden. En viktig del i genomförandet av både den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken är att de statliga myndigheternas roll för att skapa förutsättningar för hållbar utveckling i Sveriges landsbygder är tydlig.

Den statliga närvaron är viktig för att upprätthålla legitimitet och förtroende för statsförvaltningen. En fortsatt utvidgning av det statliga servicekontorsnätet är viktig för att förbättra tillgången till statlig service på flera platser i landet (utg.omr. 2 avsnitt 4).

Tillgänglighet, genom ett transportsystem och en bredbandsinfrastruktur som är robusta, användbara, tillförlitliga och långsiktigt hållbara, är en förutsättning för att främja näringslivsutveckling samt för att människor ska kunna leva och verka i hela landet. Regeringen fortsätter med satsningar på hållbara transporter och bredbandsutbyggnad i landsbygderna (utg.omr. 22 avsnitt 3.3 och 4.5).

Inom utgiftsområde 19 Regional utveckling föreslår regeringen flera insatser som har betydelse för landsbygdspolitiken. Regeringen föreslår att medel tillförs ett särskilt investeringsbidrag till drivmedelsstationer i områden där servicen är gles (utg.omr. 19 avsnitt 2.8).

Regeringen föreslår att medel tillförs för att fördela statsbidrag till 39 gles- och landsbygdskommuner. Syftet är att stärka kommunernas förutsättningar att stödja utvecklingen av näringsliv och företagsklimat.

Regeringen föreslår en särskild satsning på ekonomiskt stöd till kommuner med få invånare eller som har särskilda utmaningar. Stöder ska användas för de ändamål som kommunerna anser bäst gynnar sina invånare (utg.omr. 25 avsnitt 2.8.5).

2.8.2 En konkurrenskraftig och hållbar livsmedelskedja

I livsmedelsstrategin fastställs målet om en konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås. Regeringen genomför en rad satsningar genom handlingsplanen del 2 och 3 för att påverka utvecklingen mot livsmedelsstrategins mål, såsom förenkling genom utveckling av verksamt.se, analys av kompetensförsörjningsbehov och genomförandet av åtgärder samt satsningar på att öka livsmedelsexporten.

Regler och villkor

De regler och villkor som gäller för livsmedelskedjans företag har som syfte att säkra till exempel miljö, hälsa och djurvälstånd men kan medföra omfattande administration och kostnader för företag och enskilda. Det är därför viktigt att utformningen och tillämpningen av regler och villkor är effektiv och enkel. Regeringen avser fortsatt att verka för att berörda myndigheter beaktar stärkt konkurrenskraft för företagen i sitt arbete med att utforma och tillämpa regler och villkor för att livsmedelskontrollen ska bli likvärdig och välfungerande i hela Sverige. Regeringen prioriterar att företagen har rimliga möjligheter att uppfylla de krav som ställs och att processer för tillståndsgivning är snabba och effektiva.

Den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) har under innevarande period präglats av hög komplexitet med ett stort antal åtgärder, vilket har bidragit till svårigheter för både berörda myndigheter och stödmottagare. På grund av detta har även möjligheterna att på ett ändamålsenligt sätt nå målen för GJP försvårats. Regeringen har identifierat att ett problem i innevarande period bl.a. varit de områden där det finns överlappande stöd som hanteras både nationellt och inom GJP. Mot bakgrund av detta gör regeringen bedömningen att antalet åtgärder inom GJP behöver minska under nästa period, så att GJP ska kunna genomföras på ett ändamålsenligt och effektivt sätt. Regeringen har identifierat flera åtgärder som i dag hanteras inom GJP men som bättre lämpar sig för nationellt genomförande och på så sätt kan komplettera åtgärderna i GJP. Dessa åtgärder bör hanteras genom nationella stöd. Därför tillför regeringen medel för åtgärder 2023–2027 som kan genomföras såväl inom GJP som nationellt.

Totalt för nästa programperiod kommer det att finnas 28,5 miljarder kronor – 5,7 miljarder kronor per programår – för åtgärder inom GJP:s andra pelare och nationella åtgärder som kompletterar GJP. I det beloppet ingår EU-medel och svenska medel tillförda i tidigare budgetpropositioner och de medel som tillförs i denna budgetproposition.

Regeringen avser att under hösten besluta om en strategisk plan med åtgärder, budget, och modell för genomförande för den framtida jordbrukspolitiken för åren 2023–

2027. Planen ska lämnas till kommissionen för godkännande senast den 31 december 2021. Åtgärderna ska bidra till livsmedelsstrategins mål om en ökad konkurrenskraft samtidigt som relevanta nationella miljömål nås.

I arbetet med att behålla Sveriges goda djurhälsa är bekämpning av smittsamma djursjukdomar en viktig del. Därför föreslår regeringen att ytterligare resurser tillförs Jordbruksverket under 2022 för åtgärder att bekämpa framför allt senaste årets utbrott av fågelinfluensa.

Subventioner av kostnader för analyser av trikiner och cesium i vildsvinskött är en åtgärd som bedöms öka incitamenten för jägare att skjuta fler vildsvin. För regeringen är det viktigt att subventionerna kan handläggas på ett resurseffektivt sätt och enkelt komma jägarna till del för att öka avskjutningen. Därför föreslår regeringen en förstärkt satsning på subventioner under åren 2022–2025.

Inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken fortsätter Sverige att arbeta för ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart fiske. Goda och långsiktiga förutsättningar är viktiga för en konkurrenskraftig fiskerinäring och dess företag i Sverige, inte minst för det kustnära fisket. Det är helt avgörande att åtgärder och beslut baseras på de vetenskapliga råden och när osäkerhet råder bör, i enlighet med grundförordningen för EU:s gemensamma fiskeripolitik (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken), försiktighetsansatsen tillämpas. Åtgärder för att återuppbygga torskbestånd i Östersjön och det europeiska ålbeståndet är särskilt viktiga. Stöd till fortsatt utveckling och användning av selektiva och skonsamma fiskeredskap är viktigt för att minimera fiskeverksamhetens negativa inverkan på den marina miljön och för att underlätta genomförandet av landningsskyldigheten. Regeringen fortsätter även arbetet med att införa nödvändiga regleringar avseende fiske, inklusive bottenträning, för att nå bevarandemålen i marina skyddade områden och föreslår ytterligare resurser för detta arbete (se utg.omr. 20).

Inom EU verkar också regeringen för ett kontrollsystem som är effektivt, proportionerligt, ändamålsenligt och anpassat till den gemensamma fiskeripolitiken, bland annat genom ny teknik. Regeringen bedömer vidare även att arbetet med den nationella fiskerikontrollen behöver förstärkas och föreslår ytterligare resurser till både Havs- och vattenmyndigheten och Kustbevakningen. Kontrollen för att stoppa illegalt fiske stärks, utan att öka den samlade administrativa bördan för företagen (se utg.omr. 20 och utg.omr. 6 avsnitt 4). Regeringen föreslår också ytterligare resurser till Havs- och vattenmyndigheten för genomförandet av försök med kamerabevakning av fiskefartyg. Regeringen föreslår också ytterligare resurser i syfte att öka överlevnaden av ål genom att ersätta yrkesfiskare för att flytta och återutsätta fångster av ål som annars inte överlevt sin vandring pga. kraftverksturbiner m.m. samt för att genomföra en oberoende, internationell utvärdering av den svenska ålförvaltningen (se utg.omr. 20).

Övergripande prioriteringar och mål för det svenska havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet för perioden 2021–2027 ska vara att understödja genomförandet av EU:s gemensamma fiskeripolitik och dess långsiktiga mål om ett hållbart fiske och vattenbruk samt relaterade miljömål och delar av EU:s integrerade havspolitik. Programmet ska även understödja återhämtningen av de delar av fiskerinäringarna som drabbats av den pågående pandemin. Av betydelse är också åtgärder som syftar till att korrigera marknadsmisslyckanden, som bidrar till att uppfylla livsmedelsstrategins och landsbygdspolitikens mål. Regeringen anser att det är viktigt att programmet är fokuserat och effektivt med färre åtgärder jämfört med nuvarande program. I syfte att snabba på utvecklingen av ett hållbart vattenbruk föreslår regeringen ytterligare

resurser för nationell medfinansiering av kommande havs-, fiskeri- och vattenbruksprogram.

Svensk viltförvaltning ska vara adaptiv och ekosystembaserad samtidigt som regionaliseringen fortsatt utvecklas. Förvaltningen måste bygga på vetenskapligt underlag och på att de människor och verksamheter som berörs uppfattar att den har legitimitet. Regeringen följer fortsatt utvecklingen av vildsvinspopulationen samt övrigt klövvilt och dess skador på gröda och skog liksom viltets involvering i trafikolyckor.

I arbetet med utveckling av regler och villkor behöver de tre dimensionerna av hållbar utveckling – den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga – interagera eftersom dimensionerna är odelbara och inbördes beroende av varandra.

Konsument och marknad

En ökad livsmedelsexport är ett viktigt verktyg för att öka den svenska livsmedelsproduktionen. Därför fortsätter regeringen att satsa på att öka den svenska livsmedelsexporten inom ramen för livsmedelsstrategins handlingsplaner.

Kunskap och innovation

Forskning och innovation är grundläggande för att bidra till en hållbar samhällsutveckling, inte minst för att åstadkomma ett hållbart och konkurrenskraftigt livsmedelssystem och genomföra livsmedelsstrategin. De stora satsningar som gjorts genom forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2020/21:60) bidrar till de areella näringarnas utveckling och konkurrenskraft. Även de satsningar som tidigare gjorts inom SLU fullföljs och förväntas bidra till detta syfte.

Samlade insatser för kompetensförsörjning för aktörer på landsbygderna behövs. Kunskap och kompetens är en grund för hållbar tillväxt, entreprenörskap, förnyelse och innovation. De areella näringarna har behov av att rekrytera kompetens inom en rad centrala områden. Den högre utbildningen inom SLU bidrar till denna kompetensförsörjning. Den kombination av kunskap om ansvarsfullt brukande av naturresurserna som SLU:s utbildningar ger är även eftersökt generellt i omställningen av det svenska samhället i hållbar riktning. Regeringen föreslår nu en förstärkning av utbildningen av veterinärer och djursjukskötare där särskilt stor efterfrågan finns från både näringsliv, allmänhet och studenter. Förstärkningen bidrar till att motverka onödigt lidande för våra husdjur och lantbruksdjur. Förstärkningen sker successivt med 7,5 miljoner kronor 2022 upp till 71 miljoner kronor årligen från och med 2027. Fullt utbyggd innebär satsningen att ytterligare 40 veterinärer och 20 djursjukskötare kommer att utbildas årligen. Utbyggnad av veterinärutbildningen kräver investering i nya lokaler, vilket möjliggörs med en satsning på 30 miljoner kronor 2022 och 2023, samt 15 miljoner kronor 2024. Satsningen på livslångt lärande fortsätter.

En hållbar och konkurrenskraftig samhällsomställning förutsätter en långsiktigt stabil forskningsfinansiering, och kunskapsuppbyggnad och kunskapsförmedling behöver fungera i samverkan mellan olika parter och mellan olika finansiärer. Denna inriktning avspeglas exempelvis i de nationella forskningsprogrammen som drivs inom Formas, i enlighet med den beslutade forsknings- och innovationspropositionen (prop. 2020/21:60).

2.8.3 Skog

Inriktningen för skogspolitiken ligger fast. Den svenska skogspolitiken bygger på de jämställda målen om produktion och miljö. En grundläggande del av skogspolitiken är

skogsbrukets sektorsansvar och skogsägarnas frihet under ansvar. Äganderätten till skog behöver stärkas och värnas.

Den svenska skogen och skogsnäringen spelar en stor roll för svensk välfärd och sysselsättningen i alla delar av landet. Skogen har en viktig roll i klimat- och miljöarbetet, för en växande cirkulär bioekonomi och för hållbar utveckling inklusive biologisk mångfald och sociala värden. Skogsnäringen står också för ca 10 procent av Sveriges totala varuexport och skapar jobb och tillväxt i hela landet.

Den årliga avverkningsnivån har ökat de senaste decennierna och har alltmer närmat sig den årliga tillväxten tillgänglig för avverkning. Samtidigt förväntas den framtida efterfrågan på svensk biomassa öka kraftigt i takt med övergången till en mer cirkulär och biobaserad ekonomi i enlighet med riksdagens beslutade klimatmål. Även biobaserade material bör återvinnas och bioekonomin utvecklas på ett sätt som är förenligt med arbetet för att nå andra miljö- och samhällsmål och med hänsyn till konsekvenserna för kolsänkor och biologisk mångfald över tid. Det är av stor vikt att en hållbar skoglig tillväxt med god och säkerställd tillgång till biomassa från den svenska skogen kan öka, inom ramen för att de nationella miljömålen nås. I arbetet bör även skadeeffekterna av ett förändrat klimat såsom en högre andel växtskadegörare beaktas. För att förebygga, övervaka och bekämpa skogsskador föreslår regeringen att 20 miljoner kronor tillförs Skogsstyrelsen från och med 2022 till och med 2024 för att motverka utbrott av granbarkborre och andra skogsskador.

Det nationella skogsprogrammet fortsätter att utvecklas. Regeringen bedömer att programmets olika insatser och dialog fortsatt bidrar till att främja en växande skogsnäring och ett hållbart skogsbruk. Programmet ska bygga på skogsvårdslagens (1979:429) två jämställda mål om produktion och miljö. Särskilt fokus ska läggas på goda villkor för företagande i skogssektorn. Det regionala arbetet med skogsprogram och strategier utgör en allt viktigare del i genomförandet av skogsprogrammet. Skogsutredningen har i sitt betänkande Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen (SOU 2020:73) lämnat en rad förslag som remissbehandlats och är under beredning i Regeringskansliet. Regeringen har för avsikt att lämna en proposition till riksdagen i frågan. Regeringens satsningar med anledning av skogsutredningens förslag är av stor betydelse för det fortsatta arbetet med skogsprogrammet och ett flertal skogliga frågor. Markägare ska få ekonomisk kompensation för inskränkningar i ägande- och brukanderätten i den utsträckning som de har rätt till.

Regeringen föreslår satsningar på en tydlig skogspolitik för biologisk mångfald, en växande cirkulär bioekonomi, minskad klimatpåverkan och klimatanpassning för att bidra till skogspolitikens jämställda mål om produktion och miljö. Med frivilligheten som grund och stärkt äganderätt, nya och utvecklade skydds- och ersättningsformer samt tydliga förutsättningar för brukande och bevarande. För satsningarna föreslås att drygt 800 miljoner kronor tillförs årligen till och med 2027. Ytterligare åtgärder beskrivs under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Staten ska vara föregångare i hållbart skogsbruk och visa stor naturhänsyn.

2.8.4 De samiska näringarna

Rennäringens behov av att delta mer aktivt i olika processer kring samhällsplanering och markutnyttjande inom renskötselområdet fortsätter att öka. Även behovet av anpassning till klimatförändringarna blir allt mer påtagligt. En viktig fråga för rennäringen är även samexistens med rovdjuren. Det är därför angeläget att berörda myndigheters och rennäringens arbete för att begränsa rovdjursskadorna till den

beslutade toleransnivån fortskrider. Samtidigt bör rennärningen kompenseras för de rovdjurskador som kvarstår genom ersättningen för rovdjursförekomst.

2.9 Budgetförslag

2.9.1 1:1 Skogsstyrelsen

Tabell 2.27 Anslagsutveckling 1:1 Skogsstyrelsen

Tusental kronor

2020	Utfall	489 606	Anslagssparande	20 165
2021	Anslag	545 190 ¹	Utgiftsprognos	535 241
2022	Förslag	622 925		
2023	Beräknat	574 023 ²		
2024	Beräknat	579 767 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 567 936 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 567 936 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Skogsstyrelsens förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.28 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:1 Skogsstyrelsen

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	545 190	545 190	545 190
Pris- och löneomräkning ²	5 136	11 034	16 600
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	72 600	17 800	17 978
varav BP22 ³	77 600	77 600	77 600
– Flytt av medel från sakanslag till förvaltningsanslag	17 600	17 600	17 600
– Åtgärder som relaterar till skogsutredningen	40 000	40 000	40 000
– Insatser för att förebygga, övervaka och bekämpa skogsskador	20 000	20 000	20 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	622 925	574 023	579 767

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 17 600 000 kronor för förvaltningskostnader för insatser för skogsbruket fr.o.m. 2022. I enlighet med gällande finansieringsprinciper minskas anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* för detta ändamål.

För Skogsstyrelsens arbete med nekat avverkningsstillstånd i fjällnära skog ökas anslaget med 40 000 000 kronor 2022. För 2023–2027 beräknas anslaget ökas med samma belopp.

För insatser för att förebygga, övervaka och bekämpa utbrott av granbarkborre och andra skogsskador ökas anslaget med 20 000 000 kronor 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget ökas med samma belopp.

Regeringen föreslår att 622 925 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Skogsstyrelsen* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 574 023 000 kronor respektive 579 767 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.29 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt – kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	406	420	-14	-41
Prognos 2021	410	400	10	-31
Budget 2022	411	400	11	-20

Tabell 2.30 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt – kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	111 033	109 722	1 311	-14 752
(varav tjänsteexport)	259	263	-4	108
Prognos 2021	196 000	194 000	2 000	-12 752
(varav tjänsteexport)	1000	1000	0	108
Budget 2022	128 800	130 408	-1608	-14 360

Skogsstyrelsens offentligrättsliga verksamhet utgörs av avgifter som tas ut för vissa ärenden enligt skogsvårdslagen (1979:429) och miljöbalken. Skogsstyrelsen bedriver uppdragsverksamhet som ska finansieras genom avgifter med full kostnadstäckning. Undantaget är vissa arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Avgifterna får disponeras av Skogsstyrelsen.

2.9.2 1:2 Insatser för skogsbruket

Tabell 2.31 Anslagsutveckling 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor

2020	Utfall	296 010	Anslagssparande	56 614
2021	Anslag	725 073 ¹	Utgiftsprognos	759 432
2022	Förslag	1 066 073		
2023	Beräknat	932 373		
2024	Beräknat	932 373		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till vissa åtgärder inom skogsbruket och finansierar natur- och kulturmiljövårdsåtgärder inom skogsbruket och åtgärder för att anlägga och vårda ädellövskog. Anslaget får användas för att täcka utgifter för biotopskydd och naturvårdsavtal. Anslaget får även användas för utgifter för att upprätta renbruksplaner och till att medfinansiera skogsträdsförädling. Vidare får

anslaget användas för vissa administrationskostnader hos Skogsstyrelsen. Anslaget får även användas till att stödja skogsägare som har drabbats av skogsbränderna 2018.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.32 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	360 073	360 073	360 073
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	706 000	572 300	572 300
varav BP22	750 000	748 000	748 000
– Flytt av medel från sakanslag till förvaltningsanslag	-22 000	-22 000	-22 000
– Bidrag till Trästad Sverige	2 000		
– Åtgärder som relaterar till skogsutredningen	770 000	770 000	770 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 066 073	932 373	932 373

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För finansiering av förvaltningskostnader för insatser för skogsbruket minskas anslaget med 22 000 000 kronor fr.o.m. 2022. I enlighet med gällande finansieringsprinciper ökas anslaget 1:1 *Skogsstyrelsen* för detta ändamål.

För att öka kunskapen om träbyggande ökas anslaget med 2 000 000 kronor 2022 för bidrag till föreningen Trästad Sverige.

För intrångsättning till markägare som nekas tillstånd vid avverkning av fjällnära skog ökas anslaget med 410 000 000 kronor 2022. För 2023–2027 beräknas anslaget ökas med samma belopp. För övriga åtgärder som relaterar till skogsutredningen ökas anslaget med 360 000 000 kronor. För 2023–2027 beräknas anslaget ökas med samma belopp. Regeringen föreslår att 1 066 073 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 932 373 000 kronor respektive 932 373 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 000 000 kronor 2023–2025.

Skälen för regeringens förslag: I hanteringen av vissa bidrag och ersättningar till skogsägare och för att skapa goda förutsättningar för fleråriga naturvårdsprojekt samt för ett effektivt genomförande av det nationella skogsprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:2 *Insatser för skogsbruket* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 100 000 000 kronor 2023–2025.

Tabell 2.33 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:2 Insatser för skogsbruket

Tusental kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Ingående åtaganden	41 738	55 952	68 000			
Nya åtaganden	45 525	68 000	74 000			
Infriade åtaganden	-31 311	-55 952	-42 000	-27 000	-31 000	-42 000
Utestående åtaganden	55 952	68 000	100 000			
Erhållet/förslaget bemyndigande	70 000	85 000	100 000			

2.9.3 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tabell 2.34 Anslagsutveckling 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tusental kronor

2020	Utfall	152 895	Anslagssparande	4 527
2021	Anslag	161 222 ¹	Utgiftsprognos	160 116
2022	Förslag	165 256		
2023	Beräknat	170 203 ²		
2024	Beräknat	175 918 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 168 222 tkr i 2022 års prinsnivå.³ Motsvarar 172 080 tkr i 2022 års prinsnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Statens veterinärmedicinska anstalts förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.35 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:3 Statens veterinärmedicinska anstalt

Tusentals kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	161 222	161 222	161 222
Pris- och löneomräkning ²	2 034	3 957	5 675
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	2 000	5 024	9 021
varav BP22 ³	2 000	3 000	
– Civilt försvar 2022–2023: Livsmedel och dricksvatten	2 000	3 000	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	165 256	170 203	175 918

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att intensifiera återuppbyggnaden av det civila försvaret i syfte att stärka totalförsvaret anser regeringen att medel för uppbyggnaden av en livsmedelsberedskap bör överföras till anslaget från anslaget 1:27 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och*

dricksvattenområdet. Därför ökas anslaget med 2 000 000 kronor 2022 och 3 000 000 kronor 2023.

Regeringen föreslår att 165 256 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Statens veterinärmedicinska anstalt* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 170 203 000 kronor respektive 175 918 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.36 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt – kostnad)	Accumulerat resultat
Utfall 2020	247 602	237 569	10 033	23 948
(varav tjänsteexport)	8 425	10 381	-1 956	239
Prognos 2021	230 000	232 000	-2 000	21 948
(varav tjänsteexport)	8 100	8 300	-200	39
Budget 2022	180 000	190 000	-10 000	11 948
(varav tjänsteexport)	8 400	8 400	0	39

Avgiftsintäkterna får disponeras av Statens veterinärmedicinska anstalt.

2.9.4 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tabell 2.37 Anslagsutveckling 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tusental kronor

2020	Utfall	126 006	Anslagssparande	-28
2021	Anslag	127 557 ¹	Utgiftsprognos	127 529
2022	Förslag	133 940		
2023	Beräknat	114 617 ²		
2024	Beräknat	115 710 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 113 587 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 113 588 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för ersättning för veterinär service. Anslaget får användas för utgifter för att minska veterinärkostnaderna för företag med avlögset belägen djurhållning avseende livsmedelsproducerande djur.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.38 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:4 Bidrag till veterinär fältverksamhet

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	127 557	127 557	127 557
Pris- och löneomräkning ²	1 383	2 552	3 792
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	5 000	-15 492	-15 639
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	133 940	114 617	115 710

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

Regeringen föreslår att 133 940 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Bidrag till veterinär fältverksamhet* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 114 617 000 kronor respektive 115 710 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.39 Offentlighetsrättslig verksamhet

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt – kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	1 576	1 576	0	0
Prognos 2021	2 700	2 700	0	0
Budget 2022	2 500	2 500	0	0

Tabell 2.40 Uppdragsverksamhet

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt – kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	687 064	653 232	33 832	-1 599
Prognos 2021	734 500	696 500	38 000	36 401
Budget 2022	722 400	702 400	20 000	56 401

Av tabellerna ovan framgår Distriktsveterinärernas avgiftsbelagda verksamhet. Större delen av verksamheten är avgiftsfinansierad.

Jordbruksverket får disponera avgiftsintäkterna.

2.9.5 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tabell 2.41 Anslagsutveckling 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tusental kronor

2020	Utfall	9 874	Anslagssparande	59
2021	Anslag	9 933 ¹	Utgiftsprognos	9 848
2022	Förslag	9 933		
2023	Beräknat	9 933		
2024	Beräknat	9 933		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för förebyggande djurhälsoarbete och djursjukdatasystem, i syfte att begränsa skadeverkningarna av sådana djursjukdomar som bara smittar mellan djur, och sådana som kan smitta både djur och människor. Anslaget får även användas till djurskyddsfrämjande åtgärder.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.42 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:5 Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	9 933	9 933	9 933
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	9 933	9 933	9 933

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 9 933 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Djurhälsovård och djurskyddsfrämjande åtgärder* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 9 933 000 kronor respektive 9 933 000 kronor.

2.9.6 1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar

Tabell 2.43 Anslagsutveckling 1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar

Tusental kronor

2020	Utfall	147 672	Anslagssparande	-13 323
2021	Anslag	563 349 ¹	Utgiftsprognos	558 521
2022	Förslag	183 349		
2023	Beräknat	133 349		
2024	Beräknat	133 349		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för bekämpning av och beredskap mot smittsamma djursjukdomar varvid ersättning lämnas enligt epizootilagen (1999:657), zoonoslagen (1999:658), lagen (2006:806) om provtagning på djur, m.m. eller enligt föreskrifter som

har meddelats med stöd av lagarna. Anslaget får användas för statsbidrag till obduktionsverksamhet, för utveckling och genomförande av sjukdomskontroller och för genomförande av EU-lagstiftningen om djurskydd, djurhälsa, foder och livsmedel. Anslaget får användas för utgifter för nationell medfinansiering av kontrollprogram som Sverige enligt EU:s krav är skyldig att göra.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.44 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:6 Bekämpning av smittsamma djursjukdomar

Tusentals kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	133 349	133 349	133 349
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	50 000		
<i>varav BP22</i>	<i>50 000</i>		
– Extra medel för bekämpande av djursjukdomar	50 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	183 349	133 349	133 349

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att täcka ökade kostnader för bekämpning av djursjukdomar, bl.a. på grund av ett stort utbrott av fågelinfluensa, ökas anslaget med 50 000 000 kronor 2022.

Regeringen föreslår att 183 349 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Bekämpning av smittsamma djursjukdomar* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 133 349 000 kronor respektive 133 349 000 kronor.

2.9.7 1:7 Ersättningar för viltskador m.m.

Tabell 2.45 Anslagsutveckling 1:7 Ersättningar för viltskador m.m.

Tusental kronor

2020	Utfall	52 686	Anslagssparande	92
2021	Anslag	52 778 ¹	Utgiftsprognos	52 326
2022	Förslag	52 778		
2023	Beräknat	52 778		
2024	Beräknat	52 778		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att förebygga skada av vilt och ersättning för sådan skada. Avseende förebyggande åtgärder mot skador i fisket orsakade av säl bör anslaget användas som nationell offentlig medfinansiering av åtgärder inom ramen för havs- och fiskeriprogrammet och havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.46 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:7 Ersättningar för viltskador m.m.

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	52 778	52 778	52 778
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	52 778	52 778	52 778

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 52 778 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Ersättningar för viltskador m.m.* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 52 778 000 kronor respektive 52 778 000 kronor.

2.9.8 1:8 Statens jordbruksverk

Tabell 2.47 Anslagsutveckling 1:8 Statens jordbruksverk

Tusental kronor

2020	Utfall	604 329	Anslagssparande	6 855
2021	Anslag	614 194 ¹	Utgiftsprognos	617 959
2022	Förslag	615 698		
2023	Beräknat	613 797 ²		
2024	Beräknat	577 235 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 607 272 tkr i 2022 års prisnivå.

³ Motsvarar 565 444 tkr i 2022 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget används för Statens jordbruksverks förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård och för utgifter för Centrala djurförsöksetiska nämnden.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.48 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:8 Statens jordbruksverk

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	614 194	614 194	614 194
Pris- och löneomräkning ²	5 552	12 211	18 476
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-4 048	-12 608	-55 435
<i>varav BP22³</i>	<i>5 000</i>	<i>11 000</i>	
<i>– Civilt försvar 2022–2023: Livsmedel och dricksvatten</i>	<i>5 000</i>	<i>11 000</i>	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	615 698	613 797	577 235

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

För att intensifiera återuppbyggnaden av det civila försvaret i syfte att stärka totalförsvaret anser regeringen att medel för uppbyggnaden av en livsmedelsberedskap bör överföras till anslaget från anslaget 1:27 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet*. Därför ökas anslaget med 5 000 000 kronor 2022. För 2023 beräknas anslaget öka med 11 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 615 698 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Statens jordbruksverk* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 613 797 000 kronor respektive 577 235 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.49 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt–kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	80 930	79 722	1 207	6 522
Prognos 2021	93 700	99 800	-6 100	423
Budget 2022	99 100	98 000	1 100	1 523

Källa: Jordbruksverket

Tabell 2.50 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt–kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	33 235	35 486	-2 251	-1 201
(varav tjänsteexport)	864	1 121	-256	1 721
Prognos 2021	29 400	31 500	-2 100	-3 301
(varav tjänsteexport)	2 600	2 900	-300	1 421
Budget 2022	30 600	31 900	-1 300	-4 601
(varav tjänsteexport)	2 300	2 500	-200	1 477

Jordbruksverket får disponera avgiftsintäkterna.

2.9.9 1:9 Bekämpning av växtskadegörare

Tabell 2.51 Anslagsutveckling 1:9 Bekämpning av växtskadegörare

Tusental kronor

2020	Utfall	6 953	Anslagssparande	34
2021	Anslag	12 000 ¹	Utgiftsprognos	11 897
2022	Förslag	15 000		
2023	Beräknat	15 000		
2024	Beräknat	15 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder mot växtskadegörare samt för att ersätta enskilda för kostnader eller förluster till följd av sådana åtgärder enligt växtskyddslagen (1972:318). Utgifter för beredskapsåtgärder, akuta skyddsåtgärder, kontroller, inventeringar m.m. mot karantänsskadegörare finansieras också med detta anslag liksom undersökningar av organismer och växtprover som av Jordbruksverket överlämnas för laboratoriemässig diagnostisering. Vidare får anslaget användas till internationellt engagemang inom området bekämpning av växtskadegörare. Slutligen används anslaget för utgifter för verifiering av de svenska skyddade zonerna.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.52 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:9 Bekämpning av växtskadegörare

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	12 000	12 000	12 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	3 000	3 000	3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 000	15 000	15 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 15 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Bekämpning av växtskadegörare* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 15 000 000 kronor respektive 15 000 000 kronor.

Regeringen avser att återkomma med förslag om en ny växtskyddslag för att anpassa svensk lagstiftning till EU-förordningar om skyddsåtgärder och offentlig kontroll avseende bekämpning av växtskadegörare.

2.9.10 1:10 Gårdsstöd m.m.

Tabell 2.53 Anslagsutveckling 1:10 Gårdsstöd m.m.

Tusental kronor

2020	Utfall	7 188 846	Anslagssparande	143 614
2021	Anslag	7 159 000 ¹	Utgiftsprognos	6 833 865
2022	Förslag	6 982 048		
2023	Beräknat	6 903 421		
2024	Beräknat	6 918 898		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för gårdsstöd och för andra åtgärder inom den första pelaren av den gemensamma jordbrukspolitiken. Anslaget får även användas för bidrag från EU för bekämpande av djursjukdomar och växtskadegörare.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 2.54 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:10 Gårdsstöd m.m.**

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	7 159 000	7 159 000	7 159 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	145 000	-948 000	-948 000
<i>varav BP22</i>	<i>85 000</i>		
<i>– hantering av anslagskredit</i>	<i>85 000</i>		
Makroekonomisk utveckling	-300 035	-596 815	-365 691
Volymer	-2 858		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt	-19 059	1 289 236	1 073 589
Förslag/beräknat anslag	6 982 048	6 903 421	6 918 898

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget används bl.a. för utgifter motsvarande EU:s finansiering av åtgärder för bekämpande av djursjukdomar och växtskadegörare. För att täcka utnyttjad anslagskredit 2021 på grund av ökade utgifter för bekämpande av djursjukdomar, framför allt fågelinfluensa, anser regeringen att anslaget bör ökas med 85 000 000 kronor 2022.

Regeringen föreslår att 6 982 048 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Gårdsstöd m.m.* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 6 903 421 000 kronor respektive 6 918 898 000 kronor.

2.9.11 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tabell 2.55 Anslagsutveckling 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tusental kronor

2020	Utfall	142 796	Anslagssparande	10 204
2021	Anslag	150 000 ¹	Utgiftsprognos	137 000
2022	Förslag	167 000		
2023	Beräknat	147 000		
2024	Beräknat	147 000		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för offentlig lagring, övrig intervention, stöd i form av produktions-, konsumtions- och marknadsföringsbidrag, fiberberedning samt exportbidrag.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.56 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	137 000	137 000	137 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	3 000	-17 000	-17 000
<i>varav BP22</i>	20 000		
– <i>Intervention till följd av skolmjölkstöd och producentorganisationer</i>	20 000		
Makroekonomisk utveckling			
Volym	27 000	27 000	27 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	167 000	147 000	147 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Till följd av att antalet ansökningar som godkänns inom sektorn för frukt och grönt under 2022 beräknas bli fler, ökas anslaget med 20 000 000 kronor 2022.

Regeringen föreslår att 167 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 147 000 000 kronor respektive 147 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 110 000 000 kronor 2023 och 2024.

Skälen för regeringens förslag: Ett av de områden som anslaget används till är stöd till producentorganisationer inom sektorn för frukt och grönt. Stöden ges inom fleråriga verksamhetsprogram. Efter beslut om stöd sker betalningarna till stödmottagarna under påföljande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under

2022 för anslaget 1:11 *Intervention för jordbruksprodukter m.m.* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 110 000 000 kronor 2023 och 2024.

Tabell 2.57 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:11 Intervention för jordbruksprodukter m.m.

Tusental kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024
Ingående åtaganden	72 231	53 653	100 234		
Nya åtaganden	37 951	100 234	61 282		
Infriade åtaganden	-56 529	-53 653	-51 516	-60 718	-49 282
Utestående åtaganden	53 653	100 234	110 000		
Erhållet/föreslaget bemyndigande	110 000	105 000	110 000		

2.9.12 1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tabell 2.58 Anslagsutveckling 1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

År	Utfall	20 931 Anslagssparande	12 319
2020	Utfall	20 931 Anslagssparande	12 319
2021	Anslag	31 250 ¹ Utgiftsprognos	23 642
2022	Förslag	36 200	
2023	Beräknat	12 550	
2024	Beräknat	0	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för nationellt stöd till åtgärder som medfinansieras av EU inom ramen för havs- och fiskeriprogrammet. Anslaget får även användas för finansiering av andra projekt som ligger i linje med programmen.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.59 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	31 250	31 250	31 250
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	4 950	-18 700	-31 250
<i>varav BP22</i>	<i>10 950</i>	<i>7 300</i>	<i>-28 000</i>
– Justering och omfördelning av medel mellan år inom programram	10 950	7 300	-28 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	36 200	12 550	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 36 200 000 kronor anvisas under anslaget 1:12 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 12 550 000 kronor respektive 0 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:12 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 500 000 kronor 2023.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs- och fiskeriprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:12 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 12 500 000 kronor 2023.

Tabell 2.60 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:12 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023
Ingående åtaganden	40 773	37 237	29 737	
Nya åtaganden	12 205	29 737	763	
Infriade åtaganden	-15 741	-37 257	-18 000	-12 500
Utestående åtaganden	37 237	29 737	12 500	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	61 750	40 000	12 500	

2.9.13 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tabell 2.61 Anslagsutveckling 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

2020	Utfall	151 107	Anslagssparande	44 893
2021	Anslag	167 000 ¹	Utgiftsprognos	162 799
2022	Förslag	174 200		
2023	Beräknat	145 200		
2024	Beräknat	0		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att finansiera det belopp som motsvarar EU:s medfinansiering av åtgärder inom havs- och fiskeriprogrammet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.62 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	167 000	167 000	167 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	7 200	-104 800	-167 000
varav BP22	46 200	64 200	-70 000
– Justering och omfördelning mellan år inom programram 2014–2021	46 200	64 200	-70 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt		83 000	
Förslag/beräknat anslag	174 200	145 200	0

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 174 200 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 145 200 000 kronor respektive 0 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 65 000 000 kronor 2023.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs- och fiskeriprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:13 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 65 000 000 kronor 2023.

Tabell 2.63 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:13 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk

Tusental kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023
Ingående åtaganden	271 434	243 911	190 000	
Nya åtaganden	87 645	190 000	5 000	
Infriade åtaganden	-115 168	-243 911	-130 000	-65 000
Utestående åtaganden	243 911	190 000	65 000	0
Erhållet/förslaget bemyndigande	440 000	209 000	65 000	

2.9.14 1:14 Livsmedelsverket

Tabell 2.64 Anslagsutveckling 1:14 Livsmedelsverket

Tusental kronor

2020	Utfall	253 601	Anslagssparande	6 821
2021	Anslag	270 012	Utgiftsprognos	276 642
2022	Förslag	344 398		
2023	Beräknat	321 975		
2024	Beräknat	333 027		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 318 341 tkr i 2022 års prisnivå.³ Motsvarar 325 937 tkr i 2022 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för Livsmedelsverkets förvaltningsutgifter.

Skälen för regeringens förslag

Ändringar i ändamålet förtydligar att anslaget avser myndighetens förvaltningskostnader. Medel för kostnader för nedsättning av avgifter i slakterikontrollen belastar sedan 2017 anslaget 1:26 *Nedsättning av slakteriavgifter*.

Tabell 2.65 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:14 Livsmedelsverket

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	270 012	270 012	270 012
Pris- och löneomräkning ²	2 186	5 293	8 107
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer varav BP22 ³	72 200	46 670	54 908
– <i>Civilt försvar 2022–2023: Livsmedel och dricksvatten</i>	13 000	11 000	
– <i>Flytt av medel för vissa kostnader avseende slakterikontrollen</i>	27 200	27 200	27 200
– <i>Täckande av underskott i avgiftsverksamhet</i>	29 000		
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	344 398	321 975	333 027

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Enligt dom av Kammarrätten i Stockholm (målnummer 5065-18) har administrativa kostnader som inte kan kopplas direkt till kontrollen ingått i timtaxan som legat till grund för kontrollavgift för slakterier och vilthanteringsanläggningar under 2017–2019, vilket inte är förenligt med gällande lagstiftning på området. Av ett avgörande av EU-domstolen i de förenade målen C-477/18 och C-478/18 (Gosschalk-domen) framgår att kundförluster som uppstått till följd av konkurser inte kan finansieras genom kontrollavgifter. För att balansera förluster som uppstår till följd av nedskrivningar av slakteriavgifter för 2017–2019 samt de förluster som uppstått till följd av konkurser 2020 ökas anslaget med 29 000 000 kronor 2022.

För att finansiera kostnader som inte kan täckas av avgifter anser regeringen att medel för att finansiera vissa kostnader i den offentliga kontrollen av slakterier och

vilthanteringsanläggningar bör överföras till anslaget från anslaget 1:26 *Nedsättning av slakteriangifter*. Därför ökas anslaget med 27 200 000 kronor fr.o.m. 2022.

För att intensifiera återuppbyggnaden av det civila försvaret i syfte att stärka totalförsvaret anser regeringen att medel för uppbyggnaden av en livsmedelsberedskap och åtgärder för att säkerställa tillgången till dricksvatten bör överföras till anslaget från anslaget 1:27 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet*. Därför ökas anslaget med 13 000 000 kronor 2022. För 2023 beräknas anslaget öka med 11 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 344 398 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Livsmedelsverket* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 321 975 000 kronor respektive 333 027 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Regeringen avser att höja Livsmedelsverkets räntekontokredit för 2022. Höjningen påkallas av en ökning av det likvidmässiga underskottet hänförligt till den avgiftsfinansierade verksamheten. Underskottet beror på att avgifter till myndigheten inte betalats i avvaktan på en rättslig prövning av avgifternas storlek.

Tabell 2.66 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt – kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	240 063	281 072	-41 009	-24 157
Prognos 2021	222 799	233 678	-10 879	-35 036
Budget 2022	268 735	269 322	-587	-35 623

Tabell 2.67 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat	
			(intäkt – kostnad)	Akkumulerat resultat
Utfall 2020	14 905	14 422	483	3 023
(varav tjänsteexport)	5 517	4 813	704	3 163
Prognos 2021	15 736	16 167	-431	2 591
(varav tjänsteexport)	4 989	5 010	-21	3 142
Budget 2022	16 500	16 500	0	2 591
(varav tjänsteexport)	6 000	6 000	0	3 142

Avgiftsintäkterna får disponeras av Livsmedelsverket.

2.9.15 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tabell 2.68 Anslagsutveckling 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor

2020	Utfall	256 389	Anslagssparande	4 770
2021	Anslag	194 160 ¹	Utgiftsprognos	191 346
2022	Förslag	204 160		
2023	Beräknat	204 160		
2024	Beräknat	166 160		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för åtgärder för att stärka konkurrenskraften i livsmedelssektorn och för att främja exporten av svenska livsmedel och för utveckling av livsmedelsförädling. Anslaget får användas för utgifter till stöd för marknadsföring och deltagande i mässor samt stöd till projektverksamhet med syfte att öka kompetens och utveckla produkter, processer, teknik och logistiklösningar med anknytning till livsmedelsförädling.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.69 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	194 160	194 160	194 160
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	10 000	10 000	-28 000
<i>varav BP22</i>	<i>10 000</i>	<i>10 000</i>	<i>10 000</i>
<i>– Subventioner av trikin- och cesiumanalyser av vildsvin</i>	<i>10 000</i>	<i>10 000</i>	<i>10 000</i>
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	204 160	204 160	166 160

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att öka incitamenten för vildsvinsjakt och samtidigt uppnå en resurseffektiv handläggning av subventioner av kostnader för analyser av vildsvinskött ökas anslaget med 10 000 000 kronor 2022. För 2023–2025 beräknas anslaget öka med samma belopp.

Regeringen föreslår att 204 160 000 kronor anvisas under anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 204 160 000 kronor respektive 166 160 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 47 000 000 kronor 2023–2025.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av livsmedelsstrategin behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör

därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:15 *Konkurrenskraftig livsmedelssektor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 47 000 000 kronor 2023–2025.

Tabell 2.70 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:15 Konkurrenskraftig livsmedelssektor

Tusental kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Ingående åtaganden	21 000	449	44 000			
Nya åtaganden	449	44 000	22 000			
Infriade åtaganden	-21 000	-449	-19 000	-39 000	-5 000	-3 000
Utestående åtaganden	449	44 000	47 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	25 000	44 000	47 000			

2.9.16 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tabell 2.71 Anslagsutveckling 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tusental kronor

2020	Utfall	47 392	Anslagssparande	-2 988
2021	Anslag	42 913 ¹	Utgiftsprognos	43 837
2022	Förslag	46 913		
2023	Beräknat	46 913		
2024	Beräknat	46 913		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för medlemskapsavgifter i internationella organisationer inom utgiftsområdets ansvar. Anslaget får användas för internationella skogsfrågor. Anslaget får även användas för andra bidrag relaterade till utgiftsområdets internationella arbete.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.72 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:16 Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	42 913	42 913	42 913
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	4 000	4 000	4 000
<i>varav BP22</i>	4 000	4 000	4 000
– Ökade kostnader för avgifter till internationella organisationer	4 000	4 000	4 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	46 913	46 913	46 913

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 4 000 000 kronor fr.o.m. 2022 på grund av ökade kostnader för deltagande i internationella organisationer. För att finansiera ökningen minskas anslaget 1:23 *Sveriges lantbruksuniversitet* med 2 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 46 913 000 kronor anvisas under anslaget 1:16 *Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 46 913 000 kronor respektive 46 913 000 kronor.

2.9.17 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tabell 2.73 Anslagsutveckling 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

2020	Utfall	3 274 383	Anslagssparande	444 514
2021	Anslag	4 921 097 ¹	Utgiftsprognos	3 493 047
2022	Förslag	3 783 297		
2023	Beräknat	4 235 716		
2024	Beräknat	4 008 297		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för nationell medfinansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för Sverige för 2014–2020, inklusive förlängningsåren 2021 och 2022. Anslaget får användas för utgifter för delar av det attesterande organets (Ekonomistyrningsverket) utgifter för revision av jordbruksfonderna för programperioden 2014–2020. Anslaget får användas för utgifter för det nationella stödet till jordbruket i norra Sverige. Anslaget får även användas för statsbidrag till kommuner med geografiska och demografiska utmaningar. Anslaget får även användas för utgifter för medfinansiering av EU:s program för stöd till biodling för perioden 2020–2022. Anslaget får även användas för utgifter för program för lokalt ledd utveckling under programperioden 2014–2020. Anslaget får användas för utgifter för eventuella finansiella korrigeringar och straffavgifter som Europeiska kommissionen kan komma att ålägga Sverige efter granskning av Sveriges utnyttjande av EU:s jordbruksfonder, EU:s fiskesfond, Europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Vidare får anslaget användas för eventuella ränteutgifter, rättegångskostnader, revisions- och kontrollutgifter förknippade med Jordbruksverkets inbetalningar till den Europeiska unionen. Anslaget får även

användas för utgifter för skadestånd. Dessutom får anslaget belastas med tekniska utgifter för offentlig lagring i den mån som ersättning inte erhålls från EU-budgeten. Anslaget får även användas för utgifter för ekonomiskt stöd till lantbrukare som drabbats av torkan 2018.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.74 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	5 310 097	5 310 097	5 310 097
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-1 526 800	140 200	698 200
<i>varav BP22</i>	<i>70 000</i>	<i>2 270 000</i>	<i>2 570 000</i>
– Utveckling av företagsklimat i gles- och landsbygdskommuner	70 000	70 000	70 000
– Landsbygdsutveckling 2023–2027		2 200 000	2 500 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt		-1 214 581	-2 000 000
Förslag/beräknat anslag	3 783 297	4 235 716	4 008 297

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 70 000 000 kronor 2022 för statsbidrag till 39 gles- och landsbygdskommuner i syfte att stärka näringslivet och företagsklimatet. För 2023 och 2024 beräknas anslaget öka med samma belopp.

Under anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* beräknas medel för både nationell medfinansiering till GJP och för nationella åtgärder 2023–2027. Med grund i den strategiska planen för den gemensamma jordbrukspolitiken kommer fördelningen av medlen justeras i en kommande budgetproposition. För 2023 och 2024 beräknas anslaget öka med 2 200 000 000 kronor respektive 2 500 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 3 783 297 000 kronor anvisas under anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 4 235 716 000 kronor respektive 4 008 297 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 005 400 000 kronor 2023–2025.

Skälen för regeringens förslag: Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga åtaganden om utbetalningar. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:17 *Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 005 400 000 kronor 2023–2025.

Tabell 2.75 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:17 Åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Ingående åtaganden	3 532 023	3 349 019	2 915 055			
Nya åtaganden	1 345 849	970 500	654 400			
Infriade åtaganden	-1 528 853	-1 404 464	-1 564 055	-1 009 740	-746 961	-248 699
Utestående åtaganden	3 349 019	2 915 055	2 005 400			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	5 011 700	3 131 602	2 005 400			

2.9.18 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tabell 2.76 Anslagsutveckling 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

2020	Utfall	3 830 119	Anslagssparande	225 785
2021	Anslag	4 540 776 ¹	Utgiftsprognos	3 321 144
2022	Förslag	4 088 310		
2023	Beräknat	2 144 023		
2024	Beräknat	4 185 162		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter motsvarande EU:s finansiering av åtgärder i enlighet med landsbygdsprogrammet för Sverige för 2014–2020, inklusive förlängningsåren 2021 och 2022. Anslaget får även användas för utgifter för EU:s program för stöd till biodling för perioden 2020–2022. Anslaget får även användas för utgifter för program för lokalt ledd utveckling under programperioden 2014–2020.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.77 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	3 732 376	3 732 376	3 732 376
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	358 400	839 262	481 262
varav BP22	2 400	733 000	1 833 000
– Medel till biodlingsprogrammet år 2022	2 400		
– EU-kuvert strategisk plan för CAP 2023–2027 (2029)		733 000	1 833 000
Överföring till/från andra anslag	-2 466	-5 436	-28 476
Övrigt		-2 422 179	
Förslag/beräknat anslag	4 088 310	2 144 023	4 185 162

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Beslutet om EU:s fleråriga budgettram innebär en ökning av EU-budgeten för biodlingsprogrammet. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 2 400 000 kronor 2022.

Beslutet om EU:s fleråriga budgettram innebär att medel tillförs till GJP:s andra pelare för den kommande programperioden (2023–2027). Anslaget beräknas därför öka med 733 000 000 kronor 2023 och med 1 833 000 000 kronor 2024.

Regeringen föreslår att 4 088 310 000 kronor anvisas under anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 2 144 023 000 kronor respektive 4 185 162 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 629 000 000 kronor 2023–2029.

Skälen för regeringens förslag: Huvuddelen av åtgärderna som finansieras under anslaget är ersättningsformer som bygger på fleråriga åtaganden om utbetalningar. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:18 *Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 2 629 000 000 kronor 2023–2029.

Tabell 2.78 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade åtgärder för landsbygdens miljö och struktur

Tusental kronor

	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025–2029
Ingående åtaganden	4 684 632	3 851 969	3 332 938			
Nya åtaganden	1 448 628	1 475 770	1 304 250			
Infriade åtaganden	-2 281 291	-1 994 801	-2 008 188	-915 120	-677 944	-1 035 936
Utestående åtaganden	3 851 969	3 332 938	2 629 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	5 038 000	3 604 024	2 629 000			

2.9.19 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tabell 2.79 Anslagsutveckling 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tusental kronor

2020	Utfall	169 241	Anslagssparande	-412
2021	Anslag	249 830 ¹	Utgiftsprognos	247 689
2022	Förslag	42 330		
2023	Beräknat	42 330		
2024	Beräknat	19 830		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för försöks- och utvecklingsverksamhet och andra insatser i syfte att styra utvecklingen inom jordbruket och trädgårdsnäringen mot minskat växtnäringsläckage, minskad ammoniakavgång, säkrare och minskad användning av växtskyddsmedel, bevarande av biologisk mångfald och tillvaratagande av kulturvärden, för ekologisk produktion samt för klimat- och energiinsatser inom de areella näringarna. Anslaget får användas för stöd till metangasreducering. Anslaget får användas för stöd till produktion av biogas samt administration av stödet. Anslaget får användas för utgifter för uppföljning och utvärdering av den gemensamma jordbrukspolitiken liksom för effekterna av de verksamheter som finansieras under anslaget.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.80 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:19 Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	249 830	249 830	249 830
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-207 500	-207 500	-230 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	42 330	42 330	19 830

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 42 330 000 kronor anvisas under anslaget 1:19 *Miljöförbättrande åtgärder i jordbruket* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 42 330 000 kronor respektive 19 830 000 kronor.

2.9.20 1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tabell 2.81 Anslagsutveckling 1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tusental kronor

2020	Utfall	4 116	Anslagssparande	
2021	Anslag	14 116 ¹	Utgiftsprognos	14 116
2022	Förslag	24 116		
2023	Beräknat	24 116		
2024	Beräknat	24 116		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för statsbidrag till jordbrukets yttre och inre rationalisering. Från och med 2006 disponeras anslaget helt för vissa omarronderingsprojekt i Dalarnas, Västra Götalands samt delar av Värmlands län.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.82 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:20 Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	14 116	14 116	14 116
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	10 000	10 000	10 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	24 116	24 116	24 116

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 24 116 000 kronor anvisas under anslaget 1:20 *Stöd till jordbrukets rationalisering m.m.* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 24 116 000 kronor respektive 24 116 000 kronor.

2.9.21 1:21 Åtgärder på fjällägenheter

Tabell 2.83 Anslagsutveckling 1:21 Åtgärder på fjällägenheter

Tusental kronor

2020	Utfall	1 529	Anslagssparande	
2021	Anslag	1 529 ¹	Utgiftsprognos	1 529
2022	Förslag	1 529		
2023	Beräknat	1 529		
2024	Beräknat	1 529		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för underhåll, upprustning och investeringar i byggnader och andra fasta anläggningar på fjällägenheter. Anslaget får även användas för utgifter för att täcka avvecklingsbidrag och avträdesersättning till arrendatorer.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.84 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:21 Åtgärder på fjällägenheter

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	1 529	1 529	1 529
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 529	1 529	1 529

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 529 000 kronor anvisas under anslaget 1:21 *Åtgärder på fjällägenheter* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 1 529 000 kronor respektive 1 529 000 kronor.

2.9.22 1:22 Främjande av rennäringen m.m.

Tabell 2.85 Anslagsutveckling 1:22 Främjande av rennäringen m.m.

Tusental kronor

2020	Utfall	121 805	Anslagssparande	-7 890
2021	Anslag	128 915 ¹	Utgiftsprognos	119 988
2022	Förslag	125 915		
2023	Beräknat	125 915		
2024	Beräknat	125 915		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter till åtgärder för främjande av rennäringen.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.86 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:22 Främjande av rennäringen m.m.

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	128 915	128 915	128 915
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-3 000	-3 000	-3 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	125 915	125 915	125 915

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 125 915 000 kronor anvisas under anslaget 1:22 *Främjande av rennäringen m.m.* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 125 915 000 kronor respektive 125 915 000 kronor.

2.9.23 1:23 Sveriges lantbruksuniversitet

Tabell 2.87 Anslagsutveckling 1:23 Sveriges lantbruksuniversitet

Tusental kronor

2020	Utfall	1 985 357	Anslagssparande
2021	Anslag	2 170 104 ¹	Utgiftsprognos 2 143 772
2022	Förslag	2 134 808	
2023	Beräknat	2 163 587 ²	
2024	Beräknat	2 186 099 ³	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.² Motsvarar 2 139 695 tkr i 2022 års prisnivå.³ Motsvarar 2 140 435 tkr i 2022 års prisnivå.**Ändamål**

Anslaget får användas för utgifter för högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå samt för forskning och utbildning på forskarnivå inom livsmedelsproduktion, djurhållning, djurhälsa och djurskydd, skog, skogsbruk och förädling av skogsråvara, landsbygdsutveckling, rekreation och fritid samt landskapsplanering och markanvändning i tätorter och tätortsnära miljöer. Anslaget får även användas för ersättning för behörighetsgivande och högskoleintroducerande utbildning inom samma områden samt för fortlöpande miljöanalys.

Skälen för regeringens förslag**Tabell 2.88 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:23 Sveriges lantbruksuniversitet**

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	2 143 772	2 143 772	2 143 772
Pris- och löneomräkning ²	17 186	41 315	63 288
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-26 150	-21 500	-20 961
<i>varav BP22³</i>	63 065	78 065	78 065
– Ökade kostnader för avgifter till internationella organisationer	-2 000	-2 000	-2 000
– Livslångt lärande	3 400	3 400	3 400
– Fler utbildningsplatser för veterinärer och djursjukskötare	37 500	52 500	52 500
– Ökade forskningsanslag	24 165	24 165	24 165
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	2 134 808	2 163 587	2 186 099

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2021. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2023–2024 är preliminär.³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas med 7 500 000 kronor 2022 för fler utbildningsplatser för veterinärer och djursjukskötare. För 2023 och 2024 beräknas anslaget ökas med 22 500 000 kronor respektive 37 500 000 kronor för detta ändamål. För att möjliggöra satsningen krävs investeringar i bl.a. lokaler. I detta syfte ökas anslaget med 30 000 000 kronor 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget ökas med 30 000 000 kronor respektive 15 000 000 kronor för detta ändamål.

Anslaget beräknas öka med 3 400 000 kronor 2022, 2023 och 2024 med anledning av att satsningen på livslångt lärande fortsätter.

Anslaget beräknas öka med 24 165 000 kronor fr.o.m. 2022 till följd av fördelning av den ökning av universitets och högskolors anslag för forskning och utbildning på forskarnivå som aviserades i forsknings- och innovationspropositionen från 2020 (prop. 2020/21:60).

För att bidra till att finansiera ökningen av anslaget 1:16 *Bidrag till vissa internationella organisationer m.m.* minskas anslaget med 2 000 000 kronor. Minskningen bedöms inte påverka den verksamhet som finansieras från anslaget.

Regeringen föreslår att 2 134 808 000 kronor anvisas under anslaget 1:23 *Sveriges lantbruksuniversitet* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 2 163 587 000 kronor respektive 2 186 099 000 kronor.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 2.89 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt – kostnad)
Utfall 2020	750 288	745 771	-4 517
(varav tjänsteexport)	57 778	61 318	-3 540
Prognos 2021	777 000	777 000	0
(varav tjänsteexport)	60 000	60 000	0
Budget 2022	818 000	818 000	0
(varav tjänsteexport)	65 000	65 000	0

Sveriges lantbruksuniversitets uppdragsverksamhet omfattar djursjukvård, fortlöpande miljöanalys, med flera verksamheter inom universitetets ansvarsområde.

2.9.24 1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tabell 2.90 Anslagsutveckling 1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor

2020	Utfall	580 684	Anslagssparande	-14 778
2021	Anslag	695 664 ¹	Utgiftsprognos	680 008
2022	Förslag	713 664		
2023	Beräknat	738 664		
2024	Beräknat	738 664		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för stöd till grundforskning och behovsmotiverad forskning för de areella näringarna. Anslaget får även användas till projektrelaterade utgifter för utvärderingar, beredningsarbete, konferenser, resor och seminarier samt informationsinsatser inom området. Förvaltningsanslaget redovisas under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård under anslaget 2:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Förvaltningskostnader* och anslaget för forskning

inom områdena miljö och samhällsbyggande redovisas under anslaget 2:2
Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning under samma utgiftsområde.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.91 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	695 664	695 664	695 664
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	18 000	43 000	43 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	713 664	738 664	738 664

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 713 664 000 kronor anvisas under anslaget 1:24 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 738 664 000 kronor respektive 738 664 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:24 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 600 000 000 kronor 2023–2028.

Skälen för regeringens förslag: Fleråriga åtaganden behöver ingås för att underlätta planering, utlysning och genomförande av långsiktiga forskningsprojekt. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:24 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 1 600 000 000 kronor 2023–2028.

Tabell 2.92 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:24 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Tusental kronor	Utfall 2020	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025–2028
Ingående åtaganden	908 583	951 590	1 200 000			
Nya åtaganden	573 665	821 284	990 000			
Infriade åtaganden	-530 658	-572 874	-590 000	-600 000	-560 000	-440 000
Utestående åtaganden	951 590	1 200 000	1 600 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	1 548 000	1 600 000	1 600 000			

2.9.25 1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tabell 2.93 Anslagsutveckling 1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tusental kronor

2020	Utfall	1 177	Anslagssparande	
2021	Anslag	1 177 ¹	Utgiftsprognos	1 177
2022	Förslag	1 177		
2023	Beräknat	1 177		
2024	Beräknat	1 177		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera verksamheten vid Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA).

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.94 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:25 Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	1 177	1 177	1 177
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 177	1 177	1 177

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 1 177 000 kronor anvisas under anslaget 1:25 *Bidrag till Skogs- och lantbruksakademien* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 1 177 000 kronor respektive 1 177 000 kronor.

2.9.26 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter

Tabell 2.95 Anslagsutveckling 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter

Tusental kronor

2020	Utfall	104 329	Anslagssparande	2 908
2021	Anslag	107 237	Utgiftsprognos	103 344
2022	Förslag	73 237		
2023	Beräknat	73 237		
2024	Beräknat	73 237		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för nedsättning av avgifter för den offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som görs vid slakterier och vilthanteringsanläggningar i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen.

Skälen för regeringens förslag

Ändamålet har anpassats till villkoren för nedsättning av slakteriavgifter i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen.

Tabell 2.96 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:26 Nedsättning av slakteriavgifter

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	107 237	107 237	107 237
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-34 000	-34 000	-34 000
varav BP22	-34 000	-34 000	-34 000
-Flytt av medel för vissa kostnader i kontrollen	-34 000	-34 000	-34 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	73 237	73 237	73 237

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget används för nedsättning av avgifter för den offentliga kontroll och annan offentlig verksamhet som görs vid slakterier och vilthanteringsanläggningar i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/625 av den 15 mars 2017 om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet för att säkerställa tillämpningen av livsmedels- och foderlagstiftningen. För att finansiera kostnader som inte kan täckas av avgifter anser regeringen att medel för att finansiera vissa kostnader i den offentliga kontrollen av slakterier och vilthanteringsanläggningar bör överföras till anslaget 1:14 *Livsmedelsverket*. Därför minskas anslaget med 34 000 000 kronor fr.o.m. 2022.

Regeringen föreslår att 73 237 000 kronor anvisas under anslaget 1:26 *Nedsättning av slakteriavgifter* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 73 237 000 kronor respektive 73 237 000 kronor.

2.9.27 1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tabell 2.97 Anslagsutveckling 1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tusental kronor

2020	Utfall	Anslagssparande	
2021	Anslag	29 000 ¹	Utgiftsprognos 28 751
2022	Förslag	15 000	
2023	Beräknat	21 000	
2024	Beräknat	150 000	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för planering och andra åtgärder, inklusive stöd för investeringar hos statliga myndigheter och bidrag till kommuner och regioner, som stärker förmågan inom områdena livsmedels- och dricksvattenförsörjning under höjd

beredskap och då ytterst krig. Anslaget får även användas för tillhörande administrativa kostnader för fördelning av sådana bidrag.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.98 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:27 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	29 000	29 000	29 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	-14 000	-8 000	121 000
<i>varav BP22</i>	<i>-20 000</i>	<i>-25 000</i>	
– <i>Civilt försvar 2022–2023: Livsmedel och dricksvatten</i>	<i>-20 000</i>	<i>-25 000</i>	
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	15 000	21 000	150 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

För att intensivifiera återuppbyggnaden av det civila försvaret i syfte att stärka totalförsvaret anser regeringen att medel för uppbyggnaden av en livsmedelsberedskap och åtgärder för att säkerställa tillgången till dricksvatten bör överföras till anslagen 1:3 *Statens veterinärmedicinska anstalt*, 1:8 *Statens jordbruksverk* samt 1:14 *Livsmedelsverket*. Därför minskas anslaget med 20 000 000 kronor. För 2023 beräknas anslaget minska med 25 000 000 kronor.

Regeringen föreslår att 15 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:27 *Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 21 000 000 kronor respektive 150 000 000 kronor.

2.9.28 1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tabell 2.99 Anslagsutveckling 1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

2020	Utfall	Anslagssparande	
2021	Anslag	30 000 ¹	Utgiftsprognos 29 743
2022	Förslag	101 500	
2023	Beräknat	101 500	
2024	Beräknat	101 500	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för nationellt stöd till åtgärder som medfinansieras av EU inom ramen för havs- och fiskeriprogrammet. Anslaget får även användas för finansiering av andra projekt som ligger i linje med programmet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.100 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	30 000	30 000	30 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer	71 500	71 500	71 500
varav BP22	71 500	71 500	71 500
– Omfördelning av medel mellan år inom havs-, fiskeri- och vattenbruk	-7 500	-7 500	-7 500
– Främjande av vattenbruk	79 000	79 000	79 000
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	101 500	101 500	101 500

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Anslaget ökas med 79 000 000 kronor 2022 för att snabba på utvecklingen med ett hållbart vattenbruk. Anslaget beräknas öka med samma belopp 2023–2027.

Regeringen föreslår att 101 500 000 kronor anvisas under anslaget 1:28 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 101 500 000 kronor respektive 101 500 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:28 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 75 700 000 kronor 2023–2025.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:28 *Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 75 700 000 kronor 2023–2025.

Tabell 2.101 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:28 Stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Ingående åtaganden					
Nya åtaganden		75 700			
Infriade åtaganden			-29 067	-31 567	-15 066
Utestående åtaganden		75 700			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	34 000	75 700			

2.9.29 1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tabell 2.102 Anslagsutveckling 1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

2020	Utfall	Anslagssparande	
2021	Anslag	120 000 ¹	Utgiftsprognos 118 972
2022	Förslag	120 000	
2023	Beräknat	120 000	
2024	Beräknat	120 000	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2021 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för utgifter för att finansiera det belopp som motsvarar EU:s medfinansiering av åtgärder inom havs- och fiskeriprogrammet.

Skälen för regeringens förslag

Tabell 2.103 Förändringar av anslagsnivån 2022–2024 för 1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	2022	2023	2024
Anvisat 2021¹	120 000	120 000	120 000
Beslutade, föreslagna och aviserade reformer			
Överföring till/från andra anslag			
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	120 000	120 000	120 000

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2020 (bet. 2020/21:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 120 000 000 kronor anvisas under anslaget 1:29 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* för 2022. För 2023 och 2024 beräknas anslaget till 120 000 000 kronor respektive 120 000 000 kronor.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:29 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 205 000 000 kronor 2023–2025.

Skälen för regeringens förslag: För att skapa goda förutsättningar för fleråriga projekt och ett effektivt genomförande av havs-, fiskeri- och vattenbruksprogrammet behöver ekonomiska åtaganden kunna ingås som medför utgifter under kommande år. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2022 för anslaget 1:29 *Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027* besluta om bidrag som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 205 000 000 kronor 2023–2025.

Tabell 2.104 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:29 Från EU-budgeten finansierade stödåtgärder för fiske och vattenbruk 2021–2027

Tusental kronor

	Prognos 2021	Förslag 2022	Beräknat 2023	Beräknat 2024	Beräknat 2025
Ingående åtaganden					
Nya åtaganden		205 000			
Infriade åtaganden			-120 000	-72 500	-12 500
Utestående åtaganden		205 000			
Erhållet/föreslaget bemyndigande	135 000	205 000			